בנק ירושלים

בנקאות משלימה

תמצית דוחות כספיים רבעוניים

ליום 30 בספטמבר 2021

דוחות כספיים נגישים נמצאים באתר הבנק בכתובת: https://www.bankjerusalem.co.il/others/financial-statements

תוכן העניינים

א.	דו"ח הדירקטוריון וההנהלה	7
ב.	הצהרה לגבי גילוי	70
ג.	תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים	72
ד.	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ	73
ה.	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם ונספחים לדוח הרבעוני	151
ו.	אינדקס ומילון מונחים	161

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים

1	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה	7
1.1	מידע צופה פני עתיד	7
1.2	תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו	7
1.3	תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית	8
1.4	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן	10
1.5	תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם	12
1.6	אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן	14
2	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי	18
2.1	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים	18
2.2	התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר	20
2.3	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף	27
2.4	תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים	34
2.5	חברות מוחזקות עיקריות	37
3	סקירת הסיכונים	38
3.1	סיכון אשראי	38
	נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:	
	חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי (טבלה 21)	40
	סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים (טבלה 22)	42
	פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים (טבלה 23)	43
	הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (טבלה 24)	44
	שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור (טבלה 25)	45
	הערכת ההפרשה להפסדי אשראי בגין השפעת משבר נגיף הקורונה (טבלה 26 – שיעורי ההפרשה בפועל)	46
	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (טבלה 27)	47
	התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 28)	51
	מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (ללא קבוצות רכישה) (טבלה 29)	52
	מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור שנמכר (טבלה 30)	54
	יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (טבלה 31)	55
	התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (טבלה 32)	56
	פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (טבלה 33)	57
	יתרות ממוצעות של סיכון אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ללקוחות עו"ש פעילים (טבלה 34)	57
	התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 35)	57
	חשיפות עיקריות למדינות זרות על בסיס מאוחד (טבלה 36)	60
	חשיפות אשראי למוסדות פיננסים זרים (טבלה 37)	61
3.2	סיכון שוק	62
	נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:	
	מידע כמותי על סיכון ריבית- ניתוח רגישות	63
	השפעת תרחישים על חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (טבלה 39-41)	63

3.3	סיכון נזילות ומימון	66
3.4	סיכונים אחרים	67
3.5	השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי	68
4	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים	69
4.1	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים	69
4.2	בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי	69
	נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	157

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה

טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן	10
טבלה 2 - ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק	13
טבלה 3 - תחזית מאקרו של בנק ישראל	19
טבלה 4 - תמצית דוח רווח והפסד	20
טבלה 5 - הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן	22
טבלה 6 - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית	23
טבלה 7 - התפלגות הכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות	23
טבלה 8 - פערי הריבית בין נכסים כספיים והתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים	24
טבלה 9 - היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים	24
טבלה 10 - הוצאות בגין הפסדי אשראי	25
טבלה 11 - התפתחות תיק ניירות ערך	27
טבלה 12 - התפתחות תיק האשראי	27
טבלה 13 - הרכב פיקדונות הציבור	28
טבלה 14 - התפתחות באגרות החוב ובכתבי ההתחייבויות הנדחים	28
טבלה 15 - יחס הלימות הון	29
טבלה 16 - ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל בעקבות שינויים בהון הבנק ובנכסי הסיכון	30
טבלה 17 - התפתחות ההון	30
טבלה 18 - הון רובד 2	32
טבלה 19 - יחס מינוף	32
טבלה 20 - מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים	35
טבלה 21 - פרטים בדבר יתרת החובות, לגביהם בוצעו שינויים בתנאים במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי	40
טבלה 22 - סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים	42
טבלה 23 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים	43
טבלה 24 - פרטים על הלוואות לדיור בפיגור	44
טבלה 25 - פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור	45
טבלה 26 - שיעורי ההפרשה בפועל ורגישות לשינויים באומדנים	46
טבלה 27 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק	47
טבלה 28 - התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים	51
טבלה 29 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (ללא קבוצות רכישה)	52
טבלה 30 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור שנמכר	54

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה (המשך)

טבלה 31 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	55
טבלה 32 – התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	56
טבלה 33 - פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	57
טבלה 34 - יתרות ממוצעות של סיכון אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ללקוחות עו"ש פעילים	57
טבלה 35 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים	57
טבלה 36 - חשיפות עיקריות למדינות זרות	60
טבלה 37 - חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	61
טבלה 38 - אומדן ה-VaR	62
טבלה 39 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו	63
טבלה 40 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מתואם של הבנק וחברות מאוחדות שלו	63
טבלה 41 - השפעת תרחישים של שינויים בלתי צפויים בריבית	63
טבלה 42 - מגבלות שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה	64
טבלה 43 - ריכוז בסיסי הצמדה	64
טבלה 44 - נתונים אודות ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן	65
טבלה 45 - נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע	65
טבלה 46 - יחס כיסוי נזילות	66
טבלה 47 - ריכוז השפעת גורמי הסיכון	68

דו"ח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2021

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 16 בנובמבר 2021, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו ליום 30 בספטמבר 2021. הדוחות ערוכים על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות אלו הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2020. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי של שנת 2020.

פרק 1 – סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח- 1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק," "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

1. מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
2. השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
3. יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
4. תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
5. התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
6. תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
7. שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

1.2 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג–1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה במסגרת דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים.

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רישיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א–1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים ופעילות בשוק ההון.

הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (איירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדו"ח הבנק פועל באמצעות 19 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ, לפרטים אודות עדכון פרישת הרשת ראה בפרק שינויים עיקריים בתקופה המדווחת בדוחות הכספיים לשנת 2020. הבנק מתמחה במתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים וללא קשר למיקום בו מנוהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח.

לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק ראה להלן בפרק תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.

1.3 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית

התוכנית האסטרטגית

בחודש יוני 2021 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית חומש אסטרטגית חדשה לשנים 2022-2026 (להלן: "התוכנית האסטרטגית" או "התוכנית"), אשר שמה לה למטרה לשפר את רווחיות הבנק ולייצר ערך לבעלי העניין דרך הרחבת המודל העסקי של הבנק ושיפור המיצוב העסקי שלו באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק.

יעדי האסטרטגיה ארוכי הטווח

התוכנית האסטרטגית מכוונת להשגת היעדים:

- שמירה על יציבותו וחסנו של הבנק
- השגת רווחיות נאותה - צמיחה לתשואה דו-ספרתית (10%) תוך 4 שנים
- מדיניות חלוקת דיווידנד של 30%
- שיפור יחס היעילות (היחס בין סך כל ההוצאות לבין סך כל ההכנסות) בכ -10 נקודות האחוז תוך 5 שנים
- מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות, ובמתן פתרונות פיננסיים משלימים ללקוחות כל הבנקים
- הרחבת פעילות הבנק ובסיס לקוחותיו והגדלת נתח השוק שלו במשכנתאות על ידי שיתופי פעולה עם גופים חוץ-בנקאיים ופעילות למכר אשראי
- פיתוח האשראי הצרכני בדרך של שיתוף פעולה עם גופים מוסדיים ורכישת תיקי לקוחות
- גיוון תיק האשראי דרך רכישת תיקי אשראי ופיתוח אשראי עסקי
- שיפור תהליכים והתייעלות באמצעות חתירה לדיגיטציה של תהליכים וחדשנות בערוצי ההפצה
- שמירה על פרופיל סיכון נמוך – הלימות הון, נזילות ורמת מינוף מעל למינימום הרגולטורי הנדרש, ורמה גבוהה של אבטחת מידע וסייבר
- טיפוח ההון האנושי, מנהלים ועובדים

אסטרטגיה עסקית

בנק ירושלים מציע פתרונות פיננסיים משלימים ללקוחות כל הבנקים, והוא מתמחה במתן משכנתאות, באשראי צרכני בניהול נכסי לקוחות ובליווי בניה למגורים, הבנק יפעל ליצירת צמיחה בפעילויות הליבה שלו ולמהלכים אשר יגדילו את מספר לקוחות הבנק, יניחו תשתית למכר צולב וצמיחה בקווים הקיימים, וירחיבו את מומחיותו של הבנק מעבר לנישות בהן הוא פועל.

- בשוק המשכנתאות הבנק יפעל להרחיב את בסיס לקוחותיו ולהגדיל את נתח השוק שלו על ידי הרחבת המענים והשירותים שהוא מציע ליועצי המשכנתאות, ומינוף המיצוב העסקי הקיים של הבנק מול לקוחות פרטיים. יצירת שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים ואחרים והגברת הפעילות למכר תיקי משכנתאות, יאפשרו לבנק לשפר את הצעות הערך שלו, ולהרחיב אותן אל מעבר לנישות בהן הוא פעיל כיום.
- בפעילות האשראי הצרכני הבנק יתמקד בפיתוח ערוצי המכר הדיגיטליים שלו, ובכלל זה מתן אשראי ללא מגע יד אדם, וברכש לקוחות ותיקי אשראי מגופים חוץ בנקאיים במטרה לגוון את תיק האשראי ולשפר את איכותו, ולהוזיל את עלות רכש הלקוחות.
- בפעילות ליווי בניה למגורים ימשיך הבנק לבסס את מעמדו כשחקן משמעותי בתחום ליווי הבניה וההתחדשות העירונית תוך מתן הצעות ערך חדשות הנותנות מענה לצרכי לקוחות הענף.
- בניהול נכסי לקוחות - כחלק מגיוס מקורות המימון שלו ימשיך הבנק להציע שירותי השקעות איכותיים, בדגש על הצעת ערך הטובה עבור פיקדונות בנקאיים, גם ללקוחות בנקים אחרים, והוא פועל לשיפור חוויית השירות והיצע המוצרים על ידי המשך פיתוח המערכת הסגורה ופיקדונות דיגיטליים עבור לקוחות כל הבנקים.
- לצד המיקוד בפעילות בקרב משקי בית, הבנק יפעל לגוון את תיק האשראי שלו ואת פעילותו גם באשראי לעסקים קטנים ובינוניים, דרך שיתופי פעולה עם נותני אשראי חוץ בנקאיים אשר יכללו אספקת מקורות מימון, רכישות אשראי וכן חתירה ליצירת שיתופי פעולה אסטרטגיים במטרה לייצר יתרון תחרותי.

יישום האסטרטגיה

הבנק חותר ליישום האסטרטגיה באמצעות:

1. **חתירה לדיגיטציה של תהליכים וחדשנות בערוצי ההפצה**, שבבסיסה הנגשה של מוצרים ושירותים ללקוחות כל הבנקים. במסגרת מהלכים יפעל הבנק בגישה רב ערוצית מותאמת, כאשר הבנק יבחן את הפרישה הסניפית שלו כדי לתמוך בצמיחת פעילות מתן המשכנתאות, ובמקביל יפעל להסיט את הפעילות האחרת מסניפי הבנק לערוצים מקוונים ובהם אפליקציה וניהול המוקד הטלפוני כ-one stop shop לשירות ומכירה.
2. **הגדלת המקורות ההוניים** – כדי לממש את התכנית פועל הבנק להרחיב את בסיס ההון שלו ולהציף את הערך הגלום בפעילות האשראי הצרכני שלו, ולשם כך פנה הבנק לבנק ישראל בבקשה לקבלת רישיון להקמת תאגיד עזר בנקאי ("החברה הבת"), אשר ירכוש מהבנק אשראי צרכני שיעמיד הבנק מעת לעת ("הפעילות המועברת"). בגדר כך, תרכוש החברה הבת את כל תיק האשראי הצרכני הקיים של הבנק.

בכוונת הבנק, להתקשר עם החברה הבת בהסכם לשירותי ניהול ותפעול לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול הנדרשים לפעילותה. כמו כן, יתקשרו הבנק והחברה הבת בהסכם לפיו יעמיד הבנק לחברה הבת מקורות מימון לשם רכישה של אשראי בנקאי כחלק מהפעילות המועברת.

בנוסף, במסגרת מגוון שיתופי פעולה אסטרטגיים שהבנק מקיים ומתכוון לפתח עם גופים חוץ בנקאים בישראל, הבנק מנהל משא ומתן מתקדם עם קבוצת הפניקס להשקעה אפשרית של חברות מקבוצת הפניקס בהון החברה הבת, וזאת כנגד הקצאה של כ-20% מהון מניות של החברה הבת. הזרמת ההון צפויה, לפי הערכת הבנק, להגדיל את הון הבנק בסך של בין 44 מיליוני ש"ח ל-76 מיליוני ש"ח (בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר יועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שיקבע בהסכם) וצפויה ,להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי ולהציף ערך לבעלי המניות. הסכם ההשקעה של הפניקס בחברה הבת כולל הוראות מקובלות ביחס לזכויות מיעוט ועבירות מניות וכפוף לאישור בנק ישראל, רשות התחרות, קבלת הסדר מס מקדמי סביר ואישור האורגנים המוסמכים בבנק ובפניקס. ביום 26 באוקטובר, 2021 אישר דירקטוריון הבנק את הקמת החברה הבת (בכפוף לקבלת האישורים כאמור) ואת התקשרות הבנק בהסכמים עם החברה הבת ביחס להעברת פעילות האשראי הצרכני מהבנק לחברת הבת והשקעת קבוצת הפניקס בחברה הבת כנגד הקצאת מניות בחברה הבת. המידע האמור לעיל בדבר הקמת החברה הבת, ההתקשרות של הבנק עמה, וההשקעה האפשרית של גוף חוץ בנקאי בחברה הבת הינו מידע צופה עתיד, אשר יתכן ולא יתממש, בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. לפרטים נוספים ראו דיווח הבנק לבורסה מספר אסמכתא: 2021-01-094584 ו-2021-01-160032. בנוסף למהלך הצפת הערך יפעל הבנק להגברת הפעילות למכר תיקי משכנתאות, בכפוף למגבלות בנק ישראל. ביום 16 בנובמבר, 2021 דיווח הבנק כי, בהמשך לדיווחים לעיל, נחתם הסכם בין הבנק וחברות מקבוצת הפניקס חברה לביטוח בע"מ. (לפרטים נוספים ראו דיווח הבנק לבורסה מספר אסמכתא: 2021-01-167157).

3. **התאמה ושיפור הנכסים הטכנולוגיים** - הבנק יגדיל את השקעותיו ביכולות המחשוב שלו ובחיזוק הגנת הסייבר כדי להבטיח מתן שירות שוטף ללקוחות הבנק, הגברת הגמישות ומתן מענה מהיר ואיכותי לשינויים בטעמי הלקוחות ולשינויים בסביבה התחרותית וזאת לצד שיפור התהליכים הפנימיים שיביאו להתייעלות תפעולית. כחלק ממהלך זה משלים הבנק בימים אלה מהלך לבחינת התאמת תשתיות המחשוב שלו, בדגש על מודרניזציה והתאמה של התשתיות הקיימות.

התכנית האסטרטגית גובשה תוך התייחסות למכלול השינויים בסביבה העסקית והתחרותית בה פועל הבנק, אשר מושפעת משינויים בהרגלי הצרכן, שינוי טכנולוגים מואצים, שינויים רגולטוריים (כגון חוק נתוני אשראי) ורפורמות מבניות מתוכננות שהעיקרית שבהן היא רפורמת הבנקאות הפתוחה. הבנק מתאים את התכנית האסטרטגית לשינויים אלה ורואה בהם אתגר לצד הזדמנות לפיתוח אפשרויות עסקיות חדשות על ידי מינוף המידע הפיננסי של הלקוחות ושיתופי פעולה עם שחקנים אחרים ופועל לפיתוח וגיבוש אסטרטגית דיגיטל ודאטה, בדגש על שיפור חווית הלקוח בצריכת המוצרים והשירותים השונים על ידי שימוש במידע מתאים.

הבנק מוודא כי הוא עומד בפרופיל הסיכון שקבע לעצמו, תוך מעקב וניהול של יחס הלימות ההון, יחס הנזילות, יחס המינוף מעל למינימום הרגולטורי הנדרש ובחינה שוטפת של תמהיל תיק האשראי ואיכותו. התכנית האסטרטגית מאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון ונועדה להביא לשמירה על יציבותו וחוסנו של הבנק, השגת רווחיות נאותה ועקבית וצמיחה מדודה, וכל זאת תוך השאת ערך ללקוחות ולמחזיקי העניין. הבנק רואה בעובדיו שותפים לדרך וימשיך לחתור להשגת יעדיו באמצעות פתיחות ושיתוף פעולה עם עובדי ומנהלי הבנק וטיפוח ההון האנושי.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

לעניין השפעת התפשטות נגיף הקורונה על אסטרטגיית הבנק ראה פרק 1.6 בדבר אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

1.4 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
	30/09/2021	30/06/2021	31/03/2021	31/12/2020	30/09/2020
מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):					
תשואת הרווח הנקי להון עצמי [1] [2]	13.0%	18.9%	9.4%	6.8%	2.5%
תשואת הרווח הכולל להון עצמי [1] [2]	12.1%	19.0%	9.6%	6.1%	3.1%
תשואה לנכסים ממוצעים	0.88%	1.20%	0.60%	0.45%	0.17%
יחס הון עצמי רובד 1	10.6%	10.4%	10.2%	10.5%	10.1%
יחס המינוף	6.4%	6.3%	6.2%	6.3%	6.2%
יחס כיסוי הנזילות	254%	235%	262%	279%	259%
יחס הכנסות לנכסים ממוצעים [3]	0.90%	1.00%	0.90%	1.00%	0.90%
יחס יעילות (הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות)	76.6%	70.9%	75.2%	77.4%	73.8%
מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):					
שיעור הוצאה (הכנסה) להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור	(0.77%)	(0.75%)	(0.12%)	0.26%	0.90%
שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור	1.05%	1.30%	1.57%	1.73%	1.66%
שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור ל 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור	1.09%	1.12%	1.22%	1.35%	1.59%
שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור	0.14%	0.12%	0.12%	0.21%	0.23%
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לשנת הדיווח:					
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי [1] [2]	33.9	46.3	23.0	16.4	6.2
סך הרווח הכולל [1] [2]	31.6	46.5	23.5	14.9	7.6
הכנסות ריבית, נטו [2]	114.0	114.6	106.2	104.3	106.1
הוצאות בגין הפסדי אשראי [1]	(23.5)	(22.6)	(3.4)	7.0	25.1
הכנסות שאינן מריבית	26.5	37.7	24.0	41.0	27.8
מזה: עמלות	24.9	25.8	24.0	25.1	24.8
הוצאות תפעוליות ואחרות	107.6	108.0	97.9	112.4	98.8
מזה: משכורות והוצאות נלוות	49.7	50.4	44.6	51.7	43.7
רווח נקי למניה רגילה לשנת הדיווח:					
רווח בסיסי ומדולל	0.48	0.66	0.33	0.23	0.09
נתונים עיקריים מהמאזן, לסוף שנת הדיווח:					
סך כל הנכסים	16,106.2	16,082.6	15,684.1	14,900.2	14,854.0
מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,774.1	2,887.9	3,090.1	3,137.9	2,813.4
ניירות ערך	769.4	779.4	589.4	462.4	464.6
אשראי לציבור, נטו	12,131.0	11,971.9	11,544.3	10,881.3	11,155.8
סך כל ההתחייבויות	15,004.6	15,012.8	14,660.6	13,900.2	13,868.9
מזה: פיקדונות מבנקים	460.6	353.0	242.1	162.2	89.4
פיקדונות מהציבור	12,131.9	12,416.9	12,144.7	11,705.2	11,786.0
פיקדונות הממשלה	-	0.1	1.1	-	-
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	2,128.2	1,954.1	1,970.2	1,720.5	1,724.5
הון עצמי, המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	1,101.6	1,070.0	1,023.5	1,000.0	985.1

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
	30/09/2021	30/06/2021	31/03/2021	31/12/2020	30/09/2020
נתונים נוספים:					
מחיר מניה (באגורות)	1,083.0	1,041.0	871.9	661.8	661.8
דיבידנד למניה (באגורות)	-	-	-	-	-
מספר משרות ממוצע	577	563	570	579	577
יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים	0.74%	0.74%	0.69%	0.71%	0.71%
יחס עמלות לנכסים ממוצעים	0.16%	0.17%	0.16%	0.17%	0.17%

(1) לפרטים אודות השפעת השינויים בהפרשה הקבוצתית ראה להלן בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן ובפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

(2) לפרטים אודות הכנסות ממכירת נכס מקרקעין ראה להלן בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן לפרטים אודות הכנסות ממכירת תיק אשראי ראה להלן בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

(3) הסכום של הכנסות הריבית נטו ושל ההכנסות שאינן מריבית ביחס לסך הנכסים המאזניים המניבים הממוצעים.

1.5 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק ולהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר פרופיל הסיכונים אליהם חשוף הבנק ואחר אופן התפתחותו של פרופיל הסיכונים. ניטור זה מבוצע על ידי הבנק בשגרה ובוודאי שמפרוץ המגפה עקב התפתחות תנאי קיצון, וזאת, בשל התפרצות והתפשטות המגיפה, השפעתה על פעילותו העסקית והתפעולית של הבנק ואי הוודאות שנוצרה במשק. ניטור זה נועד להבטיח עמידת הבנק ביעדיו העסקיים ובמגבלות תאבון הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון. בנוסף, הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בנתונים מאקרו כלכליים וברגולציה וחקיקה שחלות או עשויים לחול או להשפיע על הבנק ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים, עלולים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים או לשנות את פרופיל הסיכונים של הבנק. בטיפול בסיכונים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון משמעותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו ואשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או גבוהה יותר. לפירוט בדבר גורמי הסיכון ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה להלן בפרק 3 הסיכונים ודרכי ניהולם.
- **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול הסיכון המתאימה.

התפשטות נגיף הקורונה הינו אירוע בעל השלכות מקרו כלכליות פוטנציאליות מהותיות המשפיע הן על אופן עבודת יחידות הבנק והן על הפוטנציאל להתממשות סיכונים שונים בפרופיל הסיכונים שלו. בדומה למערכת הבנקאית זיהה הבנק בעקבות התפתחות המגפה פוטנציאל להתעצמות הסיכונים הבאים, ופעל לניטורם ולהידוק הבקרה עליהם: סיכון המשכיות עסקית, סיכוני אשראי, סיכוני שוק ונזילות, סיכון מודל וסיכונים תפעוליים, לרבות סיכוני טכנולוגיה, סיכוני סייבר ואבטחת מידע וסיכוני מעילות והונאות. החל מראשית שנת 2021 חלה התאוששות במשק, תוצאת הצלחת מבצע החיסונים שסייעו לבלימת התפשטות המגיפה וחזרה של המשק לשגרה. כתוצאה, חל החל מהרבעון השני שיפור בפרופיל הסיכונים של הבנק, בעיקר, בכל הקשור לסיכון האשראי וזאת בעיקר, עקב חזרה של הלקוחות לפירעון שוטף של ההלוואות שניתנו להם, עם סיום ההקפאה אשר, ברמת כשלים נמוכה שאיננה שונה מרמתה שבשגרה. עם זאת, המגיפה טרם הסתיימה והבנק ממשיך לנהל ולנטר את הסיכונים בזהירות המתחייבת, תוך שהוא בוחן באמצעות ניטורים ובקרות שוטפות את פוטנציאל השפעת ההתפשטות החוזרת של המגיפה על מכלול הסיכונים הנמצאים בפרופיל הסיכונים התפעוליים והעסקיים, תוך שהוא מקפיד לעמוד בהוראות משרד הבריאות ובנק ישראל.

לפרטים נוספים על משבר הקורונה ראה בהמשך.

טבלה 2 - ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק כולל סיכוני המשבר והפנדמיה:

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון מקרו-כלכלי וסיכון משקי	סיכון שהבנק עשוי להיות מושפע ממנו בעקבות הרעה בנתונים מקרו כלכליים. התפשטות נגיף הקורונה הביאה לחשש להרעה מהותית בפעילות המשק בישראל אליו חשופה פעילות הבנק ויש לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עלייה בסיכון האשראי במגזר משקי הבית והפוטנציאל לעלייה בתחום מימון פרויקטים בנדל"ן, כולל עלייה בסיכון המודלים על בסיסם נקבע חיתום ודירוגי הלווים. הבנק זיהה את האבטלה כגורם הסיכון המהותי ביותר לפעילותו. השפעת המגיפה על האבטלה ועל פרופיל הסיכון הייתה בפועל קטנה יותר מהצפוי – עקב הפעולות שבוצעו על ידי המדינה או על ידי בנק ישראל. הצלחת מבצע החיסונים, וחזרת המשק לשגרת פעילות שהחלה ברבעון הראשון הקטינה את אי הוודאות, הביאה לעלייה בביצועי אשראי, כשבנוסף, קיימת ירידה משמעותית בהקפאת התשלומים באשראי למגזר משקי הבית (לדיור ואחר) ויציאתם של הלווים מהקפאה מתבצעת בפרופיל סיכון נמוך יחסית, כשהשיפור מלווה בירידה ברמת הכשל בתיק הצרכני. עדיין קיימת אי וודאות בנוגע להתפשטות או בלימת המגיפה והשפעתה על תנאי המאקרו. מספר גורמי סיכון המשיכו לגלות יציבות גם ברבעון הנוכחי – האינפלציה (שעלתה אך השפעתה עדיין נמוכה יחסית), מחירי הדיור ממשיכים לגלות איתנות. פרופיל סיכון האשראי בכל הקשור למשכנתאות השתנה במהלך הרבעון השני עקב החלטה רגולטורית שהשפיעה על שיעורי הפירעון המוקדם, אולם בשלב זה, לא שינתה באופן משמעותי את פרופיל הסיכון של תיק האשראי. לפיכך, אין שינוי בפרופיל סיכון האשראי של הבנק ברבעון הנוכחי והוא ממשיך להיות ברמה בינונית.
סיכונים תפעוליים	עם התפשטות המגיפה, גדל האתגר לנהל את הסיכון, לעמוד בעקרונות שקבע הבנק להמשכיות העסקית שלו, ולעמוד ביעדיו העסקיים והתפעוליים של הבנק, למרות שמצבת העובדים פחתה והיה קושי בהגעה למקום העבודה במקרה של התפשטות הנגיף. בנוסף, גבר האתגר, שכן עקב התפשטות נגיף הקורונה חל בשנה הקודמת מעבר של עובדים לעבודה מרחוק. הבנק הידק את תהליכי הבקרה כדי להתמודד עם פוטנציאל הסיכון הנובע מעבודה מהבית. במהלך הרבעון הראשון, עם הצלחת מהלך החיסונים והירידה בהתפשטות הנגיף, חלה התייצבות בפרופיל סיכון זה והיא נמשכה גם ברבעון הנוכחי. הבנק ממשיך לפעול בהתאם לתוכניות עבודה מוסדרות ובהתאם להנחיות בנק ישראל, לשדרוג יכולות הטיפול שלו בסיכון התפעולי, בסיכון מעילות והונאות, סיכוני סייבר, מיקור חוץ והגנת הפרטיות, תוך הפעלת פורומים ייעודיים בין קווי ההגנה שקבעו במסמכי הבנק לטיפול בסיכון, צ'ק ליסט למוצר חדש, ביצוע הערכות סיכון בכלים מגוונים, כולל הערכות סיכון למוצר חדש/ פעילות חדשה, הסדרת תהליך הפקת לקחים ולמידה מאירועים, הדרכות ועוד.
סיכון סייבר	תקיפת סייבר עלולה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, גניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק. הבנק נערך החל מפרוץ המגיפה להתמודד עם העלייה בפוטנציאל תקיפת סייבר על מערכות ה-IT של הבנק ואתרי הבנק, בפרט, עקב המעבר לעבודה מהבית. הבנק נמצא בשנים האחרונות במהלך סדור לשדרוג יכולות הגנת הסייבר שלו והגביר את הניטור לאור העלייה בפוטנציאל סיכון זה, מעת פרוץ המגיפה.
סיכון מודל עסקי	איומים אשר יכולים לנבוע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים משקיים וענפיים כולל שינויים טכנולוגיים. משבר הקורונה הקשה על יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו, אך עם זאת, הבנק השכיל, על אף העלייה בהפרשות עקב פוטנציאל העלייה בסיכון האשראי, להמשיך ולהרוויח בשנת 2020 ולעמוד ביעדיו העסקיים והתפעוליים ולשמור על המוניטין שלו. התכנית האסטרטגית החדשה אושרה והיא קובעת יעדים עסקיים ההולמים את תאבון הסיכון של הבנק. הבנק ממשיך לנטר את יישום התכנית, תוך ניטור התחרות, ההזדמנויות והאיומים.
סיכון רגולטורי	הסיכון לשינויים בחקיקה וברגולציה העלולים להשפיע על היקף ההכנסות וההוצאות של הבנק, ההון, תחומי הפעילות או הסביבה העסקית בו הבנק פועל. בתקופת הקורונה פעלה הרגולציה בכדי למתן את השפעת התפרצות המגיפה וההשלכות שלה על לקוחות הבנק ותחומי פעילותו, ולכן ניתנו לתאגידים הבנקאיים הקלות, ביניהן, הקלות על יחסי ההון והמינוף, שלא נוצלו על ידי הבנק וזאת לצד החמרות, ביניהן הגבלה על היכולת לחלק דיבידנדים והבהרות (ודרישות) לגבי התנהלות מצופה של התאגידים הבנקאיים מול לקוחותיהם (למשל בתחום הקפאת אשראים). לרגולציה הענפה יש השפעה על פעילות הבנק גם בימים שלאחר הקורונה, בפרט, לאחר שהוסרו או עודכנו ההקלות שנקבעו בעת הקורונה. להנחיות הרגולטור יש השפעה על מגוון הסיכונים להם נחשף הבנק בפעילותו העסקית, ובפרט, על פרופיל סיכון האשראי של תיק המשכנתאות של הבנק ועל פרופיל סיכון תיק האשראי בכלל.
סיכון ציות	הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות צרכניות, חוקי מיסוי, הפסד פיננסי כתוצאה מהתממשות הסיכון ההתנהגותי (Conduct Risk), הפלייה ודרישות בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור. הבנק ממשיך לשדרג את הטיפול שלו בסיכון זה.

לפירוט נוסף אודות תיאור הסיכונים המתפתחים וניהולם ראה עמוד 10 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2020, בדוח על הסיכונים נדבך 3 לשנת 2020 ובטבלת גורמי הסיכון בפרק 3.5.

1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן

1. במהלך שנת 2020 פרצה מגפת הקורונה בישראל ובעולם ברמות התפשטות משמעותיות אשר הביאה להרעה כלכלית מהותית ברמה עולמית ובפעילות המשק בישראל. התקדמות מבצע החיסונים, שהחל בישראל בדצמבר 2020, הצליח למתן מאוד את התחלואה וההדבקה וכתוצאה מכך בוטלו רוב המגבלות וחל שיפור בסביבה הכלכלית בישראל. לקראת סוף הרבעון השני לשנת 2021 חלה (שוב) עליה בהיקף התחלואה. ברבעון השלישי ניתן חיסון בוסטר (חיסון שלישי) לאוכלוסייה בישראל, אשר הביא להתמתנות משמעותית בהיקף התחלואה בקורונה.

לעניין הערכת השפעת גורמי הסיכון על עסקי הבנק על רקע התפשטות נגיף הקורונה ראה פרק 1.5 ופרק 3.

לאור משבר נגיף הקורונה פרסמו רגולטורים שונים שורת הקלות ודחיות מועדי המחויבות. בפרט ניתן לציין את הוראת שעה ניהול בנקאי תקין 250 של הפיקוח על הבנקים שנתנה התייחסות שוטפת לצרכים המתהווים בשל התפשטות הנגיף. לעניין זה יוער, כי ביום 31 במרץ 2020 הכריז הפיקוח על הבנקים על הפחתת דרישות הלימות ההון מהבנקים, על מנת לאפשר לבנקים להגדיל את היצע האשראי ללקוחותיהם. הפחתת דרישת ההון מהבנקים נעשתה באמצעות הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים שהוארכה עד ליום 30 בספטמבר, 2021.

בהתאם, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, מיום 31 במרץ 2020 ולמשך תקופת הוראת השעה, עד ליום 30 בספטמבר 2021, הינם 8.6% ו- 11.5% בהתאמה (במקום 9.9% ו- 12.5% לפני הוראת השעה). כמו כן, התבקשו הבנקים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד ותכניות לרכישה עצמית של מניות, על רקע המשבר האמור. ביום 22 במרץ, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנוהל בנקאי תקין 250 במסגרתו הוארכו תוקפן של מרבית הוראות הנוהל, לרבות ההקלות ההוניות, עד ליום 30 בספטמבר, 2021. ביום 30 בספטמבר 2021 הוחלט להאריך את תוקף הוראת השעה לשלושה חודשים עד ליום 31 בדצמבר 2021. יש לציין כי הבנק לא ניצל את ההקלות ההוניות. לפרטים נוספים אודות מדיניות חלוקת דיבידנד ראה להלן בפרק מדיניות חלוקת דיבידנד.

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים גיבש הפיקוח על הבנקים מתווה, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בנקאיות בשלושה מגזרי פעילות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי לעסקים.

ביום 30 בנובמבר, 2020 הודיע הפיקוח על הבנקים כי גובש מתווה נוסף, שאף הוא אומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות שדחו את הלוואותיהם בהתאם למתווים קודמים, להמשיך ולדחות את תשלומי המשכנתאות וההלוואות הצרכניות (להלן – המתווה הנוסף). יצוין, כי בשונה מהמתווים הקודמים, במתווה הנוסף ניתן דגש על חזרת הלווים לתשלום הלוואותיהם, וזאת באמצעות לוח תשלומים מקל. המתווה הנוסף נכנס לתוקף ביום 1 ינואר 2021.

בהתאם למתווה הנוסף, תאגיד בנקאי רשאי לא לסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי הלוואות לדיור, אשראי צרכני, ואשראי לעסקים קטנים וזעירים, שלא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו מיום 1 בינואר 2021 ועד ליום 31 במרץ 2021 דחיות תשלומים במסגרת המתווה המעודכן, גם אם הדחייה המצטברת עולה על 6 חודשים, השפעת יישום ההקלות בגין החובות שנדחו אינה מהותית.

ליום 30 בספטמבר 2021 יתרת האשראי בגינו נדחו התשלומים בהתאם למתווה לוח התשלומים המקל (המתווה הנוסף) עמדה על סך של כ- 929.4 מיליוני ש"ח ויתרת האשראי בגינו נדחו התשלומים בהתאם למתווה הקודם עמדה על סך של כ-24.4 מיליוני ש"ח ראה טבלה 21 בפרק 3.1 סיכון אשראי.

על רקע אי הוודאות, נרשמו בשנת 2020 הפרשות להפסדי האשראי החזויים כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה. בחישוב ההפרשה הבנק הביא בחשבון את היקף והרכב הלווים אשר ביקשו את דחיית התשלומים או שסיימו את ההקפאה, תחזית בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי וגם החמרה אפשרית ברמת הכשל העתידי של לקוחות הבנק אשר לא ביקשו דחיית תשלומים.

במהלך תשעת החודשים הראשונים לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך לאור קיטון משמעותי בהיקף דחיות תשלומי האשראי וחזרת הרוב המכריע של הלווים לתשלום שוטף ונאות ובהמשך להתאוששות המשק הישראלי ועדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי, עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים.

בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים על רקע משבר הקורונה בסך של כ-60.7 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 70.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בתקופת הדוח נובעת בעיקרה מירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים על רקע משבר הקורונה בסך 53.9 מיליוני ש"ח לעומת גידול של 62.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים אודות היקף דחיית התשלומים להפסדי אשראי ראה להלן טבלה 21 בפרק 3.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי

המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

לפרטים נוספים אודות שינויים והקלות רגולטוריות ראה להלן בדוח הכספי – ביאור 17 הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה.

2. הצעת הבנק לרכישת בנק מוניציפל בע"מ - לאחר שביום 27 במרץ, 2018 הגיש הבנק בקשה לדירקטוריון מוניציפל בנק בע"מ (לשעבר בנק דקסיה ישראל בע"מ – להלן: "מוניציפל") להיכנס למשא ומתן בדבר רכישה של 100% ממניות מוניציפל ע"י הבנק, ובנק מוניציפל דחה את הצעת הבנק, על שיפוריה במהלך התקופה ובחר לאשר את הצעתו של בנק דיסקונט לישראל בע"מ, החלטה שאושרה גם על-ידי רשות התחרות, ביום 25 בפברואר, 2020 מפי בית הדין לתחרות פסק דין אשר סילק את הערר שהגיש הבנק נגד הממונה על התחרות, על הסף. פרטים נוספים לגבי הצעות המיזוג, ההתכתבויות בין הבנק למוניציפל והחלטות הממונה על התחרות ובתי הדין הנכבד ניתן למצוא בביאור 35 לדוחות הכספיים לשנת 2018 ובביאור 35 לדוחות הכספיים לשנת 2019 ובדיווחים המיידיים שדיווח הבנק בנושא בשנת 2019 ו-2020 (אסמכתאות 2019-01-022930, 2019-01-032008, 2019-01-059092, 2019-01-065728, 2019-01-077680, 2019-01-084856, 2019-01-092905, 2019-01-098842, 2019-01-099600, 2019-01-102915, 2019-01-105102, 2020-01-023553 ו2020-01-019524).

ביום 16 באפריל, 2020 הבנק ערער לבית המשפט העליון על החלטת בית הדין לתחרות מיום 25 בפברואר, 2020 (כמפורט לעיל), בו מבקש הבנק לבטל את פסק הדין ולהורות לבית הדין לדון בערר לגופו, וזאת מכיוון שלגישת הבנק שגה בית הדין כשקבע כי הבנק איננו עומד בתנאים הנדרשים ממנו, בשלב מקדמי זה של ההליך, לצורך דיון בערר. לפרטים נוספים אודות הגשת הערעור ראו דיווח מיידי שדיווח הבנק ביום 16 באפריל, 2020 וביום 26 במרץ, 2020 (מס' אסמכתא 2020-01-038727 ו -2020-01-019524 בהתאמה). ביום 29 באוגוסט, 2021 דחה בית המשפט העליון את ערר הבנק (מס' אסמכתא 2021-01-140559).

3. ביום 28 בינואר, 2021 הנפיקה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ אגרות חוב סדרה ט"ז, צמודות למדד ונושאות ריבית שנתית של 0.2%.

לצורך ההנפקה אישררו ביום 27 בינואר, 2021, חברות הדירוג מידרוג ומעלות S&P את דירוגיהן לבנק ולחברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilAA-' לאיגרות חוב בהיקף של עד 390 מיליוני ש"ח ע.נ. שיונפקו על ידי הבנק באמצעות סדרה ט"ז באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של הבנק מיום 27 בינואר, 2021 (מספר אסמכתא: 2021-01-012015), חברת הדירוג מידרוג הודיעה על מתן דירוג 'Aa3.il' באופק יציב למסגרת גיוס אגרות חוב (באמצעות סדרה ט"ז) בהיקף של עד 390 מיליון ש"ח ע.נ., שיונפקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של הבנק מיום 27 בינואר, 2021 (מספר אסמכתא: 2020-01-012021).

קרן אגרות החוב תפרע בארבעה תשלומים שווים, ביום 30 ביוני של כל אחת מהשנים 2025 ועד 2028 (להלן "אגרות החוב"). אגרות החוב הונפקו במחיר 102.8 אג' ל-1 ש"ח ע.נ., ובתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ-400 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ מיום 27 בינואר, 2021 (מס' אסמכתא 2020-01-034861).

4. ביום 9 במרץ, 2021 הודיע הבנק על חתימת הסכם עם צד שלישי שאינו קשור לבנק או לבעל שליטה בו, למכירת מלוא זכויות הבנק בנכס מקרקעין אשר בבעלותו ברחוב קרן היסוד בירושלים, אשר שימש בעבר כמשכנו של סניף הבנק. (מספר אסמכתא: 2021-01-030099). ביום 16 ביוני, 2021 הושלמה העסקה. הבנק הכיר ברווח מהמכירה, לאחר מס, בסך כ-10.7 מיליוני ש"ח (מספר אסמכתא: 2021-01-102147).

5. ביום 25 לאפריל, 2021, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O) (אסמכתא:-2021-01-069939) . לפרטים נוספים אודות ביטוח הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק ובחברות הבנות ראה להלן בדוח ממשל תאגידי – עסקאות עם בעל שליטה וצדדים קשורים.

6. ביום 13 במאי, 2021 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק (אסמכתא: 2021-01-085776) את הנושאים כדלקמן:

   א. מינוי מחדש של רואי החשבון המבקרים של הבנק ודיווח על שכרם.

   ב. תיקון תקנון הבנק לעניין הוראות שונות לרבות אישור כהונת דח"צ לתקופה שלישית.

   ג. תיקון תקנון לעניין הוראות הנוגעות לפטור לפי סעיף 259 לחוק החברות, עדכון מדיניות התגמול של הבנק (הוספת הוראות פטור לכל נושאי משרה ולרבות כל הדירקטורים בבנק). והענקת כתב פטור לכל נושאי המשרה ולרבות לכל הדירקטורים בבנק, המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת (ובכללם אלו שימונו בעתיד) לרבות המנכ"ל המכהן ו/או כל מנכ"ל שיכהן מעת לעת (וכזה שימונה בעתיד) ולרבות דירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק.

   ד. עדכון מדיניות התגמול של הבנק (הוספת האפשרות להעניק מענק משתנה נוסף "מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת") לעובדי הבנק וכן גם למנכ"ל, גיל טופז.

7. ביום 20 במאי, 2021 דיווחה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ כי בהתאם לדוח הצעת מדף שפרסמה חברת הבת. ביום 7 ביוני, 2016 (מס' אסמכתא: 2016-01-045993) ("דוח הצעת מדף") החליט דירקטוריון חברת הבת, כי תפדה ביוזמתה בפדיון מוקדם מלא את כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה 11) בכפוף לעמידה

בתנאי אישור המפקח על הבנקים. המפקח על הבנקים אישר את ביצוע הפדיון המוקדם, בכפוף להנפקת סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים טרם ייפרעו כתבי ההתחייבות הנדחים של סדרה 11. חברת הבת, אכן הנפיקה ביום 7 ביוני, 2021 סדרה של כתבי התחייבות נדחים (סדרה 17) בסך 142,500,000 ש"ח ערך נקוב. ופרעה בפירעון מוקדם את סדרה 11 בסך 128,400,000 ש"ח ערך נקוב ביום 24 ביוני, 2021.

8. ביום 20 במאי, 2021 אישרה חברת מעלות את דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ilAA-/STABLE/ilA-1+.

9. ביום 25 במאי, 2021 הודיעה חברת הדירוג מידרוג על העלאת דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ברמה אחת, כדלקמן: הערכת איתנות פיננסית של הבנק (BCA) a1.il, פיקדונות לזמן ארוך ואגרות חוב Aa2.il, כתבי התחייבות נדחים (הון משני תחתון) Aa3.il, כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (הון רובד 2) A2.il (hyb) ופיקדונות לזמן קצר P-1.il. בנוסף, מידרוג קובעת דירוג A2.il (hyb) באופן יציב למסגרת גיוס כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים ("Coco") (סדרה 17) בסך של עד 150 מיליון ש"ח ע.נ שיונפקו על- ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בבעלות מלאה של בנק ירושלים בע"מ, אשר הינה זרוע ההנפקות של הבנק. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 20 במאי, 2021 (מספר אסמכתא: 2021-01-089949).

10. ביום 1 ביוני, 2021 דיווח הבנק כי בהתאם לתוכנית האסטרטגית של הבנק, אשר במרכזה צמיחה מבוקרת תוך התמקדות, בין היתר, בפיתוח הפעילות הקמעונאית של הבנק, ולאחר שהתקבל לכך אישורו של דירקטוריון הבנק, פנה הבנק לבנק ישראל בבקשה לקבלת רישיון להקמת תאגיד עזר בנקאי, אשר ירכוש מהבנק 95% מהאשראי הצרכני שיעמיד הבנק מעת לעת ("הפעילות המועברת"). בגדר כך, תרכוש החברה הבת 95% מתיק האשראי הצרכני הקיים של הבנק, ואשר היקפו מוערך, נכון למועד דוח זה, בכ- 1.2 מיליארד ש"ח. כמו-כן, דיווח הבנק כי בכוונתו להתקשר עם החברה הבת בהסכם לשירותי ניהול ותפעול לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול הנדרשים לפעילותה ולהתקשר עימה בהסכם לפיו יעמיד הבנק לחברה הבת מימון לשם רכישה של אשראי צרכני עתידי כחלק מהפעילות המועברת.

עוד דיווח הבנק כי מתנהל משא ומתן מתקדם עם קבוצת הפניקס להשקעה אפשרית של חברות מקבוצת הפניקס בהון החברה הבת, וזאת כנגד הקצאה של כ-20% מהון המניות של החברה הבת. הזרמת ההון צפויה, לפי הערכת הבנק, להגדיל את הון הבנק בסך של בין 44 מיליוני ש"ח ל-76 מיליוני ש"ח (בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר יועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שיקבע בהסכם), וצפויה, להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות. ההסכם עם הפניקס צפוי לכלול הוראות מקובלות ביחס לזכויות מיעוט ועבירות מניות והינו כפוף לאישור בנק ישראל, רשות התחרות, הסדר מס מקדמי ואישור האורגנים המוסמכים בבנק ובפניקס (מספר אסמכתא: 2021-01-094584).

ביום 26 באוקטובר, 2021 עדכן הבנק כי, בהמשך לדיווחים לעיל:

- אישר דירקטוריון הבנק את הקמת החברה הבת (בכפוף לקבלת אישור בנק ישראל) ואת התקשרות הבנק בהסכמים עם החברה הבת ביחס להעברת פעילות האשראי הצרכני מהבנק לחברת הבת והשקעת קבוצת הפניקס בחברה הבת כנגד הקצאת המניות בחברה הבת.
- במסגרת אישור דירקטוריון הבנק, אושר גם עדכון למתווה העסקה, ואשר לפיו, בגדר הפעילות המועברת יעביר הבנק לחברה הבת 100% מהזכויות וההתחייבויות הכלכליות בפעילות המועברת ובתיק האשראי הצרכני הקיים.

ביום 16 בנובמבר, 2021 דיווח הבנק כי, בהמשך לדיווחים לעיל, נחתם הסכם בין הבנק וחברות מקבוצת הפניקס חברה לביטוח בע"מ.

המידע האמור לעיל בדבר החברה הבת, ההתקשרות של הבנק עמה, וההשקעה האפשרית של גוף חוץ בנקאי בחברה הבת הינו מידע צופה פני עתיד, אשר יתכן ולא יתממש, בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד (מספר אסמכתא: 2021-01-094584 ו-2021-01-160032).

11. ביום 7 ביולי, 2021 ביצעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ הרחבת סדרה סדרה יג', בסך 150,000,000 ש"ח ערך נקוב ובתמורה כוללת (ברוטו) 158,475,000 ש"ח. לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית בסך 0.68% כל 30 במאי החל משנת 2022, קרן האג"ח תיפרע ב-3 תשלומי קרן שווים החל משנת 2022.

אגרות החוב הוקצו לניצעים בדרך של הרחבת סדרה סחירה, שנרשמה לראשונה למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ("הבורסה") על פי דוח הצעת מדף מיום 10 בדצמבר, 2017 ("דוח הצעת המדף"), וזאת מכוח שטר נאמנות אשם נחתם ביום 7 בדצמבר, 2017 , בין חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ לבין מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ.

תנאיהן של אגרות החוב במסגרת ההקצאה הפרטית יהיו זהים לכל דבר ועניין, לתנאיהן של אגרות החוב כפי שתוארו בדוח הצעת המדף ובתשקיף המדף והן תהוונה, החל ממועד רישומן למסחר, סדרה אחת לכל דבר ועניין ביחד עם אגרות החוב (סדרה יג') שבמחזור שהנפיקה החברה כאמור ועם אגרות החוב (סדרה יג') שהונפקו בהרחבה הפרטית הראשונה, שבוצעה בחודש דצמבר 2019.

12. ביום 7 ביולי, 2021 אישרה חברת דירוג S&P מעלות מתן דירוג 'ilAA-' להנפקת איגרות חוב בהיקף של עד 150 מיליון ש"ח ע.נ. (מס' אסמכתא: 2021-01-113805).

13. ביום 7 ביולי, 2021 אישרה חברת מידרוג דירוג Aa2.il באופן יציב למסגרת גיוס אגרות חוב (סדרה יג') באמצעות הרחבת סדרה נסחרת בהיקף של עד 150 מיליון ש"ח ע.נ. (מס' אסמכתא 2021-01-113802).

14. ביום 15 ביולי, 2021 החליט דירקטוריון הבנק, על הגדלת התגמול השנתי וגמול השתתפות בישיבות לדירקטורים של הבנק (אסמכתא:2021-01-117792).

15. ביום 22 באוגוסט, 2021 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק, את מינויו של מר יהודה אורבך לכהונה שלישית כדירקטור חיצוני בבנק. (אסמכתאות: 2021-01-106707, 2021-01-135687 ו-2021-01-13699).

16. ביום 26 באוקטובר, 2021 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 26 באוקטובר, 2021 (ראה אסמכתא מס' 2021-01-160020), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד. לפרטים נוספים ראה סעיף 2.3 המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף.

17. ביום 26 באוקטובר, 2021 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בגין רווחי שנת 2020 בסך 15.1 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך של כ-0.21 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ ישולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שיחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר, 2021 (המועד הקובע).

18. ביום 7 בנובמבר, 2021 הודיעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ על כוונה לפרסם דוח הצעת מדף להנפקת אגרות חוב סדרה י"ח מכח תשקיף מדף של החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ מיום 28 בנובמבר, 2019.

לצורך ההנפקה קבעה חברת הדירוג מידרוג ביום 7 בנובמבר 2021 מתן דירוג 'Aa2.il' באופק יציב למסגרת גיוס אגרות חוב (באמצעות סדרה י"ח) בהיקף של עד 450 מיליון ש"ח ע.נ., שיונפקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. ביום 8 בנובמבר, 2021 חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilAA-' לאיגרות חוב בהיקף של עד 450 מיליוני ש"ח ע.נ. שיונפקו על ידי הבנק באמצעות סדרה י"ח באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ.

19. לפרטים נוספים אודות שינויים והקלות רגולטוריות ראה להלן בדוח הכספי – ביאור 17 הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה.

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות בכלכלה העולמית

ברבעון השלישי של 2021 הכלכלות של מרבית המדינות המפותחות הציגו מגמת התאוששות כלכלית בעקבות עליה בשיעור ההתחסנות באוכלוסייה והסרת המגבלות על הפעילות העסקית שנובעת ממנה, זאת למרות העלייה בתחלואה בתחילת הרבעון. לקראת סוף הרבעון, מרבית המדינות המפותחות אופיינו בהתחסנות מהירה ובירידה בתחלואה. בארה"ב העלייה בקצב הצמיחה ברבעון נבעה בעיקר מהמשך התרחבות בצריכה הפרטית, אך מדדי מנהלי הרכש מצביעים על התרחבות מהירה גם בתעשייה. למרות זאת, התאוששות שוק התעסוקה הייתה מתונה יותר – כ-7 מיליון מועסקים עדיין לא חזרו לעבודה לעומת ערב הקורונה. גם באירופה ובריטניה ההתאוששות הייתה מהירה יחסית, עקב הסרת המגבלות השונות עם התקדמות מבצעי החיסונים.

בחלק ממדינות אסיה הסתמנה עלייה בתחלואה והטלת מגבלות על הפעילות, כולל בחלק מהאזורים בסין, אוסטרליה ומדינות נוספות. במהלך הרבעון אותן מדינות האיצו את תהליך ההתחסנות, מה שאפשר את הסרת המגבלות במרבית המדינות עד סוף הרבעון, וגם שם נראתה התרחבות בפעילות.

בצד ההתקדמות בפעילות הכלכלית עצמה, נמשכו בעולם חששות מפני התפרצות אינפלציונית, ובמיוחד בארה"ב, עקב השילוב של מדיניות מונטרית ופיסקאלית מרחיבות מאוד. בארה"ב האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים עלתה ל-5.4% עד חודש ספטמבר, ואינפלציית הליבה עלתה ב-4.0%. באירופה סביבת האינפלציה עלתה גם היא ל-3.4% (ו-1.9% בליבה) – שיעור גבוה באופן מהותי מסביבת המחירים טרום המשבר. הבנק המרכזי בארה"ב תולה את עיקר ההאצה באינפלציה בגורמים זמניים, כתוצאה מהביקוש הכבוש והפגיעה בשרשראות הייצור והתייקרות בהובלה העולמית, אך במקביל נראתה עלייה משמעותית גם במחירי האנרגיה בעולם ובמחירי הדיור. מחיר הנפט הגיע לשיא של 7 שנים, ומחירי הדיור עלו בארה"ב בשיעור דו-ספרתי לעומת שנה קודם. עם העלייה באינפלציה וההתאוששות הכלכלית, הפד מאותת שיתחיל את הצמצום בתכנית רכישות אג"ח ומרבית חברי הפד צופים העלאת ריבית ראשונה ב- 2022.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

ישראל הייתה בין המדינות הראשונות להסיר את מגבלות הקורונה והיא נהנית מהתאוששות מהירה בפעילות הכלכלית עקב ההחלטה להימנע מסגר נוסף על אף העלייה בתחלואה, בין היתר בהסתמך על הפצת החיסון השלישי לקורונה. המשק צמח בקצב מהיר של 16.6% ברבעון השני לשנת 2021 והנתונים של רבעון השלישי מצביעים על המשך התרחבות, בפרט בצריכה הפרטית, בשל מיעוט הנוסעים לחו"ל בחודשי הקיץ והפניית הצריכה הפרטית למשק המקומי. לצד ההתאוששות בפעילות העסקית במשק, נראתה האצה בקצב ההתרחבות של ענפי ההיי-טק, בפרט שירותי היי-טק (מחשוב, תוכנה, סייבר וכו'), המתבטאת בשיא הנפקות וגיוסים בסקטור זה. העלייה החדה בייצוא שירותי היי טק תרמה לשיפור בעודף החשבון השוטף במחצית הראשונה של 2021 וממשיכה להיות גורם אשר תומך בייסוף בשקל וממתן לגירעון עקב העלייה החדה בהכנסות ממסים.

למרות האמור לעיל, גם בישראל נתוני התעסוקה ממשיכים להיות חלשים באופן יחסי, כאשר שיעור האבטלה הרחב (כולל עובדים בחל"ת ומפוטרים שלא חיפשו עבודה) עמד על 7.9% במחצית הראשונה של חודש ספטמבר וירד ל-7.1% במחצית הראשונה של חודש אוקטובר. בפרסום האחרון של תחזיות מחלקת המחקר צופה בנק ישראל צמיחה של 7.0% השנה (ו- 5.5% ב- 2022) ומעריך את שיעור האבטלה ירד ל- 5.2% עד סוף 2022. גם קרן המטבע העולמית שיפרה את תחזיותיה לגבי קצב הצמיחה בכלכלת ישראל.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית בישראל

נתוני הגירעון הפתיעו לטובה עד כה, זאת על רקע עלייה חדה בהכנסות ממסים עם פתיחת המשק, עלייה חדה במיסי נדל"ן ותרומת הגאות בשוקי המניות ומס רווחי הון מסקטור ההיי-טק. הגירעון המצטבר ב- 12 החודשים האחרונים ירד ל- 6.8% עד ספטמבר, לעומת 12.1% בחודש מרץ 2021. תחזית הגירעון של המשרדים הכלכליים ל-2021 עומדת על 6.4% תוצר וחוב ציבורי של 73% במונחי תוצר. משרד האוצר הקטין בהדרגה את תכנית ההנפקות מ- 12 מיליארד ש"ח בינואר (אג"ח סחירות) ל- 4.5 מיליארד באוקטובר 2021. עיקר התמיכה הכלכלית שהועברה עקב משבר הקורונה דרך תשלומים לעובדים בחל"ת הופסקה, מה שצמצם את הוצאות הממשלה. לפי התקציב שהגישה הממשלה לאישור הכנסת שיעור הגירעון יפחת ל-3.9% בשנת 2022.

בתחילת אוקטובר הודיע בנק ישראל על אי חידוש תכנית רכישת האג"ח. עד חודש ספטמבר בנק ישראל רכש 76.9 מיליארד ש"ח מתוך מסגרת של 85 מיליארד ש"ח. בנוסף, הוועדה המונטרית מביעה אופטימיות לגבי ההתאוששות במשק ובניסוח ההודעה נמחקה האפשרות של "הרחבה מונטרית נוספת". בתחזית הריבית של מחלקת המחקר מופיעה אפשרות להעלאת ריבית עד רבעון השלישי לשנת 2022.

התחזית המקרו-כלכלית של חטיבת המחקר של בנק ישראל, אפריל 2021

ביום 5 ביולי 2021 פרסמה חטיבת המחקר של בנק ישראל כי המשק ממשיך בתהליך התאוששות כלכלית מהמשבר, לאחר ביטול מרביתן המוחלט של המגבלות, וכי עד סוף 2022 הפעילות תתקרב לקו המגמה מתקופת תום המשבר. בפרט, מניחים בחטיבת המחקר של בנק ישראל, כי בטווח התחזית לא ידרשו סגרים או מגבלות משמעותיות על הפעילות בגין הקורונה. תחת הנחה זו, הערכה היא כי התוצר יצמח ב-5.5% בשנת 2021 וב-6.0% בשנת 2022.

טבלה 3 - תחזית מאקרו של בנק ישראל (נתונים נבחרים) על פי פרסום מאוקטובר 2021 (שיעורי השינוי באחוזים)

	תחזית נוכחית		תחזית קודמת (יולי 2021)	
	2021	2022	2021	2022
תמ"ג	7.0	5.5	5.5	6.0
צריכה פרטית	11.5	7.0	10.5	8.0
השקעה בנכסים קבועים	7.0	6.5	5.0	5.5
אבטלה רחבה – ברבעון רביעי	7.1	5.2	8.0	5.5

אינפלציה ושער חליפין

מתחילת השנה עלה מדד המחירים לצרכן (מדד "בגין") ב-2.3%, לעומת ירידה של 0.7% בתקופה מקבילה אשתקד. המדד הידוע עלה ב-2.2% לעומת ירידה של 0.6% בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של שנת 2021 נמשכה ההאצה באינפלציה על רקע עלייה במחירי הסחורות וההובלה הגלובלית ואפקט הביקוש הכבוש (עלייה חדה בצריכה לאחר תקופת הסגר). האינפלציה ב -12 החודשים האחרונים עד ספטמבר עלתה ב-2.5% (מ-1.7% בחודש יוני). גם באינפלציית הליבה (האינפלציה למעט סעיפי האנרגיה ופירות וירקות) נראתה האצה, ל-2.1% מ-1.2% לפני שלושה חודשים. עלייה ניכרת חלה במחירי הנופש בישראל, מזון, מכוניות, ורהיטים וציוד לבית. מסתמנת האצה גם במחירי השכירות. יחד עם זאת, סביבת האינפלציה בישראל נמוכה בהרבה ביחס לארה"ב, בין היתר על רקע הייסוף המתמשך בשקל ומדיניות פיסקאלית מרחיבה פחות. החזאים צופים שהאינפלציה צפויה להמשיך לעלות בשנה הקרובה, כאשר טווח התחזיות נע בין 1.5% ל- 2.2%.

ברבעון השלישי לשנת 2021 חלה עלייה חדה בציפיות האינפלציה לטווח הבינוני לעומת הרבעון השני, מכ-1.8% למח"מ 5-10 שנים, ל-2.3% בסוף הרבעון הנוכחי. ציפיות האינפלציה הושפעו מהמשך האצה באינפלציה בפועל, המשך עלייה במחירי הנפט ושיבושים בהספקה.

השקל התחזק ברבעון השלישי לשנת 2021 בשיעור של 2.4% מול סל המטבעות, זאת למרות המשך התערבותו של בנק ישראל בשוק המט"ח אם כי בקצב הולך ופוחת. השקל נתמך על ידי עודף בחשבון השוטף, השקעות מהותיות במגזר ההיי טק, והגדלת האחזקות של תושבי חוץ באג"ח הממשלתי. בנוסף, גופים מוסדיים ישראלים מכרו 19.7 מיליארד דולר בינואר-אוגוסט. שער החליפין של הדולר מתקרב ל-3.1 ש"ח.

בהצעת התקציב קיימת כוונה לבטל את הנפקת אג"ח מיועדות ולהבטיח תשואה של 5% על 30% מתיקי הפנסיה. הסטת השקעות מאג"ח מיועדות לשוק ההון עשויה לתמוך במחירי הנכסים הפיננסיים בישראל, אם כי השפעה זו תורגש על פני כמה שנים.

שוק הדיור

בחודשים ינואר-ספטמבר של 2021 ניתנו משכנתאות בהיקף של 87 מיליארד ש"ח זינוק של 53% לעומת תקופה מקבילה אשתקד. העלייה החדה בביקוש נובעת מריביות נמוכות, הורדת שיעור המס על משקיעים מ-8% ל-5% ואפקט העושר מעלייה חדה בשווקים הפיננסיים. בנוסף, בנק ישראל גם הקל בתחילת השנה את המגבלה על מסלול הפריים במשכנתאות, ותרם להוזלת עלויות המימון ללקוחות ולהיקפי מחזורים גבוהים. מחירי הדיור עד ספטמבר 2021 השלימו עליה של 9.2% בשנה (לעומת מחירי הדיור בספטמבר 2020). מתחילת השנה קצב העלייה הוא 9.4% במונחים שנתיים. ירידה במספר הדירות המוגמרות גם תמכה בעליות במחירים מצד ההיצע. משרד האוצר בוחן את העלאת שיעור המס על המשקיעים כדי לצנן את השוק.

2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכם ב-103.2 מיליוני ש"ח, לעומת 33.8 מיליוני ש"ח אשתקד גידול של 205%. **תשואת הרווח הנקי** על ההון העצמי הממוצע הייתה 13.3%, לעומת 4.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי ברבעון השלישי של שנת 2021 הסתכם ב-33.9 מיליוני ש"ח, לעומת 6.2 מיליוני ש"ח אשתקד גידול של 447%. **תשואת הרווח הנקי** על ההון העצמי הממוצע הייתה 13.0%, לעומת 2.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 4 – תמצית דוח רווח והפסד (במיליוני שקלים):

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
	2021	2020	שינוי כמותי	שינוי באחוזים	2021	2020	שינוי כמותי	שינוי באחוזים
הכנסות ריבית, נטו	114.0	106.1	7.9	7%	334.8	316.4	18.4	6%
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(23.5)	25.1	(48.6)	(194%)	(49.5)	95.4	(144.9)	(152%)
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	**137.5**	**81.0**	**56.5**	**70%**	**384.3**	**221.0**	**163.3**	**74%**
הכנסות שאינן מריבית								
הכנסות מימון שאינן מריבית	1.6	3.0	(1.4)	(47%)	0.2	58.0	(57.8)	(100%)
עמלות	24.9	24.8	0.1	0%	74.7	70.2	4.5	6%
הכנסות אחרות	-	-	-	-	13.3	-	13.3	-
סך כל ההכנסות שאינן מריבית	**26.5**	**27.8**	**(1.3)**	**(5%)**	**88.2**	**128.2**	**(40.0)**	**(31%)**
הוצאות תפעוליות ואחרות								
משכורות והוצאות נלוות	49.7	43.7	6.0	14%	144.7	132.8	11.9	9%
אחזקה ופחת בניינים וציוד	26.5	25.9	0.6	2%	78.2	77.2	1.0	1%
הוצאות אחרות	31.4	29.2	2.2	8%	90.6	85.2	5.4	6%
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	**107.6**	**98.8**	**8.8**	**9%**	**313.5**	**295.2**	**18.3**	**6%**
רווח לפני מיסים	**56.4**	**10.0**	**46.4**	**464%**	**159.0**	**54.0**	**105.0**	**194%**
הפרשה למיסים על הרווח	22.5	3.8	18.7	492%	55.8	20.2	35.6	176%
רווח לאחר מסים	**33.9**	**6.2**	**27.7**	**447%**	**103.2**	**33.8**	**69.4**	**205%**

<u>להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2021 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:</u>

1. **הכנסות ריבית נטו** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמו ב- 334.8 מיליוני ש"ח, לעומת 316.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 18.4 מיליוני ש"ח (6%). עיקר הגידול נובע מגידול ביתרת האשראי לציבור בממוצע של כ-7% אשר קוזז חלקית עקב ירידה בפער הריבית.
2. **הוצאות להפסדי אשראי** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמו בהכנסות בסך 49.5 מיליוני ש"ח לעומת הוצאות בסך 95.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-60.7 מיליוני ש"ח לעומת גידול של 70.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בתקופת הדוח נובעת בעיקרה מירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים על רקע משבר הקורונה בסך 53.9 מיליוני ש"ח לעומת גידול של 62.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי ,לפיכך לאור קיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי וחזרת הרוב המכריע של הלווים לתשלום שוטף ונאות ובהמשך להתאוששות המשק הישראלי ועדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי, עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. לפרטים נוספים אודות היקף דחיית התשלומים וההפרשות להפסדי אשראי ראה להלן טבלה 21 בפרק 3.

3. **הכנסות מימון שאינן מריבית** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמו בהכנסות בסך 0.2 מיליוני ש"ח, לעומת הכנסות בסך 58.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים שנת 2020 נרשמו הכנסות ממכירת תיק אשראי בסך 51.7 מיליוני ש"ח. בנטרול הכנסות ממכירת תיק אשראי אשתקד

עיקר הקיטון נובע מירידה בהכנסות מהשקעה באג"ח זמינות אשר הסתכמו בתקופת הדוח ל- 0.1 מיליוני ש"ח לעומת 4.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ומקיטון בהכנסות מהשקעה במניות וקרנות שאינן למסחר אשר הסתכמו בהפסד בסך 2.5 מיליוני ש"ח לעומת הכנסה בסך 1.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים אודות מכירות תיקי אשראי ראה להלן בביאור 10 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות.

4. **הכנסות מעמלות** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמו ב-74.7 מיליוני ש"ח, לעומת 70.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-4.5 מיליוני ש"ח (6%). עיקר הגידול נובע מעמלות בגין כרטיסים נטענים.
5. **הכנסות אחרות** – בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמו בהכנסות בסך 13.3 מיליוני ש"ח ממכירת נכס מקרקעין. לפרטים אודות מכירת המבנה ראה לעיל בפרק 1.6 – אירועים מהותיים בקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.
6. **הוצאות תפעוליות ואחרות**– בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמו ב-313.5 מיליוני ש"ח, לעומת 295.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-18.3 מיליוני ש"ח (6%).

משכורות והוצאות נלוות - גידול בסך 11.9 מיליוני ש"ח (כ-9%) הנובע בעיקרו מהפרשות תגמול משתנה בסך 9.0 מיליוני ש"ח, מגידול במחויבויות לזכויות עובדים ואקטואריה בסך 2.5 מיליוני ש"ח ומעדכוני שכר תקופתיים.

הוצאות אחרות גידול בסך 5.4 מיליוני ש"ח (כ-6%) הנובע בעיקר מגידול בהוצאות שיווק ופרסום בסך 2.5 מיליוני ש"ח מהוצאות מחשב בסך 1.7 מיליוני ש"ח ומהוצאות הנפקת כרטיסים נטענים בסך 1.3 מיליוני ש"ח.

בנטרול הרווח ממכירת נכס מקרקעין, כמוזכר בסעיף 5 לעיל, **הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021** הסתכם בסך 92.5 מיליוני ש"ח. **ותשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע** הייתה 11.9%.

בנטרול הרווח ממכירת תיק האשראי, כמוזכר בסעיף 3 לעיל, **הסתכם ההפסד בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2020** בסך של 0.2 מיליוני ש"ח לעומת רווח בסך 33.8 מיליוני ש"ח.

השינוי העיקרי בין התקופות נרשם בהוצאות להפסדי אשראי, כמוזכר בסעיף 2 לעיל, בתקופות הדוח נרשמה הכנסה בסך 49.5 מיליוני ש"ח (כ-32.6 מיליוני ש"ח נטו ממס) בעוד אשתקד נרשמה הוצאה בסך 95.4 מיליוני ש"ח (כ-62.8 מיליוני ש"ח נטו ממס) (מזה בגין הפרשה קבוצתית על רקע משבר הקורונה ירידה של 35.5 מיליוני ש"ח לעומת הפרשה של 40.9 מיליוני ש"ח בהתאמה) ובהוצאות תפעוליות ואחרות כמוזכר בסעיף 6.

להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק ברבעון השלישי לשנת 2021 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

1. **הכנסות ריבית נטו** – ברבעון השלישי לשנת 2021 הסתכמו ב- 114.0 מיליוני ש"ח, לעומת 106.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 7.9 מיליוני ש"ח. עיקר הגידול נובע מגידול ביתרת האשראי לציבור הממוצעת של 7%.
2. **הוצאות להפסדי אשראי** – ברבעון השלישי לשנת 2021 הסתכמו בהכנסות בסך 23.5 מיליוני ש"ח לעומת הוצאות בסך 25.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-28.8 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 21.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

במהלך הרבעון השלישי לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי ,לפיכך לאור קיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי וחזרת הרוב המכריע של הלווים לתשלום שוטף ונאות ובהמשך להתאוששות המשק הישראלי ועדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי, עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. לפרטים נוספים אודות היקף דחיית התשלומים וההפרשות להפסדי אשראי ראה להלן טבלה 21 בפרק 3.

3. **הכנסות מימון שאינן מריבית** – ברבעון השלישי לשנת 2021 הסתכמו בהכנסות בסך 1.6 מיליוני ש"ח, לעומת הכנסות בסך 3.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הקיטון נובע מקיטון בהכנסות מהשקעה במניות וקרנות שאינן למסחר אשר הסתכמו בהפסד בסך 0.6 מיליוני ש"ח לעומת הכנסה בסך 1.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בנוסף נרשם קיטון בגין הכנסות מפעילויות למטרת מסחר אשר הסתכמו ברבעון השלישי לשנת 2021 ב-1.9 מיליוני ש"ח לעומת 2.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
4. **הכנסות מעמלות** – ברבעון השלישי לשנת 2021 הסתכמו ב-24.9 מיליוני ש"ח, לעומת 24.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-0.1 מיליוני ש"ח.
5. **הוצאות תפעוליות ואחרות**– ברבעון השלישי לשנת 2021 הסתכמו ב-107.6 מיליוני ש"ח, לעומת 98.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-8.8 מיליוני ש"ח (9.0%). משכורות והוצאות נלוות נרשם גידול בסך 6.0 מיליוני ש"ח (כ-14%). הנובע בעיקרו מעלות תגמול משתנה בסך 6.0 מיליוני ש"ח ומעדכוני שכר תקופתיים.

הוצאות אחרות נרשמה עלייה בסך 2.2 מיליוני ש"ח (8%) הנובע בעיקר מגידול בהוצאות שיווק ופרסום בסך 2.2 מיליוני ש"ח.

הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן

טבלה 5 – הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן (במיליוני שקלים):

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
	יתרה ממוצעת	הכנסות/ הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה/ הוצאה (אחוז)	יתרה ממוצעת	הכנסות/ הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה/ הוצאה (אחוז)
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור	12,006.6	161.7	5.5	11,259.8	137.3	5.0
פיקדונות מבנקים ובנקים מרכזיים	2,517.4	0.5	0.1	2,602.8	0.5	0.1
אגרות חוב	640.2	1.2	0.8	388.9	0.6	0.8
סה"כ נכסים נושאי ריבית	**15,164.2**	**163.4**	**4.4**	**14,251.5**	**138.4**	**3.9**
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור	10,118.8	29.2	1.2	10,043.3	27.7	1.1
פיקדונות מבנקים וממשלה	113.1	0.6	2.2	74.4	0.3	1.6
אגרות חוב	1,865.8	19.6	4.3	1,776.6	4.3	1.0
סך הכל התחייבויות נושאי ריבית	**12,097.7**	**49.4**	**1.6**	**11,894.3**	**32.3**	**1.1**
פער הריבית	-	-	2.7	-	-	2.9

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור	11,830.0	474.6	5.4	11,009.6	384.0	4.7
פיקדונות מבנקים ובנקים מרכזיים	2,545.2	1.6	0.1	2,626.2	2.5	0.1
אגרות חוב	578.9	3.0	0.7	242.1	1.8	1.0
סה"כ נכסים נושאי ריבית	**14,954.1**	**479.2**	**4.3**	**13,877.9**	**388.3**	**3.8**
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור	10,048.4	89.3	1.2	9,734.5	65.6	0.9
פיקדונות מבנקים וממשלה	109.3	1.6	2.0	71.8	0.8	1.5
אגרות חוב	1,849.8	53.5	3.9	1,747.4	5.5	0.4
סך הכל התחייבויות נושאי ריבית	**12,007.5**	**144.4**	**1.6**	**11,553.7**	**71.9**	**0.8**
פער הריבית	-	-	2.7	-	-	2.9

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

טבלה 6 – ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (במיליוני שקלים):

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
	גידול (קיטון) בגלל שינוי		שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי		שינוי נטו
	כמות	מחיר		כמות	מחיר	
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור בישראל	10.1	14.3	24.4	32.9	57.7	90.6
נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל	0.5	0.1	0.6	1.7	(1.4)	0.3
סך כל הכנסות הריבית	**10.6**	**14.4**	**25.0**	**34.6**	**56.3**	**90.9**
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור בישראל	0.2	1.3	1.5	2.8	20.9	23.7
התחייבויות נושאות ריבית אחרות	1.1	14.5	15.6	3.5	45.3	48.8
סך כל הוצאות הריבית	**1.3**	**15.8**	**17.1**	**6.3**	**66.2**	**72.5**
סך הכול הכנסות ריבית נטו	**9.3**	**(1.4)**	**7.9**	**28.3**	**(9.9)**	**18.4**

השפעת מדד המחירים לצרכן:

בתקופת הדוח השפעת המדד על הכנסות ריבית, נטו הייתה גידול של 5.4 מיליוני ש"ח לעומת קיטון של 0.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות

טבלה 7 - התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים):

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2021	2020	2021	2020
משקי בית	78.0	77.6	229.1	230.6
בנקאות פרטית	1.4	0.9	3.9	3.6
עסקים	13.4	12.7	39.0	36.6
גופים מוסדיים	0.5	0.6	1.6	1.5
מגזר ניהול פיננסי	20.7	14.3	61.2	44.1
סך הכל הכנסות ריבית נטו	**114.0**	**106.1**	**334.8**	**316.4**

פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות במגזרי הצמדה השונים

טבלה 8 - פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות נושאות הריבית במגזרי הצמדה השונים (במיליוני שקלים):

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2021	2020	2021	2020
לא צמוד	2.75%	3.00%	2.76%	2.99%
צמוד למדד [1]	3.45%	2.89%	3.05%	2.88%
מט"ח וצמוד מט"ח [2]	0.98%	1.81%	1.53%	2.16%
סך הכול פער הריבית	**2.74%**	**2.85%**	**2.69%**	**2.92%**
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית	**3.04%**	**3.01%**	**3.00%**	**3.05%**

היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

טבלה 9 - היקף הפעילות[3] והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
	היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו		היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	
	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח
לא צמוד	75	72	82.6	72	75	79.7
צמוד [1]	20	26	29.4	22	22	22.9
מט"ח [2]	5	2	2.0	6	3	3.5
סה"כ	**100**	**100**	**114.0**	**100**	**100**	**106.1**

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
	היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו		היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	
	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח
לא צמוד	75	74	247.7	74	75	241.8
צמוד [1]	20	23	77.6	20	20	62.0
מט"ח [2]	5	3	9.5	6	5	12.6
סה"כ	**100**	**100**	**334.8**	**100**	**100**	**316.4**

[1] הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה.

[2] הכנסות מגזר המט"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים.

[3] היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית לפי מגזר הצמדה, מתוך סך היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית.

לפירוט נוסף ראה נספח 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממשל תאגידי.

הוצאות בגין הפסדי אשראי

טבלה 10 – הוצאות בגין הפסדי אשראי (במיליוני שקלים):

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			
	סוג האשראי				סוג האשראי			
	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול
מחיקות חשבונאיות	0.1	-	7.8	7.9	-	0.1	6.2	6.3
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	-	-	(3.1)	(3.1)	(0.2)	-	(3.8)	(4.0)
הפרשה קבוצתית	0.4	(2.0)	(26.7)	(28.3)	1.4	9.2	12.2	22.8
סך ההוצאות בגין הפסדי אשראי	**0.5**	**(2.0)**	**(22.0)**	**(23.5)**	**1.2**	**9.3**	**14.6**	**25.1**
יתרת חוב רשומה לסוף שנה	**1,887.1**	**9,168.4**	**1,204.6**	**12,260.1**	**2,084.7**	**8,024.2**	**1,235.5**	**11,344.4**
שיעור מיתרת חוב רשומה:								
מחיקות נטו	0.02%	-	1.56%	0.16%	(0.04%)	-	0.78%	0.08%
הפרשה קבוצתית	0.08%	(0.09%)	(8.87%)	(0.92%)	0.29%	0.45%	3.98%	0.81%
ההוצאה בגין הפסדי אשראי	0.11%	(0.09%)	(7.31%)	(0.77%)	0.25%	0.46%	4.73%	0.89%

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			
	סוג האשראי				סוג האשראי			
	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול
מחיקות חשבונאיות	1.1	-	21.0	22.1	1.5	0.4	28.6	30.5
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	(0.1)	-	(10.2)	(10.3)	(0.6)	(1.4)	(9.6)	(11.6)
הפרשה קבוצתית	(0.6)	(2.6)	(58.1)	(61.3)	6.2	12.3	58.0	76.5
סך ההוצאות בגין הפסדי אשראי	**0.4**	**(2.6)**	**(47.3)**	**(49.5)**	**7.1**	**11.3**	**77.0**	**95.4**
יתרת חוב רשומה לסוף שנה	**1,887.1**	**9,168.4**	**1,204.6**	**12,260.1**	**2,084.7**	**8,024.2**	**1,235.5**	**11,344.4**
שיעור מיתרת חוב רשומה:								
מחיקות נטו	0.07%	-	1.20%	0.13%	0.06%	(0.02%)	2.04%	0.22%
הפרשה קבוצתית	(0.04%)	(0.04%)	(6.43%)	(0.67%)	0.40%	0.20%	6.27%	0.90%
ההוצאה בגין הפסדי אשראי	0.03%	(0.04%)	(5.24%)	(0.54%)	0.45%	0.19%	8.31%	1.12%

(1) כולל הפרשה לפי עומק הפיגור של אשראי לדיור.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכמו בהכנסות בסך 49.5 מיליוני ש"ח לעומת הוצאות בסך 95.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-60.7 מיליוני ש"ח המורכבת מהפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר בסך של כ-58.1 מיליוני ש"ח ומהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של 2.6 מיליוני ש"ח. הירידה בתקופת הדוח נובעת בעיקרה מירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר על רקע משבר הקורונה בסך 47.7 מיליוני ש"ח וירידה בהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של 6.2 מיליוני ש"ח.

בתקופה המקבילה נרשם גידול בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-70.3 מיליוני ש"ח המורכבת מהפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר בסך של כ-58.0 מיליוני ש"ח ומהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של 12.3 מיליוני ש"ח. הגידול בתקופה המקבילה נובע בעיקרו מגידול בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר על רקע משבר הקורונה בסך 55.9 מיליוני ש"ח ומגידול בהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של 6.2 מיליוני ש"ח.

בתקופת הדוח המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי ,לפיכך לאור קיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי וחזרת הרוב המכריע של הלווים לתשלום שוטף ונאות ובהמשך להתאוששות המשק הישראלי ועדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי, עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. לפרטים נוספים אודות היקף דחיית התשלומים וההפרשות להפסדי אשראי ראה להלן בפרק 3 - סקירת הסיכונים.

הפרשה למיסים על הרווח

הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 בסך של 55.8 מיליוני ש"ח לעומת 20.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שעור המס האפקטיבי הינו 35.1% לעומת 37.4% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.19%. עיקר הקיטון מקורו בשיעור מס מופחת בגין הכנסות ממכירת נכס מקרקעין.

הסתכמה ברבעון השלישי של שנת 2021 בסך של 22.5 מיליוני ש"ח לעומת 3.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שעור המס האפקטיבי הינו 39.9% לעומת 38.0% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.19%. עיקר הגידול מקורו בחבות מס בגין שנים קודמות.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר (לאחר השפעת המס) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הסתכם בהפסד בסך של 1.6 מיליוני ש"ח, לעומת רווח של כ-1.6 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתקופת הדוח נרשמו הוצאות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 1.7 מיליוני ש"ח (כ-2.5 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס) כאשר הגידול בהתחייבות בגין הטבות עובדים נובע ברובו משינוי בהנחות האקטואריות.

בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו רווחים כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 1.2 מיליוני ש"ח והפסדים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 0.4 מיליוני ש"ח.

הרווח הכולל האחר (לאחר השפעת המס) ברבעון השלישי של שנת 2021 הסתכם בהפסד בסך של 2.3 מיליוני ש"ח, לעומת רווח בסך כ-1.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של שנת 2021 נרשמו הוצאות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 2.7 מיליוני ש"ח (כ-4.1 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס) כאשר הגידול בהתחייבות בגין הטבות עובדים נובע ברובו משינוי בהנחות האקטואריות.. בנוסף נרשמו רווחים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 0.3 מיליוני ש"ח (כ-0.5 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס).

בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו רווחים כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.3 מיליוני ש"ח ורווחים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 1.1 מיליוני ש"ח.

רווח כולל

סך הכל הרווח הכולל בתשעת החודשים הראשונים שנת 2021 הסתכם בסך של 101.6 מיליוני ש"ח, לעומת 35.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הכולל על ההון העצמי הממוצע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 הייתה 13.1%, לעומת 4.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הרווח הכולל ברבעון השלישי של שנת 2021 הסתכם בסך של 31.6 מיליוני ש"ח, לעומת 7.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הכולל על ההון העצמי הממוצע ברבעון השלישי של שנת 2021 הייתה 12.1%, לעומת 3.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר השינויים מקורם ברווח הנקי וברווח הכולל האחר כמוסבר לעיל.

2.3 המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בסעיפי הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן ליום 30 בספטמבר 2021, הסתכם בכ-16,106 מיליוני ש"ח, לעומת כ-14,900 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020 גידול של כ-8%.

מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך

יתרת הנכסים הנזילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 30 בספטמבר 2021, הסתכמה בכ-3,544 מיליוני ש"ח, לעומת כ-3,600 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020, קיטון של כ-2%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2021, הסתכמה בכ-2,774 מיליוני ש"ח, לעומת כ-3,138 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020. קיטון בסך של כ-364 מיליוני ש"ח מנגד חל גידול בסך של כ-307 מיליוני ש"ח ביתרת ניירות ערך.

יתרת ניירות הערך הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2021 ב-769 מיליוני ש"ח, לעומת 462 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020.

טבלה 11 - התפתחות תיק ניירות הערך (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	תנועות שוטפות [1]	שערוך [2]	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	שינוי יתרות - %
ניירות ערך זמינים למכירה	453	255	(1)	707	56%
ניירות ערך למסחר	10	43	9	62	521%
	463	**299**	**8**	**769**	

[1] כולל קניות, מכירות, פדיונות ותקבולי ריבית.

[2] כולל רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בניירות ערך זמינים למכירה ובניירות ערך למסחר, הכנסות מריבית והפרשי שער.

עיקר הגידול במהלך הרבעון נובע מהגדלת ההשקעה באג"ח של ממשלת ישראל בסך 134 מיליוני ש"ח ו-110 מיליוני ש"ח מק"מ.

קיימת חשיפה לקרנות חוב שאינן למסחר בסך 82 מיליוני ש"ח, המתמחות בעיקר בהלוואות בכירות בתחום הנדל"ן בחו"ל.

אשראי לציבור

טבלה 12 - התפתחות תיק האשראי (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 בדצמבר			יתרה ליום 30 בספטמבר	
	2020	ביצועים בתקופה	פירעונות בתקופה [3]	2021	שינוי יתרות-%
אשראי לדיור [1]	7,942	1,934	(708)	9,168	15%
אשראי צרכני סולו	1,099	484	(417)	1,166	6%
סך הכל אשראי לדיור וצרכני	**9,041**	**2,418**	**(1,125)**	**10,334**	**14%**
בינוי ונדל"ן - בינוי	999	446	(542)	903	(10%)
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן [4]	645	240	(90)	795	23%
אשראי עסקי אחר [2]	387	62	(221)	228	(41%)
סך הכל אשראי לציבור ברוטו	**11,072**	**3,166**	**(1,978)**	**12,260**	**11%**
הפרשה להפסדי אשראי	191	-	-	129	-
סך הכל אשראי לציבור נטו	**10,881**	**-**	**-**	**12,131**	**11%**

[1] לא כולל מיחזורים בביצועים ופירעונות בתקופה.

[2] ליום 30 בספטמבר 2021 כולל אשראי מגובה הלוואות רכב בסך 114 מיליוני ש"ח. (ליום 31 בדצמבר 2020 – 160 מיליוני ש"ח).

[3] כולל צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער ומחיקות חשבונאיות.

[4] הגידול באשראי בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן נובע בעיקרו מגידול בביצועי משכנתאות למטרות עסקיות.

לפרטים נוספים, ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים בפרק 3.1 לדוח זה בדוח על הסיכונים נדבך 3 המוצג באתר האינטרנט של הבנק, וכן בביאור 6 וביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים.

בניינים וציוד

יתרת בניינים וציוד הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2021 בכ-168 מיליוני ש"ח לעומת 163 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020 גידול של כ-5 מיליוני ש"ח.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 נמכר נכס מקרקעין. לפרטים נוספים אודות מכירת הנכס ראה לעיל בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

נכסים אחרים

יתרת נכסים אחרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2021 בכ-260 מיליוני ש"ח לעומת 254 בתום שנת 2020 גידול של כ-6 מיליוני ש"ח.

פיקדונות הציבור

טבלה 13 – פיקדונות הציבור

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	שינוי	שיעור מסך היתרה ליום 30 בספטמבר 2021	שיעור מסך היתרה ליום 31 בדצמבר 2020
	במיליוני ש"ח		יתרות-%		
פיקדונות של אנשים פרטיים [1]	9,890	9,736	2%	82%	83%
פיקדונות של גופים מוסדיים	563	535	5%	5%	5%
פיקדונות של תאגידים ואחרים	1,679	1,434	17%	14%	12%
סה"כ פיקדונות הציבור	**12,132**	**11,705**	**4%**	**100%**	**100%**

[1] מזה סך של 2,400 מיליוני ש"ח של אנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק (ליום 31 בדצמבר 2020 – 2,300 מיליוני ש"ח).

ליום 30 בספטמבר, 2021 כ-82% מסך פיקדונות הציבור הינם של אנשים פרטיים. כ-50% מסך פיקדונות הציבור הינם עד לגובה של 1 מיליוני ש"ח.

הגידול ביתרת פיקדונות של תאגידים ואחרים נובע בעיקרו מגידול ביתרת פיקדונות מלקוחות לויי פרויקטיי נדל"ן המשמשים, בין היתר, למימון פעילותם.

לפרטים נוספים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה ביאור 7 פיקדונות הציבור.

לפרטים נוספים אודות ניתוח איכותי וקבוצות המפקידים הגדולים ראה להלן בפרק 3.3 סיכון נזילות ומימון.

פיקדונות הבנקים והממשלה

יתרת פיקדונות מבנקים הסתכמו ביום 30 בספטמבר 2021 בכ-461 מיליוני ש"ח לעומת כ-162 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020. גידול של כ-299 מיליוני ש"ח נובע בעיקרו מגידול בפיקדונות מבנק ישראל בסך 172 מיליוני ש"ח ומגידול בהיקף פעילות השאלות ני"ע מבנקים בסך כ-125 מיליוני ש"ח.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

טבלה 14 – אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	הנפקות	פירעונות [1]	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	שינוי יתרות באחוזים
			במיליוני ש"ח		
אגרות חוב	1,437	554	(116)	1,875	30%
כתבי התחייבות נדחים	47	-	(45)	2	(96%)
כתבי התחייבות נדחים מותנים (coco)	237	141	(127)	251	6%
סך הכל כתבי התחייבות	**1,721**	**695**	**(288)**	**2,128**	**24%**

[1] כולל גם צבירת ריבית והפרשי הצמדה.

הגידול ביתרת אגרות החוב (בשיעור של כ-24%) נובע בעיקרו מהנפקות במהלך התקופה מנגד חל קיטון כתוצאה מפירעונות בהתאם ללוח הסילוקין.

לפרטים אודות הנפקה ולשינויים בכתבי התחייבות COCO בתקופת הדוח ראה לעיל פרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2021 ב-3.9 מיליוני ש"ח (מזה כ-2.8 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 1.4 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020. (מזה כ-0.8 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2021 ב-3.3 מיליוני ש"ח (מזה כ-2.8 מיליוני ש"ח הינם עבור לקוחות), לעומת 1.5 מיליוני ש"ח בתום שנת

2020 (מזה כ-0.8 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

התחייבויות אחרות

יתרת התחייבויות אחרות הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2021 בכ-281 מיליוני ש"ח, לעומת 311 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020.

פעילות חוץ מאזנית בניירות ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 30 בספטמבר 2021, מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על כ-5.1 אלפי לקוחות, לעומת כ-5.3 בסוף שנת 2020. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 30 בספטמבר 2021 עומד על כ-3.4 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-3.0 בסוף שנת 2020.

הון והלימות הון

טבלה 15 - יחס הלימות הון:

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
		במיליוני ש"ח
א - הון עצמי לצורך חישוב יחס ההון		
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים (*)	1,094.7	988.9
הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים	-	-
הון רובד 2, לאחר ניכויים	370.1	345.4
סך הכל הון כולל	**1,464.8**	**1,334.3**
ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
סיכון אשראי	9,314.9	8,455.6
סיכון שוק	93.7	18.1
סיכון תפעולי	955.9	961.4
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	**10,364.5**	**9,435.1**
(*) הון עצמי לפני התאמות	**1,101.6**	**1,000.0**
		באחוזים
ג - יחס ההון לרכיבי סיכון (2)		
יחס הון עצמי לרובד 1 לרכיבי סיכון	10.6	10.5
יחס הון הכולל לרכיבי סיכון	14.1	14.1
יחס הן עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	8.6	8.7
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	11.5	12.2

ביום 30 בספטמבר 2021 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה. לנוכח התמשכות מגפת הקורונה וחוסר ודאות מסוים הנלווה לכך, הוחלט להאריך את תוקף הוראת השעה עד ליום 31 בדצמבר 2021. כמו כן, לאור דעיכת המשבר הכלכלי ובהתאם למגמה של ביטול תכניות הסיוע למשקי הבית אגב משבר הקורונה עודכנה הוראה 329.

לאור האמור לעיל, להלן טבלה המרכזת את דרישות ההון העדכניות בהתאם להוראת השעה:

יחסי הון מזעריים	היחס ההון המזערי הנדרש ביום 31.12.2019	היחס ההון המזערי הנדרש בין 31.03.20 עד 31.12.21 [3]	היחס ההון המזערי הנדרש בין 31.12.21 עד 31.12.23
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין(*): יחס ההון של הבנק ביום 31.12.21 לבין יחס ההון המזערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה.
יחס הון כולל [4]	12.5%	11.5%	
תוספת בגין הלוואות לדיור	1% מיתרת ההלוואות לדיור במועד הדיווח	1% מיתרת ההלוואות לדיור ליחס הון עצמי רובד 1, וזאת מלבד[2]: • הלוואות לרכישת דירת מגורים שניתנו מיום 19.03.20 ועד ליום 30.09.21 • הלוואות לדיור לכל מטרה שניתנו במהלך תקופת הוראת השעה (עד 31.12.21)	(*) בהתאם לחוזר מיום 22 במרץ 2021, הפחתה ביחס ההון של עד 0.3 נקודות האחוז בתקופת ששת החודשים מתום תוקף ההוראה לא תחשב כחריגה.

[1] יעד יחס הלימות ההון ליחס הון עצמי רובד 1 שקבע הדירקטוריון 10.25% יעד ההון הכולל 12.7% החל מיום 31 בדצמבר 2021.

[2] יתרת ההלוואות שניתנו במהלך התקופה כ- 3.2 מיליארדי ש"ח.

[3] ביום 30 בספטמבר, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים על הארכת תוקף הוראת השעה המפחיתה את דרישות ההון מהבנקים עד ליום 31 בדצמבר 2021.

[4] ביום 6 באוקטובר, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 – מגבלות למתן הלוואות לדיור ובו בוצעה הבהרה לפיה דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור מתייחסת ליעד הון עצמי רובד 1 בלבד ואין חובה ליישמה גם ביחס ליעד ההון הכולל.

טבלה 16 - ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל בעקבות שינויים היפותטיים בהון הבנק ובנכסי הסיכון (בנקודות האחוז):

	השפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום		השפעה על יחס ההון הכולל ליום	
תרחיש [1]	30 בספטמבר 2021	31 בדצמבר 2020	30 בספטמבר 2021	31 בדצמבר 2020
עלייה של 10% בהון העצמי	1.1	1.1	-	1.1
עלייה של 10% במכשירי הון רובד 2	-	-	-	0.3
עלייה של 10% בנכסי הסיכון	(1.0)	(1.0)	-	(1.3)

[1] השפעה מקבילה בתרחיש של ירידה היפותטית.

טבלה 17 - התפתחות ההון בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2021 (במיליוני שקלים):

	הון עצמי	הון עצמי רובד 1	הון רובד 2	הון כולל
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	1,000.0	988.9	345.4	1,334.3
רווח נקי לתקופה [*]	103.2	103.2	-	103.2
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס [*]	(1.6)	(1.6)	-	(1.6)
שינוי ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2	-	-	11.9	11.9
שינוי בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2	-	-	12.8	12.8
אחר	-	4.2	-	4.2
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	**1,101.6**	**1,094.7**	**370.1**	**1,464.8**

* ראה לעיל פירוט רווח ורווחיות בפרק 2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

לפרטים נוספים בדבר שינויים בהון העצמי, ראה בדוחות הכספיים, דוח על השינויים בהון.

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי שעודכנו על מנת להתאימן להוראות באזל.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, לפני הקלות מיום 31 במרץ 2020, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון רובד 1 מזערי של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי של 12.5%. ליחס הון רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.9% ו-12.5%, בהתאמה. לפרטים אודות הקלה מיום 31 במרץ 2020 באמצעות הפחתת דרישות ההון מהבנקים בשל התפרצות נגיף הקורונה מיום 31 במרץ 2020 ראה בהמשך.

קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. לאור אי הוודאות הכלכלית הגבוהה והסיכונים הנלווים המחייבים תכנון הון זהיר ושמרני, אישר הדירקטוריון בישיבתו מיום 26 באוקטובר 2021, מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת וקבע שיעד הון רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 10.25% ובישיבתו מיום 16 בנובמבר 2021 קבע שיעד ההון הכולל החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 12.7%.

תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית האסטרטגית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופת פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש על ידי התאגיד. יעדי ההון השמרנים שנקבעו מסכמים את הערכת הדירקטוריון על נאותות ההון של הבנק בהתייחס לתכנית העסקית צופה פני עתיד, הסיכון שהוגדר, סביבת הסיכונים, הממשל התאגידי, והמצב הכספי של הבנק. בין השיקולים שהובילו את הדירקטוריון להחלטה על יעדי ההון הנ"ל נכללה התכנית האסטרטגית להמשיך ולהתמקד בפעילות העסקית במגזר משקי הבית המהווה כ-90% מהפעילות והינו בעל פרופיל סיכון נמוך יחסית, בעיקר בשל גובה האשראי הממוצע ללווה והפיזור הרב בתיק האשראי. בנוסף, כ-90% מתיק האשראי של הבנק מובטח בביטחון ממשי, בעיקר דירות מגורים, ביחסי LTV נמוכים יחסית, וכן, חלה בשנת 2021 התמתנות בפרופיל הסיכון של האשראי הצרכני המתבטא, בין היתר, בירידה בשיעורי הכשלים. כמו כן, בשל גודלו הבנק אינו מהווה סיכון מערכתי. יעדי ההון נקבעו בהתחשב בתאבון הסיכון שאותגר ע"י מגוון תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות, בהתאם להנחיות בנק ישראל.

כאמור לעיל בגין התפשטות הקורונה, הבנק ביצע שורה של מבחני קיצון בהם מבחני קיצון המבוססים על התרחיש האחיד שקבע בנק ישראל ובו תנאי מאקרו קיצוניים, בפרט לשיעור האבטלה. לשיעור האבטלה השפעה על פוטנציאל ההפסד של הבנק. שעיקרו, באירועי הקורונה, נובע מהשפעת האבטלה על סיכון האשראי של הבנק. הבנק נקט גם תרחישים קיצוניים על מנת לקבוע את תוספת ההפרשה שלו בגין הקורונה. שמרנות זו נועדה להבטיח עמידתו בכל היעדים. גם תחת תרחישים אלה נמצא כי פוטנציאל הפגיעה ביעדי ההון של הבנק היא מזערית. בהתאם לכך, נשמרו יעדי הון של הבנק והבנק גם לא הפעיל את ההקלות שניתנו ע"י בנק ישראל. תכנון ההון של ה- ICAAP לימד כי לבנק יש הון מספק על פי התכנית העסקית שלו, כדי לעמוד בהון הנדרש ממנו וביעדי ההון שקבע, גם לאחר שאלה אותגרו ע"י שורה של מבחני קיצון שעודכנו עקב משבר נגיף הקורונה.

הבנק זיהה מספר סיכונים אשר עשויים להתפתח בתקופת המשבר והיציאה ממנו ובהתאם לכך עדכן את הערכת חלק מגורמי הסיכון ראה להלן בפרק 3.5.

למטרת קביעת משקלי הסיכון, משתמש הבנק בדירוגי חברת הדירוג –Standard and Poor's Rating Group.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

ביום 31 במרץ 2020, הכריז הפיקוח על הבנקים על הקלה לתאגידים בנקאיים בשל התפרצות נגיף הקורונה באמצעות הפחתת דרישות ההון מהבנקים, על מנת לאפשר לבנקים להגדיל את היצע האשראי ללקוחותיהם. הפחתת דרישת ההון מהבנקים נעשתה באמצעות הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה. בהתאם, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, ליום 30 בספטמבר 2021 ולמשך תקופת הוראת השעה, הינם 8.6% ו- 11.5% בהתאמה (כולל דרישה נוספת בגין הלוואות לדיור במקום 9.9% ו- 12.5% לפני הוראת השעה). בנוסף עודכנה הוראות נב"ת מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" כך שהלוואות לדיור אשר יועמדו בתקופת המשבר, לא תחול בגינם דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח.

ביום 16 באפריל, 2020 החליט דירקטוריון הבנק שלא לשנות את מדיניות הדיבידנד ואת יעד הלימות ההון הקיימים. ביום 26 באוקטובר, 2021, החליט דירקטוריון הבנק לעדכן את מדיניות הדיבידנד וכן אישר חלוקת דיבידנד בגין רווחי שנת 2020 בסך 15.1 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך 0.21 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ ישולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שיחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר, 2021 (המועד הקובע).

ביום 16 בספטמבר, 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים כי על רקע המשך התפתחות אירוע נגיף הקורונה ואף התגברותו והלכותיו על הכלכלה בעולם ובישראל, ובתוך כך על כל משק בית פרטי ועסק, ועל מנת לסייע למשקי הבית ולעסקים לצלוח את התקופה המאתגרת, הוחלט להאריך בתקופה נוספת של שישה חודשים את תוקף הוראת השעה.

ביום 22 במרץ, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנוהל בנקאי תקין 250 במסגרתו הוארכו תוקפן של מרבית הוראות הנוהל, לרבות ההקלות ההוניות, עד ליום 30 בספטמבר, 2021. ביום 30 בספטמבר 2021 הוחלט להאריך את תוקף הוראת השעה לשלושה חודשים עד ליום 31 בדצמבר 2021. יש לציין כי הבנק לא ניצל את ההקלות ההוניות.

לפרטים נוספים ראה ביאור 17 – הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה.

הון רובד 2

טבלה 18 – הון רובד 2

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
	במיליוני ש"ח	
כתבי התחייבות נדחים מסוג COCO*	253.1	236.7
מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים אחרים	-	4.5
הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי	117.0	104.2
סך-הכל הון רובד 2	**370.1**	**345.4**

* כתבי התחייבות נדחים הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן.

יחס מינוף

טבלה 19 – יחס מינוף

	יתרה ליום 30 בספטמבר		יתרה ליום 31 בדצמבר
	2021	2020	2020
הון עצמי רובד 1	**1,094.7**	**972.6**	**988.9**
סך חשיפות מאזניות	16,223.2	14,961.2	15,006.1
חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)	812.5	643.1	699.8
סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	-	0.7	-
סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1	(6.9)	(12.5)	(11.1)
סך החשיפות	**17,028.8**	**15,592.5**	**15,694.8**
יחס מינוף	**6.4%**	**6.2%**	**6.3%**
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	**4.5%**	**5.0%**	**4.5%**

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף", (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5%.

ביום 1 בנובמבר 2020 לנוכח התמשכות משבר הקורונה, והמשך ההתמודדות של משקי הבית והעסקים עם הקשיים התזרימיים בעקבות השלכות המשבר, עלה הצורך להבטיח כי הדרישה מהמערכת הבנקאית לעמוד ביחס מינוף מזערי, המותאמת לימי שגרה, לא תהווה חסם להעמדת אשראי בתקופת המשבר. בשל כך, הוחלט כהוראת שעה להפחית את הדרישה לשיעור מזערי של 5.5% בבנקים הגדולים (לעומת 6% טרם הוראת השעה) ול-4.5% בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 5% טרם הוראת השעה).

עם תום תוקף הוראת השעה, ביום 31 בדצמבר 2021, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. הבנק לא ניצל הקלה זו.

מדיניות חלוקת דיבידנדים

ביום 26 באוקטובר, 2021 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 26 באוקטובר, 2021 (ראה אסמכתא מס' 2021-01-160020), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד.

חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

ביום 29 במרץ 2020 נשלח מהפיקוח על הבנקים מכתב לבנקים, ובו הודעה על הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות מהבנקים בנקודת אחוז אחת, למשך שישה חודשים, על מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי ללקוחות על אף משבר הקורונה. במסגרת אותו מכתב, הבהיר הפיקוח על הבנקים כי ההפחתה ביחסי ההון המזעריים נועדה לטובת הגדלת האשראי ולתמיכה במשקי בית והמגזר העסקי ולא למטרות אחרות.

בהתאם, הודגש כי ישנה צפייה מהתאגידים הבנקאיים שהם יעשו שימוש בעודפי ההון שייווצרו מהפחתת דרישות ההון כדי לתמוך בפעילות הכלכלית במשק ולא לצורך חלוקת דיבידנד או רכישה עצמית כל עוד הוראת השעה בתוקף.

ביום 7 במרץ 2021 נשלח מהפיקוח על הבנקים מכתב לבנקים, ובו נכתב כי המערכת הבנקאית בישראל היא במצב איתן, והבנקים נהנים מעודפי הון ונזילות. אולם, לנוכח חוסר הודאות הכלכלית ולאור אי הודאות התחלואתית על השלכותיה, מאריך בנק ישראל את ההקלות ההוניות עד ליום 30 בספטמבר 2021. כאמור לעיל, מצפה בנק ישראל מהמערכת הבנקאית להמשיך ולעשות שימוש בעודפי ההון לצורך הגדלת האשראי ולא לצורך חלוקת דיבידנדים לפחות עד לתום תוקף הוראת השעה. כמו כן נדרשים הבנקים ביתר שאת לתכנון הון שמרני ומוקפד.

ביום 15 ביולי, 2021, וביום 30 בספטמבר, 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב הקורא לתאגידים הבנקאיים לנקוט בגישה זהירה ושמרנית בחלוקת דיבידנד. בקריאה זו, שינה הפיקוח מהציפייה הפיקוחית שלא לחלק דיבידנדים וחלף זאת להגדיל את בסיס ההון ולעשות שימוש בעודפי ההון לצורך הגדלת האשראי לציבור. בהתאם, ציין המפקח על הבנקים, כי על דירקטוריון התאגיד הבנקאי, ששוקל חלוקת דיבידנד, לנקוט בגישה שמרנית וכי עליו לבסס את ההחלטה כאמור על תחזית שמתייחסת להשפעות העתידיות של משבר הקורונה על חשיפות של הבנק ועל הונו. עוד הוצגה עמדת הפיקוח על הבנקים, כי חלוקת דיבידנד בסכום הגבוה מ-30% מרווחי שנת 2020 אינה נחשבת כתכנון הון זהיר ושמרני.

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

ביום 26 באוקטובר, 2021 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בגין רווחי שנת 2020 בסך 15.1 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך של כ-0.21 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ ישולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שיחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר, 2021 (המועד הקובע).

2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים.

גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:

(1) **מגזר משקי הבית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).

במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות, כרטיסי אשראי וכרטיסי חיוב ללקוחות הבנק [א], חשבונות עו"ש, פיקדונות וחסכונות ופעילות בשוק ההון בניירות ערך.

מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה-IVR.

(2) **מגזר בנקאות פרטית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

(3) **מגזר עסקי** – לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים ועמותות.

במסגרת פעילות המגזר העסקי מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, בעיקר באמצעות סקטור הנדל"ן וכן באמצעות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה.

המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:

- מגזר עסקים קטנים וזעירים – עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- מגזר עסקים בינוניים וגדולים[1] – עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.

(4) **מגזר מוסדיים** – לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.

(5) **מגזר ניהול פיננסי** – המגזר כולל את פעילות הנוסטרו ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:

ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, ניהול החשיפות לסיכוני שוק לרבות חשיפות בסים, ריבית ונזילות, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל, פעילות רכישה, מכירה ושירות תיקי אשראי.

[א] ליום 30 בספטמבר, 2021 רשומים בבנק כ-13,534 אלפי כרטיסים שנטענו.

[1] מגזר זה כולל את הפעילות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ולפרטים נוספים אודות תוצאות הפעילות ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

טבלה 20 – מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים):

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021									
	משקי בית[1]									
	סה"כ משקי בית	מזה: הלוואות לדיור	מזה: אחר	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים[2]	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי[3]	סכומים שלא הוקצו	סך הכל
מרווח מפעילות מתן אשראי	72.1	43.3	28.8	-	9.5	2.7	-	0.5	-	84.8
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	4.9	-	4.9	1.4	0.4	0.4	0.5	-	-	7.6
אחר	1.0	1.8	(0.8)	-	0.3	0.1	-	20.2	-	21.6
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**78.0**	**45.1**	**32.9**	**1.4**	**10.2**	**3.2**	**0.5**	**20.7**	**-**	**114.0**
סך הכנסות שאינן מריבית	**14.2**	**7.1**	**7.1**	**1.0**	**4.9**	**2.9**	**-**	**3.5**	**-**	**26.5**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(23.5)	(1.6)	(21.9)	-	-	(0.1)	-	0.1	-	(23.5)
הוצאות תפעוליות ואחרות [1]	91.0	32.4	58.6	2.3	8.0	2.5	0.2	3.6	-	107.6
הפרשה למיסים על הרווח	10.0	8.6	1.4	-	2.8	1.4	0.1	8.2	-	22.5
רווח נקי (הפסד)	**14.7**	**12.8**	**1.9**	**0.1**	**4.3**	**2.3**	**0.2**	**12.3**	**-**	**33.9**
[1] הוצאות ישירות	46.9	17.2	29.7	1.0	3.4	0.9	-	3.3	-	55.5
הוצאות עקיפות	44.1	15.2	28.9	1.3	4.6	1.6	0.2	0.3	-	52.1
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**40.9**	**21.9**	**19.0**	**1.4**	**7.1**	**3.3**	**0.3**	**12.5**	**-**	**65.5**
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	10,612.2	9,168.5	1,443.7	-	1,158.3	374.7	-	114.9	-	12,260.1
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	7,739.1	-	7,739.1	2,151.2	908.0	770.8	562.8	-	-	12,131.9
	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020									
מרווח מפעילות מתן אשראי	72.1	38.2	33.9	-	8.1	3.6	-	1.2	-	85.0
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	4.0	-	4.0	0.9	0.2	0.4	0.6	-	-	6.1
אחר	1.5	1.5	-	-	0.4	-	-	13.1	-	15.0
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**77.6**	**39.7**	**37.9**	**0.9**	**8.7**	**4.0**	**0.6**	**14.3**	**-**	**106.1**
סך הכנסות שאינן מריבית	**14.8**	**6.8**	**8.0**	**1.0**	**3.9**	**4.0**	**-**	**4.1**	**-**	**27.8**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	24.3	8.9	15.4	-	(0.4)	-	-	1.2	-	25.1
הוצאות תפעוליות ואחרות	86.4	26.4	60.0	2.2	6.0	1.9	0.4	1.9	-	98.8
הפרשה למיסים על הרווח	(7.3)	4.3	(11.6)	-	2.7	2.4	0.1	5.9	-	3.8
רווח נקי (הפסד)	**(11.0)**	**6.9**	**(17.9)**	**(0.3)**	**4.3**	**3.7**	**0.1**	**9.4**	**-**	**6.2**
הוצאות ישירות	51.2	14.6	36.6	1.2	3.3	1.0	0.1	1.4	-	58.2
הוצאות עקיפות	35.2	11.8	23.4	1.0	2.7	0.9	0.3	0.5	-	40.6
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**10.2**	**14.2**	**(4.0)**	**0.7**	**6.0**	**4.2**	**0.3**	**9.7**	**-**	**31.0**
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	9,451.6	8,024.2	1,427.4	86.6	1,078.5	534.1	-	193.6	-	11,344.4
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	7,653.0	-	7,653.0	1,996.9	796.8	759.1	580.2	-	-	11,786.0

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021									
		משקי בית[1]								
		מזה:								
	סה"כ משקי בית	הלוואות לדיור	אחר	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים ביטוניים וגדולים[2]	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי[3]	סכומים שלא הוקצו	סך הכל
מרווח מפעילות מתן אשראי	207.6	122.8	84.8	-	27.3	8.7	-	4.8	-	248.4
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	14.4	-	14.4	3.9	1.1	0.9	1.6	-	-	21.9
אחר	7.1	5.8	1.3	-	0.8	0.2	-	56.4	-	64.5
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**229.1**	**128.6**	**100.5**	**3.9**	**29.2**	**9.8**	**1.6**	**61.2**	**-**	**334.8**
סך הכנסות שאינן מריבית	**46.7**	**20.3**	**26.4**	**3.0**	**13.5**	**8.5**	**-**	**3.2**	**13.3**	**88.2**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(49.9)	(2.6)	(47.3)	-	0.2	(0.1)	-	0.3	-	(49.5)
הוצאות תפעוליות ואחרות [1]	267.6	84.2	183.4	7.1	22.3	7.2	1.0	8.3	-	313.5
הפרשה למיסים על הרווח	21.4	24.6	(3.2)	(0.1)	7.3	4.1	0.2	20.2	2.7	55.8
רווח נקי (הפסד)	**36.7**	**42.7**	**(6.0)**	**(0.1)**	**12.9**	**7.1**	**0.4**	**35.6**	**10.6**	**103.2**
[1] הוצאות ישירות	146.7	43.4	103.3	3.4	10.3	2.9	0.3	6.3	-	169.9
הוצאות עקיפות	120.9	40.8	80.1	3.7	12.0	4.3	0.7	2.0	-	143.6
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**113.1**	**68.6**	**44.5**	**1.8**	**20.6**	**9.8**	**0.9**	**36.9**	**10.6**	**193.6**
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	10,612.2	9,168.5	1,443.7	-	1,158.3	374.7	-	114.9	-	12,260.1
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	7,739.1	-	7,739.1	2,151.2	908.0	770.8	562.8	-	-	12,131.9
	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020									
מרווח מפעילות מתן אשראי	210.5	112.3	98.2	-	25.4	8.4	-	5.9		250.2
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	14.2	-	14.2	3.6	1.6	1.1	1.5	-		22.0
אחר	5.9	5.9	-	-	-	0.1	-	38.2		44.2
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**230.6**	**118.2**	**112.4**	**3.6**	**27.0**	**9.6**	**1.5**	**44.1**		**316.4**
סך הכנסות שאינן מריבית	**39.2**	**18.6**	**20.6**	**3.2**	**16.0**	**8.4**	**-**	**61.4**		**128.2**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	89.5	11.5	78.0	-	0.6	(0.2)	-	5.5		95.4
הוצאות תפעוליות ואחרות	250.8	72.0	178.8	8.1	21.4	6.7	1.6	6.6		295.2
הפרשה למיסים על הרווח	(26.4)	19.9	(46.3)	(0.5)	7.9	4.3	-	34.9		20.2
רווח נקי (הפסד)	**(44.1)**	**33.4**	**(77.5)**	**(0.8)**	**13.1**	**7.2**	**(0.1)**	**58.5**		**33.8**
הוצאות ישירות	138.3	36.1	102.2	4.2	10.7	3.2	0.6	4.3		161.3
הוצאות עקיפות	112.5	35.9	76.6	3.9	10.7	3.5	1.0	2.3		133.9
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**26.3**	**55.9**	**(29.6)**	**1.6**	**19.8**	**9.4**	**0.9**	**59.9**		**117.9**
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	9,451.6	8,024.2	1,427.4	86.6	1,078.5	534.1	-	193.6		11,344.4
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	7,653.0	-	7,653.0	1,996.9	796.8	759.1	580.2	-		11,786.0

שינויים עיקריים ברווח הנקי:

מגזר משקי בית

במגזר משקי בית הסתכם הרווח הנקי בסך 36.7 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של 2021 בהשוואה להפסד של 44.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד . עיקר הגידול ברווח נובע מירידה בהפרשה להפסדי אשראי בגין משבר הקורונה שקוזזה חלקית כנגד גידול בעלויות תפעול עקב עליה בפעילות.

בתת מגזר הלוואות לדיור – הסתכם הרווח הנקי בסך של 42.7 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים לשנת 2021 בהשוואה לרווח של 33.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הגידול ברווח הנקי נובע מגידול בהיקפי האשראי וקיטון בהפרשות.

בתת מגזר אחר - נרשם הפסד של 6.0 מיליוני ש"ח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 לעומת הפסד בסך 77.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

עיקר הקיטון בהפסד נובע מירידה בהוצאה להפסדי אשראי בעקבות הפחתה של ההפרשה קבוצתית לאנשים פרטיים בסך של כ-60.7 מיליוני ש"ח וזה לאור הקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי וחזרת רוב המכריע של הלווים לתשלום שוטף ונאות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 - לעומת הוצאה של 70.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד בגלל משבר הקורונה, שקוזזה חלקית עם ירידה של כ- 10 מיליוני ש"ח בהכנסות ריבית בעקבות הירידה בפעילות.

ההכנסות שאינן מריבית בתת מגזר זה הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של 2021 ב-26.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-20.6 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד – העליה נובעת בעיקרה מגידול בעמלות משיכה במכשירים אוטומטיים ועמלות כרטיסים נטענים על רקע התאוששות הכלכלית כתוצאה מביטול הסגרים אגב הקורונה.

התוצאות הכספיות של המגזרים מושפעות גם מייחוס ההוצאות העקיפות. לפרטים נוספים אודות היקף ההוצאות העקיפות בכל מגזר ומפתחות ההקצאה.בביאור 12 מגזרי פעילות בתמצית הדוחות הכספיים.

מגזר בנקאות פרטית

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 נרשם במגזר זה הפסד בסך של 0.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה להפסד בסך 0.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

מגזר עסקי (עסקים קטנים וזעירים, עסקים בינוניים וגדולים)

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 נרשם רווח נקי במגזר זה בכללותו בסך של 20.0 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 20.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

מגזר גופים מוסדיים

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 נרשם במגזר זה רווח נקי בסך 0.4 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 0.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

מגזר ניהול פיננסי

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 נרשם במגזר זה רווח נקי בסך 35.6 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 58.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד- שכללה מכירת תיקי אשראי במהלך שנת 2020 בסך 51.7 מ' ש"ח (32.9 מיליוני ש"ח לאחר מס) .

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 ב-61.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-44.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מעלייה בהכנסה מניהול נכסים והתחייבויות בסך של כ-8 מיליוני ש"ח, מהפרשי הצמדה למדד, בשל השינויים בשיעור עלית המדד הידוע (*) בתקופות הדוח בסך 3.8 מיליוני ש"ח ומגידול בהכנסה מעמלות פירעון מוקדם של אשראי בסך 4.7 מיליוני ש"ח.

(*) במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 המדד המחירים לצרכן עלה ב-2.2% בהשוואה לירידה של 0.6% בתקופה מקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ראה לעיל בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

סכומים שלא הוקצו

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 מכר הבנק נכס מקרקעין. לפרטים אודות מכירת המבנה ראה לעיל בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של חברות מוחזקות. לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2020.

פרק 3 - סקירת הסיכונים

התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2020 ובדוח על הסיכונים נדבך 3 לשנת 2020 על כן יש לקרוא את הפרק בהמשך לכתוב בדוחות אלו.

הבנק מנהל את עסקיו ואת סיכוניו בהתאם לעקרונות וסטנדרטים בינלאומיים מקובלים המותווים ע"י בנק ישראל ובהתאם לתיאבון לסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון. הבנק פועל כך שתהליכי ניהול סיכונים יתקיימו הן בתוך קווי העסקים והן לרוחב הבנק בחתך של סוגי סיכון. סוגי המדיניות הספציפית לגבי כל סיכון שזוהה מבטאות גישה זו. לגבי כל סיכון צריכים להתקיים זיהוי, מדידה, הערכה, בקרה, הפחתה, ניטור ודיווח.

תהליכי ניהול הסיכונים מתייחסים לפרופיל הסיכונים הרלוונטיים לפעילותו העסקית והתפעולית של הבנק, כך שלצד הסיכונים בפעילויות העסקיות: אשראי, שוק ונזילות ישנה התייחסות גם לסיכונים אחרים ובכללם: סיכונים תפעוליים לרבות סיכונים טכנולוגיים וסיכוני סייבר, סיכונים משפטיים, סיכוני רגולציה, סיכוני ציות, סיכוני מוניטין וסיכון אסטרטגי.

דירקטוריון הבנק קובע את התיאבון לסיכון שמגדיר את רמת הסיכון לה הבנק מוכן להיות חשוף ואת רמת הסיכון שהוא מוכן לקבל או לשאת על עצמו במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון. תיאבון הסיכון משמש כבסיס להקצאת משאבים והון ולקביעת העקרונות לניהול ובקרת הסיכונים השונים הרלוונטים לפעילות הבנק. הגדרת תיאבון הסיכון כוללת מערכת של מגבלות כמותיות ו/או איכותיות. הבנק מנטר את התפתחות פרופיל הסיכון לנוכח תיאבון סיכון שנקבע.

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע אכן יקרה. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו. הבנק מעדכן את טבלת גורמי הסיכון בכל רבעון, ובפרט, בחן את השפעת גורמי הסיכון באופן שוטף, מעת תחילת התפשטות מגיפת הקורונה, לפני כשנה וחצי.

הבנק מבצע הערכת סיכון הן איכותית והן כמותית במסגרת תהליך ה- ICAAP. במסגרת זו הסיכונים מכומתים ונקבעות הקצאות ההון הנדרשות לסיכונים השונים. הקצאות ההון מבטאות הפסד פוטנציאלי בהתממשות תרחיש קיצון ובכך מאפשרות הערכת סיכון איכותית המתבססת על הערכה כמותית. במהלך הרבעון השני השלים הבנק את דו"ח ה-ICAAP לשנת 2020. הדו"ח מלמד כי לבנק יש הון הזמין לו, הגבוה מההון הנדרש ממנו, גם בהתקיים אירועי קיצון ברמת חומרה גבוהה, ובפרט, בעת התפשטות מגיפת הקורונה. תכנון ההון ב- ICAAP מלמד כי גם תחת תרחישי קיצון מגוונים ברמות חומרה גבוהות, שיש להם פוטנציאל השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של הבנק, עומד הבנק ביעדי ההון שנקבעו ע"י הדירקטוריון.

התפשטות נגיף הקורונה הינו אירוע בעל השלכות מקרו כלכליות מהותיות המשפיע הן על אופן עבודת הבנק והן על הפוטנציאל להתממשות סיכונים שונים. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021, עקב הצלחת מבצע החיסונים, חזר המשק לפעילות כמעט מלאה אשר הביאה לירידה בפרופיל הסיכון של הבנק בעיקר בכל הקשור לסיכון האשראי, עקב הירידה באבטלה ואיתנות מחירי הדיור שיש להם השפעה על הפעילות העסקית של הבנק. ברבעון השלישי לא חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון של הבנק, יחסית לרבעון הקודם. פרופיל סיכון הבנק הינו בינוני, כאשר רמת סיכון האשראי ממשיכה להיות בינונית, והבנק ממשיך לנטר את פרופיל הסיכון שלו עקב החשש להתפשטות מחודשת של המגיפה ורמת אי הוודאות הכלכלית הגבוהה. אלה מחייבים המשך תכנון הון זעיר ושמרני (ראה פרק 3.5 להלן).

3.1 סיכון אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלווה או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת סיכון האשראי ראה גם את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים, ובדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2020.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

התפשטות הנגיף והמשבר העולמי הביאו לעלייה בשיעור האבטלה, לפגיעה בחוסנם של משקי הבית ולהאטה בפעילות בענף הנדל"ן, ומשכך קיימות לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עלייה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לווים, בעיקר מקרב משקי הבית, ובגין ההאטה בפעילות הכלכלית. הבנק נקט מספר פעולות, ביניהם, התאמת החיתום שלו למצב שנוצר עקב פרוץ המגיפה ופוטנציאל הפגיעה בהכנסות הלווים, והגברת פעולות הניטור והבקרה של יחידות הבנק השונות, על מנת להבטיח כי השפעת המגיפה על פרופיל הסיכון של הבנק, הינה מתונה ככל שניתן.

הצלחת מבצע החיסונים, וחזרת המשק לשגרת פעילות החל מהרבעון הראשון של שנת 2021 הקטינה את אי הוודאות, הביאה לעלייה בביצועי אשראי, כשבנוסף, קיימת ירידה משמעותית בהקפאת התשלומים באשראי למגזר משקי הבית (לדיור ואחר) ויציאתם של הלווים מהקפאה מתרחשת ללא עלייה משמעותית ברמת הכשלים, קרי, בפרופיל סיכון

נמוך יחסית. ככלל, השיפור במצב המשק הביא לעליה בביצועי האשראי של הבנק בתחום המשכנתאות, כאשר עליה זו מלווה בפרופיל סיכון מתון יחסית, רמת כשלים והפרשות נמוכות, כולל של לקוחות הבנק שחזרו מהקפאת תשלומים. ברבעון הנוכחי נמשכה מגמה זו כאשר בחלק מן הסגמנטים, כמו סגמנט האשראי הצרכני, שיעורי הכשל הם נמוכים אף יחסית לשיעורם טרום הקורונה, עקב פעולות ותהליכים שביצע הבנק בהקשר עם החיתום והניטור של סגמנט זה. עם זאת, הזהירות עדיין מחויבת שכן עדיין קיימת אי וודאות בנוגע להמשך התפתחות המגיפה והשפעתה על תנאי המאקרו.

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים גיבש הפיקוח על הבנקים מתווה, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בנקאיות בשלושה מגזרי פעילות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי לעסקים.

המתווה גובש בתאריך 7 במאי 2020 ומאז הוארך והורחב. כאשר ביום 30 בנובמבר, 2020 הודיע הפיקוח על הבנקים כי מתוך הבנה כי השלכות משבר הקורונה צפויות להשפיע על הקשיים התזרימיים של חלק מהלקוחות גם במהלך שנת 2021, גובש מתווה נוסף, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות שדחו את הלוואותיהם בהתאם למתווים קודמים, להמשיך ולדחות את תשלומי המשכנתאות וההלוואות הצרכניות (להלן – המתווה הנוסף). יצוין, כי בשונה מהמתווים הקודמים, במתווה הנוסף ניתן דגש על חזרת הלווים לתשלום הלוואותיהם, וזאת באמצעות לוח תשלומים מקל.

בהתייחס ללקוחות שאינם נכללים במתווה הנוסף, הבנק ימשיך לסייע בהסדרים פרטניים ומציאת פתרונות מותאמים לכל לקוח. כמו כן, מועד הגשת בקשות דחייה בהתאם למתווה הקיים היה עד לתאריך 31 בדצמבר, 2020.

הבנק מנטר באופן שוטף את סיכון האשראי של הלקוחות שכבר סיימו את הקפאת ההלוואה. כאמור לעיל, במהלך הרבעון השלישי של השנה לא חל שינוי מהותי ברמת הכשלים של הלקוחות שסיימו את הקפאת ההלוואה, ורובם, משלמים את חובם באופן סדיר. עובדה זו מסייעת לירידה ברמת הכשל של הבנק באשראי הצרכני, שהושפע מהתפתחות המגיפה, והשפעתה על מצב האבטלה במשק.

בהמשך לאמור לעיל ומתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לפעול לייצוב לווים שלא עומדים או עשויים לא לעמוד במחויבויות התשלום החוזיות שלהם עקב נגיף הקורונה, פרסם בנק ישראל דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאים. בהתאם לחוזר נקבע כי שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן. עוד נקבע כי, לווה נחשב לווה שאינו בפיגור אם הוא נמצא בפיגור של פחות מ-30 ימים במועד יישום השינויים. ייצוב לווים שאינם בפיגור בהלוואות הקיימות שלהם, אשר הם לווים תקינים הנתקלים בבעיות פיננסיות או תפעוליות בטווח הקצר כתוצאה מאירוע נגיף הקורונה ככלל לא יחשב כארגון מחדש של חוב בעייתי, בפרט כאשר מתקיימים התנאים הבאים: השינוי בוצע בשל אירוע נגיף הקורונה, הלווה לא היה בפיגור במועד שבו יושמו השינויים, השינוי הוא לזמן קצר.

לעניין קביעת מצב פיגור - חובות שלא היו לפני כן בפיגור וניתנה להם דחייה בשל אירוע נגיף הקורונה, לא יסווגו כחובות בפיגור בשל הדחייה. כאשר בוצעה דחיית תשלומים בחובות שהיו בפיגור לפני הדחייה, יש להקפיא את מצב הפיגור במשך תקופת דחיית התשלום למעט אם החוב סווג כפגום או אם הוא נמחק חשבונאית. ייתכן שאילולא הקפאת מניין ימי הפיגור ביחס לתשלומים שנדחו, כאמור לעיל, יתרת החובות בפיגור היתה גבוהה יותר.

דחיית התשלומים כאמור לעיל, לגבי הלוואות שלא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, לא תחייב סיווג ההלוואות כחוב בארגון מחדש של חוב בעייתי.

כאמור לעיל החל מיום 1 בינואר 2021 נכנס לתוקפו המתווה הנוסף ובו ניתן דגש על המשך מתן הקלה ללקוחות לצד הסדרת לוח תשלומים מקל לפירעון החוב, זאת בשונה מהקפאה או דחיית החוב בהתאם למתווה הקודם.

כמו כן, בהתאם למתווה הנוסף תאגיד בנקאי רשאי לא לסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי הלוואות לדיור, אשראי צרכני, ואשראי לעסקים קטנים וזעירים, שלא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו מיום 1 בינואר 2021 ועד ליום 31 במרץ 2021 דחיות תשלומים במסגרת המתווה המעודכן, גם אם הדחייה המצטברת עולה על 6 חודשים, השפעת יישום ההקלות בגין החובות שנדחו אינה מהותית.

בטבלה להלן מוצגים נתונים אודות חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, כאשר רוב היתרות המוצגות הן של לווים אשר משלמים באופן שוטף באמצעות לוח תשלומים מקל.

טבלה 21 - חובות אשר בוצעה לגביהם דחיית תשלומים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים כאמור לעיל (במיליוני שקלים):

	חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים, נכון למועד הדיווח (*)			פירוט נוסף של יתרת החוב הרשומה של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים				
						חובות לא בעיתיים		
	יתרת חוב רשומה	מספר הלוואות	סכום התשלומים שנדחו(*)	חובות בעייתיים	חובות שאינם בדירוג ביצוע אשראי	חובות בדירוג ביצוע אשראי, בפיגור של 30 ימים או יותר	חובות בדירוג ביצוע אשראי שאינם בפיגור	סך הכל חובות לא בעיתיים
עסקים גדולים	-	-	-	-	-	-	-	-
עסקים בינוניים	-	-	-	-	-	-	-	-
עסקים קטנים	84.4	54	11.1	-	-	-	84.4	84.4
אנשים פרטיים - לא דיור	61.9	1,247	35.0	2.0	-	-	59.9	59.9
הלוואות לדיור	807.5	1,369	108.7	2.5	-	32.1	772.9	805.0
סך הכל ליום 30 בספטמבר 2021	**953.8**	**2,670**	**154.8**	**4.5**	**-**	**32.1**	**917.2**	**949.3**
סך הכל ליום 30 ביוני 2021	1,071.8	2,902	164.3	5.3	-	19.5	1,047.0	1,066.5
סך הכל ליום 31 במרץ 2021	1,280.0	3,817	174.1	79.5	1.6	1.6	1,120.9	1,200.5
סך הכל ליום 31 בדצמבר 2020	1,104.9	3,387	92.0	125.2	3.1	3.1	861.6	979.7
סך הכל ליום 30 בספטמבר 2020	2,490.8	7,031	141.7	98.2	23.3	23.3	2,262.9	2,392.6

*מזה חובות אשר נכללים במתווה הנוסף, ודחיית התשלומים בוצעה באופן של שינוי לוח התשלומים:

יתרת חוב רשומה של אשראי לעסקים קטנים 74.1 מיליוני ש"ח, אשראי לאנשים פרטיים - לא דיור בסך 61.7 מיליוני ש"ח והלוואות לדיור בסך 793.6 מיליוני ש"ח.

כפי שניתן לראות מיום 30 בספטמבר, 2020 ועד ליום הדוח חל שיפור משמעותי בהיקף החובות בדחיית תשלומים. יתרות החוב בדחייה קטנו בכ-60%, מספר ההלוואות קטנו בכ-21% והיקף החובות הבעייתיים קטן בכ-93%. סכום התשלומים שנדחו מסתכם ב-155 מיליוני ש"ח אך ברובם משולמים כסדרם.

	פירוט נוסף של חובות שנמצאים בדחיית תשלומים, לפי משך תקופת דחיית התשלומים [2] [4]		חובות אשר תקופת דחיית התשלומים בגינם הסתיימה, נכון למועד הדיווח [4]	
	חובות לא בעיתיים			
	חובות לגביהם בוצעה דחיה של יותר מ-3 ועד 6-7 חודשים	חובות לגביהם בוצעה דחיה של יותר מ-6 חודשים	יתרת חוב רשומה	מזה: בפיגור של 30ימים או יותר
עסקים גדולים	-	-	-	-
עסקים בינוניים	-	-	-	-
עסקים קטנים	-	84.4	201.1	3.1
אנשים פרטיים - לא דיור	0.7	59.2	170.8	2.8
הלוואות לדיור	0.4	803.6	1,735.6	26.2
סך הכל ליום 30 בספטמבר 2021	**1.1**	**948.2**	**2,107.5**	**32.1**
סך הכל ליום 30 ביוני 2021	79.0	987.5	2,169.7	32.9
סך הכל ליום 31 במרץ 2021	258.7	1,017.7	3,101.4	9.9
סך הכל ליום 31 בדצמבר 2020	87.9	891.8	2,843.9	8.2
סך הכל ליום 30 בספטמבר 2020	901.3	1491.3	1,135.3	5.3

(1) תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחייה אשר לה הלווה זכאי לפי כל דין.

(2) סיווג החובות בוצע לפי אותם מבחנים שבהן הבנק מבצע את הערכה באופן שוטף בגין חובות אשר נמצאים אינם בדחיית תשלומים.

(3) אשראי בשעבוד נכסי נדלן.

(4) חוב אשר תקופת דחיית התשלומים בגינו הסתיימה הינו חוב אשר מועד התשלום החוזי האחרון שלו שנדחה במסגרת המתווה חלף לפני תאריך הדיווח. לדוגמא חוב שחוזר לשלם בחודש יולי והתשלום החוזי אחרון שלו שנדחה היה בחודש יוני, יוגדר כחוב אשר תקופת דחיית התשלומים בגינו הסתיימה ליום 30 בספטמבר, 2021.

(5) מזה חובות אשר נכללים במתווה הנוסף, ודחיית התשלומים בוצעה באופן של שינוי לוח התשלומים: יתרת חוב רשומה של אשראי לעסקים קטנים 74.1 מיליוני ש"ח, אשראי לאנשים פרטיים - לא דיור בסך 61.7 מיליוני ש"ח והלוואות לדיור בסך 793.6 מיליוני ש"ח.

(6) הגידול בסכום התשלומים שנדחו ביחס למספר ההלוואות ביום 30 בספטמבר 2021 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נובע משינוי במתווה דחיית התשלומים, כאשר החל מכניסתו לתוקף של המתווה הנוסף, דחיית התשלומים בוצעה באופן של שינוי לוח התשלומים לעומת ביצוע הקפאת ההתשלומים בתקופת המתווים הקודמים.

ריכוזיות אשראי

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים. מרבית תיק האשראי הינו הלוואות לדיור ואנשים פרטיים - לא לדיור, יחד עם זאת, אשראי זה מפוזר בין סגמנטים שונים, מגזרים שונים ואזורי מגורים שונים. לאירוע הקורונה פוטנציאל השפעה על התפתחות סיכון זה, בעיקר, עקב השפעת רמת האבטלה על רמת הסיכון של האשראי הקמעונאי, ולפיכך, מעת פרוץ המגיפה, הבנק בוחן חשיפתו למגזרי האוכלוסייה השונים באופן שוטף ומבצע ניתוחי תרחישים כולל תרחישים לחישוב ההפרשה הקבוצתית. תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק בדוח ה – ICAAP הבוחן סיכון זה באופן פרטני בשורה של תרחישי קיצון הפועלים, בין היתר, על תיק המשכנתאות של הבנק (הכולל גם ענף משקי אנשים פרטיים - הלוואות לדיור). תוצאת תרחישי הקיצון שהופעלו על תיק האשראי של הבנק מלמדים כי רמת סיכון הריכוזיות הינה מתונה.

טבלה 22 - סיכון אשראי [4] ונכסים שאינם מבצעים (במיליוני שקלים):

	יתרת סיכון אשראי ליום							
	30 בספטמבר 2021				31 בדצמבר 2020			
	מסחרי	דיור	פרטי	סה"כ	מסחרי	דיור	פרטי	סה"כ
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי [1]								
סיכון אשראי מאזני	1,908.7	8,935.8	1,149.7	11,994.2	1,947.9	7,572.8	1,093.5	10,614.2
סיכון אשראי חוץ מאזני [5]	1,096.2	1,247.5	123.0	2,466.7	929.8	1,185.8	121.1	2,236.7
סך סיכון אשראי בדירוג ביצועי אשראי	**3,004.9**	**10,183.3**	**1,272.7**	**14,460.9**	**2,877.7**	**8,758.6**	**1,214.6**	**12,850.9**
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:								
א. לא בעייתי	23.3	119.8	34.7	177.8	30.9	126.0	27.8	184.7
ב. סה"כ בעייתי [2]	15.6	112.8	20.2	148.6	19.8	243.1	26.7	289.6
1) השגחה מיוחדת [6]	6.1	109.1	3.2	118.4	13.5	236.0	11.5	261.0
2) נחות	1.3	-	9.4	10.7	1.1	-	5.7	6.8
3) פגום	8.2	3.7	7.6	19.5	5.2	7.1	9.5	21.8
סך הכל סיכון אשראי מאזני	38.9	232.6	54.9	326.4	50.7	369.1	54.5	474.3
סיכון אשראי חוץ מאזני [5]	1.8	-	0.1	1.9	1.4	-	0.1	1.5
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצועי אשראי	**40.7**	**232.6**	**55.0**	**328.3**	**52.1**	**369.1**	**54.6**	**475.8**
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר [3]	1.3	109.1	3.9	114.3	1.1	123.1	3.8	128.0
סך סיכון אשראי כולל של הציבור [4]	**3,045.6**	**10,415.9**	**1,327.7**	**14,789.2**	**2,929.8**	**9,127.7**	**1,269.2**	**13,326.7**
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:								
א. חובות פגומים	8.2	3.7	3.0	14.9	5.2	7.1	3.0	15.3
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור	**8.2**	**3.7**	**3.0**	**14.9**	**5.2**	**7.1**	**3.0**	**15.3**

1. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
3. לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
4. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
5. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מוגבלות חבות של לווה.
6. כולל יתרה של חובות אשר תנאיהם שונו במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה וסווגו כחובות בהשגחה מיוחדת ליום 31 בדצמבר, 2020: בגין אנשים פרטיים – הלוואות לדיור בסך של 112.9 מיליוני ש"ח ובגין אנשים פרטיים – אחר בסך של 10.0 מיליוני ש"ח.

טבלה 23 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים (במיליוני שקלים):

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			
	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל
תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור*								
יתרת חובות פגומים ליום 30 ביוני	**5.2**	**3.7**	**7.9**	**16.8**	**3.4**	**9.8**	**10.3**	**23.5**
חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך השנה	-	-	0.4	0.4	-	-	2.3	2.3
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום	-	-	-	-	-	-	-	-
חובות פגומים שנמחקו	-	-	(0.1)	(0.1)	-	-	(2.1)	(2.1)
חובות פגומים שנפרעו	-	-	(0.6)	(0.6)	-	(2.9)	1.3	(1.6)
אחר	3.0	-	-	3.0	1.9	0.1	(1.5)	0.5
יתרת חובות פגומים ל 30 בספטמבר	**8.2**	**3.7**	**7.6**	**19.5**	**5.3**	**7.0**	**10.3**	**22.6**
*מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש								
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש ל30 בספטמבר	**-**	**-**	**7.6**	**7.6**	**0.1**	**-**	**10.3**	**10.4**
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך השנה	-	-	0.4	0.4	-	-	2.3	2.3
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום בשל ארגון מחדש								
עוקב	-	-	-	-	-	-	-	-
חובות בארגון מחדש שנמחקו	-	-	(0.1)	(0.1)	-	-	(2.1)	(2.1)
חובות בארגון מחדש שנפרעו	-	-	(0.6)	(0.6)	(0.1)	-	1.3	1.3

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			
תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור*								
יתרת חובות פגומים לתחילת שנה	**5.2**	**7.1**	**9.5**	**21.8**	**0.2**	**4.6**	**10.5**	**15.3**
חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך השנה	1.1	-	0.9	2.0	3.4	4.3	3.8	11.5
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום	-	-	-	-	-	-	-	-
חובות פגומים שנמחקו	(0.8)	-	(1.0)	(1.8)	-	-	(3.7)	(3.7)
חובות פגומים שנפרעו	(0.3)	(3.4)	(1.8)	(5.5)	(0.1)	(2.9)	0.4	(2.6)
אחר	3.0	-	-	3.0	1.8	1.0	0.7	2.1
יתרת חובות פגומים ל 30 בספטמבר	**8.2**	**3.7**	**7.6**	**19.5**	**5.3**	**7.0**	**10.3**	**22.6**
*מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש								
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת שנה	**-**	**-**	**9.5**	**9.5**	**0.2**	**-**	**10.5**	**10.7**
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך השנה	-	-	0.9	0.9	-	-	3.8	3.8
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום בשל ארגון מחדש								
עוקב	-	-	-	-	-	-	-	-
חובות בארגון מחדש שנמחקו	-	-	(1.0)	(1.0)	-	-	(3.7)	(3.7)
חובות בארגון מחדש שנפרעו	-	-	(1.8)	(1.8)	(0.1)	-	0.4	0.3

יתרת חובות בארגון מחדש של חובות בעיתיים ביום 30 בספטמבר 2021 עומדת על כ-7.6 מיליוני ש"ח, לעומת 9.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2021 ב-5.3 מיליוני ש"ח, לעומת 7.2 מיליוני ש"ח בתום שנת 2020.

טבלה 24 - הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021							
	עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)							
		בפיגור של 90 ימים או יותר					יתרות בגין הלוואות בפיגור	
	בפיגור של 30 ועד 89 ימים	90 ימים ועד 6 חודשים	מעל 6 חודשים ועד 15 חודשים	מעל 15 חודשים ועד 33 חודשים	מעל 33 חודשים	סך הכל מעל 90 ימים	שמוחזרו [3]	סך הכל
סכום הפיגור	0.3	1.3	1.9	2.5	9.4	15.1	-	15.4
מזה: יתרת ההפרשה לריבית [1]	-	-	-	0.1	2.2	2.3	-	2.3
יתרת חוב רשומה	17.3	40.1	31.7	20.4	11.0	103.2	5.9	126.4
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי [2]	-	-	4.2	8.3	8.4	20.9	0.4	21.3
יתרת חוב נטו	**17.3**	**40.1**	**27.5**	**12.1**	**2.6**	**82.3**	**5.5**	**105.1**
יתרת חוב נטו ליום 31 בדצמבר 2020	**10.2**	**43.7**	**33.7**	**15.5**	**1.5**	**94.4**	**5.8**	**110.4**

(1) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.

(2) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

(3) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פירעונן, ללא ויתור על ההכנסה.

ניתוח הוצאות להפסדי אשראי והתפתחויות עיקריות בסיכוני האשראי

בנושא הוצאות בגין הפסדי אשראי וסיווג חובות בעייתיים הבנק פועל בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2011 והעדכונים של הוראות אלו מאז מועד זה. הבנק נוהג לאמוד, להעריך ולעדכן את גובה ההפרשה להפסדי אשראי באופן שוטף, בהתאם לניסיון העבר, ניתוח מצבם של הלווים הנבחנים באופן פרטני, וכן בהתאם לתחזיות כלכליות והערכות לגבי השווקים והסקטורים העסקיים השונים. ההפרשה להפסדי אשראי בהתייחס לתיק האשראי נחלקת להפרשה פרטנית ולהפרשה קבוצתית.

בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-60.7 מיליוני ש"ח המורכבת מהפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר בסך של כ-58.1 מיליוני ש"ח ומהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של 2.6 מיליוני ש"ח. הירידה בתקופת הדוח נובעת בעיקרה מירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר על רקע משבר הקורונה בסך 47.7 מיליוני ש"ח וירידה בהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של 6.2 מיליוני ש"ח.

בתקופה המקבילה נרשם גידול בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-70.3 מיליוני ש"ח המורכבת מהפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר בסך של כ-58.0 מיליוני ש"ח ומהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של 12.3 מיליוני ש"ח. הגידול בתקופה המקבילה נובע בעיקרו מגידול בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר על רקע משבר הקורונה בסך 55.9 מיליוני ש"ח ומגידול בהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של 6.2 מיליוני ש"ח.

במהלך הרבעון השלישי לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך כתוצאה מהתאוששות המשק הישראלי, עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי ומקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. לפרטים אודות הרכב והתפתחות ההוצאות להפסדי אשראי ראה לעיל בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

טבלה 25 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

	30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2020
שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור	0.12%	0.14%	0.14%
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור	0.93%	1.39%	1.16%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור (*)	1.05%	1.66%	1.76%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית (**)	878%	1171%	1267%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר	100%	108%	134%
שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור	1.02%	1.56%	2.18%
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור (*)	(0.57%)	1.15%	0.94%
שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת	0.14%	0.23%	0.21%
שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור	12.5%	13.4%	12.0%

(*) השיעורים לתשעת החודשים הראשונים לשנת 2021, לתשעת החודשים הראשונים לשנת 2020 ובשנת 2020 הושפעו מהותית מעדכון ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך (58.1) מיליוני ש"ח, 58.0 מיליוני ש"ח ו-64.9 מיליוני ש"ח בהתאמה, על רקע התפשטות נגיף הקורונה.

(**) היחס מושפע מהרכב תיק האשראי של הבנק שהינו מוטה הלוואות לדיור, כאשר לרוב סיווג חוב כפגום אינו רלוונטי להלוואות לדיור.

לפרטים ראה בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, הוצאות וברווח כולל אחר. לפרטים נוספים, ראה גם ביאור 13 לדוחות הכספיים.

הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)

ביום 28 במרס 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב במסגרתו נדרש, בין היתר, ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי (ASU 2016-13). ביום 29 בנובמבר 2020 , פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כולל שילוב של הכללים החדשים בהוראות הדיווח לציבור. על תאגידים בנקאיים ליישם את התקן החדש החל מיום 1 בינואר 2022.

מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של הבנק, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים.

הבנק נמצא בשלבים מתקדמים של הערכות ליישום ההוראות ובוחן את היקף ההפרשות ביחס למצב הקיים.

לפרטים נוספים ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים.

הערכת ההפרשה להפסדי אשראי בגין השפעת משבר נגיף הקורונה

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים מיום 12 באפריל 2020, לאור הנסיבות הקיימות והרמה הגבוהה של אי-ודאות, נדרשים הבנקים להפעיל שיקול דעת משמעותי בהערכת הפסדי האשראי הצפויים בתיק האשראי. במסגרת זו, על הבנק לבחון את כל המידע הזמין, ולקבוע את האומדן הטוב ביותר של הפסדי האשראי הצפויים מתוך טווח אומדני ההפסד, תוך עדכון ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה, והגדלת הסכומים הנכללים בהפרשה להפסדי אשראי. זאת, על מנת לוודא שההפרשות להפסדי אשראי יהיו מספיקות כדי לכסות באופן שמרני וזהיר את האומדן העדכני של הפסדי האשראי הצפויים מתיק האשראי של הבנק, כולל ההשפעה של אירוע נגיף הקורונה. לאורך זמן, ככל שיעמוד לרשות הבנק מידע נוסף לגבי סיכויי הגביה של לווים, אומדני ההשפעה יותאמו למידע הנוסף.

הערכת הבנק מתבססת, בין היתר, על היקף החובות לגביהם בוצע שינוי בתנאים לבקשת הלקוחות במסגרת התמודדות עם המשבר, תחזית שיעור האבטלה לשנים 2021-2022, שיעור ההתאוששות של לקוחות שייכנסו לכשל בתום תקופת דחיית תשלומי החובות וירידה במחירי הנדל"ן למגורים.

לשינויים בפרמטרים של שיעור האבטלה, שינוי בהיקף החובות שנדחו וירידה במחיר נדל"ן למגורים ישנה השפעה על גובה ההפרשה התאורטי הנדרש. בתקופת המשבר ערך הבנק את רגישות ההפרשה לשינויים באומדנים של שיעורי האבטלה (עלייה של עד 3% מול התחזית), שינוי בהיקפי החובות שנדחו (עלייה של עד 30% מההיקף בפועל) וירידה במחירי הנדל"ן (ירידה של עד 15%). לנוכח פרסום התחזיות המעודכנות של חטיבת המחקר של בנק ישראל (כמפורט בפרק 2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים לעיל), לאור קיטון משמעותי בהיקף דחיות תשלומי האשראי וחזרת הרוב המכריע של הלווים לתשלום שוטף, העלייה המתמשכת במחירי הנדל"ן ובהתחשב בגובה ההפרשות הקיימות בבנק, להערכת הבנק, גם לשינויים התאורטיים המקסימאליים החזויים לא תהא השפעה מהותית על היקף/גובה ההפרשה.

טבלה 26 - שיעורי ההפרשה בפועל

	ליום 30 בספטמבר 2021			
	אנשים פרטיים – לדיור [1]	אנשים פרטיים - אחר	מסחרי ואחר [2]	סך הכול
יתרת ההפרשה	54.5	64.8	13.1	[3]132.4
יתרת סיכון האשראי לציבור	10,415.9	1,327.7	3,045.6	14,789.2
שיעור יתרת ההפרשה לסיכון אשראי	0.52%	4.88%	0.43%	0.90%

[1] בהתאם להוראות נב"ת 329 מחזיק הבנק, בנוסף להפרשה לפי עומק הפיגור והפרשה פרטנית, הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיור.

[2] כ-2,681.5 מיתרת סיכון האשראי הכולל מסחרי ואחר משתייך לענף משקי בינוי ונדלן וכולל ובעיקר אשראי למימון בנייה למגורים בשיטת הליווי. לפרטים ראה להלן בפרק מאפייני אשראי למימון הקמת פרויקטים בנדל"ן.

[3] מזה 3.3 מיליוני ש"ח בגין הפרשה לסיכון אשראי חוץ מאזני.

טבלה 27 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (במיליוני שקלים):

	30 בספטמבר 2021						
					הפסדי אשראי [3]		
	סיכון אשראי כולל [1]	מזה: דירוג ביצוע אשראי [4]	מזה: סיכון אשראי בעייתי [5]	מזה: סיכון אשראי פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי							
בינוי ונדל"ן - בינוי [6]	1,809.0	1,775.8	9.9	1.9	(0.7)	0.3	3.5
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	872.5	869.4	3.1	1.9	1.2	-	3.7
שירותים פיננסיים	305.8	302.8	3.0	3.0	(0.2)	0.9	4.3
אחרים	58.3	56.9	1.4	1.4	0.1	0.1	1.6
סך הכל מסחרי [7]	**3,045.6**	**3,004.9**	**17.4**	**8.2**	**0.4**	**1.3**	**13.1**
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	10,415.9	10,183.3	112.8	3.7	(2.6)	-	54.5
אנשים פרטיים - אחר	1,327.7	1,272.7	20.3	7.6	(47.3)	10.8	64.8
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	**14,789.2**	**14,460.9**	**150.5**	**19.5**	**(49.5)**	**12.1**	**132.4**
בנקים בישראל וממשלת ישראל	849.9	849.9	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**15,639.1**	**15,310.8**	**150.5**	**19.5**	**(49.5)**	**12.1**	**132.4**
בנקים וממשלות בחו"ל	0.7	0.7	-	-	-	-	-
אחרים בחו"ל	51.1	51.1	-	-	-	-	-
סך הכל	**15,690.9**	**15,362.6**	**150.5**	**19.5**	**(49.5)**	**12.1**	**132.4**

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות[2] – 12,552.4 מיליוני ש"ח, אג"ח – 666 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים – 3.9 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה – 2,468.8 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 239.2 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 113.4 מיליוני ש"ח.

(7) כולל הלוואה בסך 114.0 מיליוני ש"ח המגובה בתזרים הלוואות רכב, בגינה בוצעה הפרשה קבוצתית בהתאם לסיכון הלוואות אלו, בסך של 3.7 מיליוני ש"ח.

	30 בספטמבר 2020						
				מזה: סיכון		הפסדי אשראי [3]	
	סיכון אשראי כולל [1][2][8]	מזה: דירוג ביצוע אשראי [4]	מזה: סיכון אשראי בעייתי [5][9]	מזה: סיכון אשראי פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי							
בינוי ונדל"ן - בינוי [6]	1,930.9	1,884.3	12.6	-	0.4	-	5.2
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	709.0	706.2	2.8	1.7	0.3	-	3.1
שירותים פיננסיים	165.1	165.1	-	-	-	-	0.1
אחרים	224.2	220.6	3.6	3.6	6.4	0.9	7.9
סך הכל מסחרי [7]	**3,029.2**	**2,976.2**	**19.0**	**5.3**	**7.1**	**0.9**	**16.3**
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	8,730.0	8,374.9	224.4	7.0	11.3	(1.0)	58.8
אנשים פרטיים - אחר	1,351.3	1,294.3	26.4	10.3	77.0	19.0	116.0
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	**13,110.5**	**12,645.4**	**269.8**	**22.6**	**95.4**	**18.9**	**191.1**
בנקים בישראל וממשלת ישראל	473.8	473.8	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**13,584.3**	**13,119.2**	**269.8**	**22.6**	**95.4**	**18.9**	**191.1**
בנקים וממשלות בחו"ל	0.3	0.3	-	-	-	-	-
אחרים בחו"ל	5.2	5.2	-	-	-	-	-
סך הכל	**13,589.8**	**13,124.7**	**269.8**	**22.6**	**95.4**	**18.9**	**191.1**

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות(2) – 11,459.8 מיליוני ש"ח, אג"ח – 385.1 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים – 1.3 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה – 1,743.6 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 278.5 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 183.3 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.19 : 264.8 מיליוני ש"ח ו-238.3 מיליוני ש"ח).

(7) כולל הלוואה בסך 194 מיליוני ש"ח המגובה בתזרים הלוואות רכב, בגינה בוצעה הפרשה קבוצתית בהתאם לסיכון הלוואות אלו, בסך של 3.8 מיליוני ש"ח.

(8) מזה 2.5 מיליוני ש"ח חוץ מאזני.

(9) כולל יתרה של חובות אשר תנאיהם שונו במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה וסווגו כחובות בהשגחה מיוחדת ברבעון: בגין אנשים פרטיים – הלוואות לדיור בסך של 66.9 מיליוני ש"ח ובגין אנשים פרטיים – אחר בסך של 9.0 מיליוני ש"ח.

	31 בדצמבר 2020						
					הפסדי אשראי [3]		
	סיכון אשראי כולל [1]	מזה: דירוג ביצוע אשראי [4]	מזה: סיכון אשראי בעייתי [5][9]	מזה: סיכון אשראי פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי							
בינוי ונדל"ן - בינוי [6]	1,757.7	1,711.9	14.9	-	(0.2)	0.1	4.5
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	749.9	747.1	2.8	1.7	(0.3)	-	2.5
שירותים פיננסיים	397.1	395.0	2.1	2.1	4.5	1.3	3.3
אחרים	25.1	23.7	1.4	1.4	1.7	0.4	3.8
סך הכל מסחרי [7]	**2,929.8**	**2,877.7**	**21.2**	**5.2**	**5.7**	**1.8**	**14.1**
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	9,127.7	8,758.6	243.0	7.1	10.5	(0.1)	57.1
אנשים פרטיים - אחר	1,269.2	1,214.6	26.8	9.5	86.2	21.3	122.9
סך הכל ציבור - פעילות בישראל [8]	**13,326.7**	**12,850.9**	**291.0**	**21.8**	**102.4**	**23.0**	**194.1**
בנקים בישראל [7]	484.3	484.3	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**13,811.0**	**13,335.2**	**291.0**	**21.8**	**102.4**	**23.0**	**194.1**
בנקים בחו"ל	0.3	0.3	-	-	-	-	-
ממשלות בחו"ל	4.9	4.9	-	-	-	-	-
סך הכל	**13,816.2**	**13,340.4**	**291.0**	**21.8**	**102.4**	**23.0**	**194.1**

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות[2] – 11,192.7 מיליוני ש"ח, אג"ח – 383.9 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים – 1.4 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה – 2,238.2 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 235.7 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 154.0 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.19 : 264.8 מיליוני ש"ח ו-238.3 מיליוני ש"ח).

(7) כולל הלוואה בסך 160 מיליוני ש"ח המגובה בתזרים הלוואות רכב, בגינה בוצעה הפרשה קבוצתית בהתאם לסיכון הלוואות אלו, בסך של 3.8 מיליוני ש"ח.

(8) מזה 2.8 מיליוני ש"ח חוץ מאזני.

(9) כולל יתרה של חובות אשר תנאיהם שונו במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה וסווגו כחובות בהשגחה מיוחדת ברבעון: בגין אנשים פרטיים – הלוואות לדיור בסך של 112.9 מיליוני ש"ח ובגין אנשים פרטיים – אחר בסך של 10.0 מיליוני ש"ח.

סיכונים בתיק הלוואות לדיור

במסגרת ניהול סיכוני אשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס החזר מהכנסה (PTI), מטרת ההלוואה ותקופת ההלוואה. הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע, כשהוא מנטר את התפתחות הפרמטרים הללו והשפעתם על רמת הסיכון של תיק המשכנתאות או של סגמנטים שונים שלו. לאחר פרוץ משבר הקורונה הנהלת הבנק החליטה על שינויים רלוונטיים בנהלים ובנוסף קבעה ההנהלה מספר מגבלות מחמירות בהתאם למצב. במהלך הרבעון הראשון, לאור הצלחת מבצע החיסונים, חזרת המשק לפעילות שבשגרה, הירידה ברמת האבטלה והירידה ברמת דחיות התשלומים, חזר הבנק לעבוד במתכונת של שגרה. חלק מהמגבלות שעודכנו בתקופת הקורונה עודכנו במדיניות הבנק. במהלך הרבעון השני לשנת 2021 עודכנו חלק מהמגבלות, חלקם צומצמו מתוך ראיה של הפחתת הסיכון או עדכון אפקטיביות המגבלות, וחלקם הורחבו עם הרחבת הפעילות. הבנק ממשיך לנטר את פעילות האשראי, את הביצועים באשראי לדיור ואת יתרת האשראי בדחיית תשלומים תוך מעקב אחר תיק המשכנתאות במערכת ופוטנציאל התפרצות הקורונה.

בחודש דצמבר 2020 בנק ישראל עדכן את מגבלת תמהיל רכיב הפריים במשכנתאות (שהיה מוגבל לעד 33% מתמהיל האשראי). בפועל, המשמעות היא שניתן לקחת משכנתא, או למחזר קיימת, בתמהיל של עד 66% במסלול הפריים. שינוי זה הביא לעליה בשיעור הפירעונות המוקדמים ומיחזורים בשיעור גבוה.

טבלה 28 - התפתחות ביצועי האשראי לדיור[1] ומדדי ביצוע עיקריים:

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
	30/09/2021	30/06/2021	31/03/2021	31/12/2020	30/09/2020
ביצועים במטבע ישראלי (במיליוני ש"ח)	505	630	736	311	442
ביצועים במט"ח (במיליוני ש"ח)	23	25	14	16	12
סה"כ ביצוע (במיליוני ש"ח)	**528**	**655**	**750**	**327**	**454**
אחוז השינוי ביחס לרבעון קודם	(17%)	(13%)	131%	(28%)	10%
ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים	55%	53%	41%	32%	31%
תקופת ההלוואה ממוצעת (בחודשים)	279	275	253	258	275
הכנסה לנפש בממוצע (בש"ח)	6,150	5,928	5,625	6,135	5,666
התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס (LTV)[2]					
0%-60%	70%	69%	69%	71%	71%
61%-75%	30%	31%	31%	29%	29%
מעל 75%[3]	-	-	-	-	-
התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים [2]					
שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע	28%	29%	29%	27%	28%
0%-40%	100%	100%	99%	100%	100%
מעל 40%[4]	-	-	1%	-	-
מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%	-	-	-	-	-
התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח)					
0-500	45%	46%	44%	43%	47%
500-1,000	38%	36%	37%	39%	37%
מעל 1,000	18%	18%	19%	17%	16%
סכום הסכם ממוצע	753	750	775	707	704
הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:					
מספר הלוואות	17	25	11	9	12
סכום כולל (במיליוני ש"ח)	41	76	35	27	37

(1) הלוואות חדשות בלבד (לא כולל מיחזורים).

(2) הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים.

(3) מציין סכום הנמוך מ-1%.

טבלה 29 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור – ללא קבוצות רכישה (במיליוני שקלים):

		יתרה ליום 30 בספטמבר 2021						
		גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)						
	שיעור ההחזר מההכנסה		3 חודשים עד				10 שנים	
שיעור מימון	הקבועה	עד 3 חודשים	שנה	1-2 שנים	2-5 שנים	5-10 שנים	ומעלה	סך הכל
עד 45%	עד 40%	156.7	483.8	607.4	1,028.0	491.7	173.7	2,941.3
	50%-40%	37.9	112.6	29.9	5.3	47.8	25.2	258.7
	80%-50%	25.2	65.3	10.4	9.8	34.9	40.5	186.1
	מעל 80%	0.4	-	0.7	-	8.7	13.4	23.2
	סך הכל	**220.2**	**661.7**	**648.4**	**1,043.1**	**583.1**	**252.8**	**3,409.3**
60%-45%	עד 40%	140.2	510.3	505.3	792.2	497.9	285.9	2,731.8
	50%-40%	44.7	133.7	33.1	12.7	80.1	50.8	355.1
	80%-50%	17.3	58.2	8.6	7.9	58.4	58.2	208.6
	מעל 80%	-	0.5	-	-	17.7	10.8	29.0
	סך הכל	**202.2**	**702.7**	**547.0**	**812.8**	**654.1**	**405.7**	**3,324.5**
75%-60%	עד 40%	121.7	438.9	411.7	490.8	204.4	147.0	1,814.5
	50%-40%	44.6	123.9	21.2	7.3	22.6	25.0	244.6
	80%-50%	15.1	42.9	14.0	3.0	23.3	28.8	127.1
	מעל 80%	2.2	0.1	0.1	0.4	3.0	8.4	14.2
	סך הכל	**183.6**	**605.8**	**447.0**	**501.5**	**253.3**	**209.2**	**2,200.4**
מעל 75%	עד 40%	27.2	40.6	29.9	20.1	12.2	23.2	153.2
	50%-40%	8.7	32.3	1.5	-	3.3	4.2	50.0
	80%-50%	2.1	14.9	1.5	-	4.8	4.2	27.5
	מעל 80%	-	-	-	-	1.7	1.1	2.8
	סך הכל	**38.0**	**87.8**	**32.9**	**20.1**	**22.0**	**32.7**	**233.5**
שיעבודים אחרים	עד 40%	-	-	-	-	-	0.7	0.7
	50%-40%	-	-	-	-	-	-	-
	80%-50%	-	-	-	-	-	-	-
	מעל 80%	-	-	-	-	-	-	-
	סך הכל	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**0.7**	**0.7**
סך הכל		**644.0**	**2,058.0**	**1,675.3**	**2,377.5**	**1,512.5**	**901.1**	**9,168.4**

כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

מאפייני תיק האשראי לדיור

לקוחות הבנק בתחום הלוואות לדיור נמנים עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה. ככלל עדיפות הבנק ללקוחות בעלי הכנסה משפחתית ברוטו שאינה פוחתת מההכנסה הממוצעת במשק כאשר כ-50% מהאשראי ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

מתחילת השנה הבנק הגדיל באופן משמעותי את הביצועים שלו תוך שמירה על פרופיל סיכון מתון המתבטא ברמת כשל והפרשות נמוכים.

בביצועי הלוואות לדיור לרבעון השלישי לשנת 2021 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ-28%, בדומה לרבעון המקביל אשתקד. כאשר כ-100% מההלוואות ניתנו בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה וכ-70% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס. כמו כן, בתיק ההלוואות לדיור של הבנק כ- 83% מיתרת ההלוואות ניתנו בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה וכ-73% מיתרת ההלוואות ניתנו בשיעור מימון של עד 60% משווי הנכס.

יתרת חוב נטו (בניכוי הפרשה להפסדי אשראי) של ההלוואות לדיור בפיגור מעל ל-90 ימים עומדת על 82.3 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה של 94.4 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020 ראה לעיל בטבלה 24.

ליום 30 בספטמבר 2021 יתרת האשראי לדיור שבגינו נדחו תשלומים בבנק עמד על סך של כ-807.5 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו בגין אשראי לדיור עמד על סך של כ-108.7 מיליוני ש"ח, לפרטים אודות שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה ראה לעיל בטבלה 21.

בשנת 2020 ביצע הבנק ניתוח להיקף הפסד האשראי לדיור הצפוי בשל השפעת משבר נגיף הקורונה, בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה הביא הבנק בחשבון שינוי אפשרי בגורמים הסביבתיים וגידול בסיכון האשראי בגין השינויים כאמור ועדכן את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לדיור ב-6.2 מיליוני ש"ח. הבנק המשיך לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן אחר פרופיל הסיכון בתיק האשראי לדיור, כולל אחר היציאה ממתווה ההקפאות והשפעתו על הפיגורים והכשלים בתיק, וכן, אחר התפתחות רמת האבטלה, ובהתאם הופחתה ההפרשה להפסדי אשראי ב-6.2 מיליוני ש"ח.

לפרטים אודות הערכת רגישות ההפרשה להפסדי אשראי בגין השפעת משבר נגיף הקורונה ראה לעיל טבלה 26 המציגה את שיעורי ההפרשה בפועל ורגישות לשינויים באומדנים.

לפרטים נוספים, ראה טבלה 24 בדבר הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314.

כחלק מהצעדים שנקט בנק ישראל במהלך המשבר, הוא הודיע בחודש דצמבר על עדכון במגבלת תמהיל המשכנתאות, לשינוי המגבלה על תמהיל רכיב הפריים (שהיה מוגבל לעד 33% מתמהיל האשראי). בפועל, המשמעות היא שניתן לקחת משכנתא, או למחזר קיימת, בתמהיל של עד 66% במסלול הפריים. לפי בנק ישראל צעד זה אפשרי לנוכח רמת הריביות הנמוכה בשנים האחרונות, ונעשה במטרה להקל על הלווים בהחזר החודשי של המשכנתא בתקופה זו.

למידע נוסף על סיכונים בתיק ההלוואות לדיור, ראה בדוח נדבך 3 על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2021, הנמצא באתר האינטרנט של הבנק וכן בביאור 13 ובביאור 6 לדוחות הכספיים.

תהליך מתן אשראי לדיור

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו). כאמור, לאחר פרוץ משבר הקורונה הנהלת הבנק החליטה על שינויים רלוונטיים בנהלים ובנוסף קבעה ההנהלה מספר מגבלות מחמירות בהתאם למצב. החל מהרבעון הראשון של שנת 2021 תהליך מתן האשראי לדיור חזר לשגרה עם חזרת המשק לשגרה לאור הצלחת מבצע החיסונים.

מכירת ושירות תיקי אשראי לדיור

הבנק מספק שרותי ניהול ותפעול בגין שני סוגי הלוואות:

א. תיקי הלוואות שנמכרו לגופים מוסדיים, אשר הבנק מנהל ומתפעל עבור הרוכשות את חלק תיק ההלוואות שנרכש על ידן, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות עבור עצמו, לרבות חלק תיקי ההלוואות שנותרו בבעלותו.

יתרת הלוואות אלו אשר מנוהלות על ידי הבנק ליום 30 בספטמבר 2021 עומדת על סך של כ-991 מיליוני ש"ח (מזה כ-947 מיליוני ש"ח בהלוואות לדיור). לבנק אין סיכון אשראי על חלק ההלוואות שנמכרו.

ב. הלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב") אשר יתרתן ליום 30 בספטמבר 2021 עומדת על סך של כ-378 מיליוני ש"ח. לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

ביחס להלוואות לדיור, אשר נמכרו לגופים מוסדיים נעיר, כי בתאריך 14 בפברואר 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר בנושא מכירת הלוואות ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיור. לפי סעיף 4.2 בטיוטת החוזר, יחולו מגבלות על היקף מכירת תיקי הלוואות לדיור ע"י תאגיד בנקאי כשיעור מיתרת תיק ההלוואות לדיור (להלן "שיעור המגבלה"). בנק ישראל עדכן, ביחס לבנק, שיעור מגבלה של 20% מהיתרה המאזנית לעומת 15% לפני העדכון.

נכון ליום 30 בספטמבר, 2021 היקף מכירת תיקי הלוואות לדיור כשיעור מיתרת תיק ההלוואות לדיור עומד על כ- 10.3%.

הבנק רואה במכירת תיקי אשראי חלק ממימוש האסטרטגיה העסקית לטווח הארוך ובכוונתו לפעול למימוש עסקאות אלו בעתיד תוך עמידה במגבלות הרגולטוריות, ככל שתהיינה.

יש לציין כי במקביל למכירת תיקי האשראי המשיך הבנק להציג צמיחה בתיק האשראי לדיור (תוך עמידה במגבלות ההון), כך שלמכירות הנ"ל הייתה השפעה חיובית על רווחיות הבנק בשעה שלא הייתה להן השפעה שלילית מהותית על הכנסות הריבית. כמו כן הבנק הכיר ברווח ברוטו ממכירת תיקי האשראי לדיור בסך 10.7 מיליוני ש"ח, בסך 56.1 מיליוני ש"ח ובסך 65.9 בשנים 2018, 2019 ו-2020 בהתאמה (כ-133 מיליוני ש"ח במצטבר).

כמו כן, בשל העובדה שכ-98% מתיק הלוואות לדיור של הבנק בוצע בשיעור מימון שאינו עולה על 75% משווי הנכס להערכת הבנק למכירת תיקי האשראי אין השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של תיק האשראי של הבנק.

טבלה 30 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור שנמכר (במיליוני שקלים):

שיעור מימון	שיעור החזר מהכנסה קבועה	התפלגות הלוואות לדיור ליום 30 בספטמבר 2021	
		הלוואות לדיור במאזן הבנק	הלוואות לדיור שנמכרו על יד הבנק
עד 45%	עד 40%	32.1%	56.2%
	50%-40%	2.8%	0.9%
	80%-50%	2.0%	0.3%
	מעל 80%	0.3%	0.1%
	סך הכל	**37.2%**	**57.5%**
60%-45%	עד 40%	29.8%	41.1%
	50%-40%	3.9%	0.9%
	80%-50%	2.3%	0.3%
	מעל 80%	0.3%	0.2%
	סך הכל	**36.3%**	**42.5%**
75%-60%	עד 40%	19.8%	--
	50%-40%	2.7%	--
	80%-50%	1.4%	--
	מעל 80%	0.2%	-
	סך הכל	**24.1%**	**-**
מעל 75%	עד 40%	1.7%	-
	50%-40%	0.5%	-
	80%-50%	0.3%	-
	מעל 80%		-
	סך הכל	**2.5%**	**-**
סך הכל		**9,168.4**	**947.5**

ליום 30 בספטמבר, 2021 שיעור הלוואות בפיגור בתיק ההלוואות לדיור שנמכר עומד על 1.1% בהשוואה לשיעור של 1.3% מההלוואות לדיור במאזן הבנק.

סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיור

טבלה 31 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
	2021	2020	2020
הלוואות צרכניות סולו	1,165.5	1,181.7	1,099.2
אשראי קמעונאי אחר [1]	39.1	53.8	48.8
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) [2]	**1,204.6**	**1,235.5**	**1,148.0**
[2] מזה: לא בעייתיים	1,184.4	1,209.1	1,121.3
בעייתיים פחות מ-90 יום	8.7	11.9	13.4
בעייתיים יותר מ-90 יום	3.9	4.2	3.8
פגומים שצוברים הכנסות ריבית	4.8	6.5	6.7
פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית	2.8	3.8	2.8
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	**1,204.6**	**1,235.5**	**1,148.0**
שיעור האשראי שמסווג כבעייתי מסך האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	1.7%	2.1%	2.3%
[1] הרכב			
יתרות עו"ש בחובה	7.1	9.2	7.3
אחר (רכב וכרטיסי אשראי)	32.0	44.6	41.5
סה"כ אשראי קמעונאי אחר	**39.1**	**53.8**	**48.8**

נכון ליום 30 בספטמבר 2021 יתרת החובות בגין אשראי שאינו לדיור לגביהן בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, עמד על סך של כ-61.9 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו עמד על סך של כ-35.0 מיליוני ש"ח, מספר הלוים אשר עבורם בוצעו השינויים להלן עומד על כ-1,247.

לפרטים נוספים אודות שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה ראה לעיל בסעיף שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה- טבלה 21 בפרק זה.

טבלה 32 - התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
	2021	2020	2020
	שיעור מסך הכול		
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	**1,204.6**	**1,235.5**	**1,148.0**
לפי תקופה ממוצעת שנותרה לסיום ההלוואה			
עד שנה	3%	2%	2%
משנה עד 3 שנים	20%	20%	21%
מ- 3 שנים עד 5 שנים	41%	48%	48%
מ- 5 שנים עד 7 שנים	27%	23%	22%
מעל 7 שנים	7%	4%	6%
אחר (1)	1%	3%	1%
לפי גודל חבות לווה (באלפי ש"ח)			
עד 10	4%	3%	4%
מ 10 עד 20	9%	7%	8%
מ 20 עד 40	24%	25%	26%
מ 40 עד 80	37%	38%	38%
מ 80 עד 120	21%	20%	18%
מ 120 עד 150	4%	5%	5%
מ 150 עד 300	2%	2%	1%
לפי סוג האשראי			
לוח שפיצר חודשי בריבית משתנה	98%	95%	98%
לוח שפיצר חודשי בריבית קבועה*	1%	1%	1%
הלוואות שתנאיהן מאפשרים ללווה לדחות או להקטין את תשלומי הקרן	-	-	-
אחר	1%	4%	1%
ביטחונות			
נכסים פיננסיים בבנק	1%	1%	1%
ביטחונות אחרים	2%	2%	2%
ללא בטחונות	97%	97%	97%
הכנסה קבועה לחשבון			
לקוחות אשראי שאינם מנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון(2)	90%	90%	90%
לקוחות אשראי שמנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון	10%	10%	10%

(1) כולל יתרת חובה עו"ש וכרטיסי אשראי לפירעון מיידי.

(2) כניסתו לתוקף של חוק נתוני אשראי מאפשר לבנק ניטור שוטף של מאפייני סיכון הלקוח.

טבלה 33 - מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2021	2020	2020
מחיקות חשבונאיות	21.0	28.6	34.0
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות	(10.2)	(9.6)	(12.7)
מחיקות חשבונאיות נטו	**10.8**	**19.0**	**21.3**
שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי לסוף תקופה*	1.2%	2.1%	1.9%

* במונחים שנתיים אפקטיביים

טבלה 34 - יתרות ממוצעות של סיכון אשראי* לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ללקוחות עו"ש פעילים (במיליוני ש"ח):

	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
	2021	2020	2020
סיכון אשראי ממוצע	15.7	17.9	17.9
מזה מסגרת עו"ש מאושרת	5.2	4.9	4.9
שיעור לקוחות עו"ש פעילים בבנק להם מסגרת מאושרת מסך לקוחות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	11%	12%	13%

* כולל יתרות חובה ומסגרות מאושרות שטרם נוצלו בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות.

היקף הביצועים באשראי קמעונאי אחר אינו מהותי ועל כן עיקר הדיון להלן ומדדי הביצועים יתייחסו להלוואות צרכניות סולו בלבד.

טבלה 35 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים:

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
	30/09/2021	30/06/2021	31/03/2021	31/12/2020	30/09/2020
ביצועים במהלך התקופה (במיליוני ש"ח)	149	166	168	24	30
שיעור יחס החזר הלוואה שבוצעה מההכנסה הכוללת של הלווה					
יחס החזר עד ל-20%	94%	93%	95%	84%	83%
יחס החזר מעל ל-20%	6%	7%	5%	16%	17%
שיעור ביצוע לפי תקופה מקורית של ההלוואה					
עד 6 שנים	89%	92%	92%	96%	96%
מעל 6 שנים	11%	8%	8%	4%	4%
תקופת הלוואה ממוצעת (בשנים)	5.4	5.2	5.4	4.3	4.3
שיעור ביצוע לפי סכומי הלוואות (באלפי ש"ח)					
עד 50	39%	43%	38%	65%	62%
בין 50 ל 60	7%	6%	7%	5%	4%
בין 60 ל 70	8%	9%	9%	5%	5%
בין 70 ל 80	9%	8%	10%	4%	8%
מעל 80	37%	35%	36%	22%	21%
סכום הלוואה ממוצע (באלפי ש"ח)	45	43	47	26	25

* להסבר אודות השינויים ברבעון ראה להלן בפרק מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק.

מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק

הלוואות צרכניות סולו ניתנות ללקוחות פרטיים, תושבי ישראל המבקשים לקבל אשראי לכל מטרה, לתקופה קצובה. עיקר האשראי ניתן, ללקוחות שמנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק אחר, באמצעות ערוצים דיגיטליים ומוקדים או באמצעות סניפי הבנק. לקוחות אלו מדורגים על פי מודל החיתום ביום מתן ההלוואה בבנק.

מערכת חיתום האשראי כוללת את כללי מדיניות האשראי ואת מודל הדירוג ועל בסיסם מתקבלת המלצה לאישור האשראי. החל מעליית מאגר האשראי לאוויר, הבנק מסתמך בנוסף לאמור לעיל, גם על המידע המתקבל מהמאגר דרך לשכות האשראי ודירוג האשראי של הלשכות. הבנק נמצא בתהליך שדרוג מתמשך של המודלים בהם הוא משתמש לשם חיתום האשראי. במהלך הרבעון הקרוב צפוי להיכנס לייצור מודל חיתום מעודכן.

הפעילות מאופיינת בפיזור רב של לקוחות אשר לכל אחד מהם ניתן אשראי בסכום נמוך יחסית ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד.

מודל החיתום של הבנק מעודכן באופן שוטף וכן נקבעים סכומי החשיפה ללווים אשר פרופיל הסיכון שלהם מאפשר זאת על-פי המודל.

לאחר פרוץ משבר הקורונה, הנהלת הבנק החליטה על שינויים רלוונטיים בנהלים ובנוסף קבעה ההנהלה מספר מגבלות מחמירות התואמות את פוטנציאל התפתחות המגיפה והשפעתה על הכלכלה ועל הלווים. חיתום האשראי נערך בצורה קפדנית ביותר תוך שימת דגש על ווידוא מצב הנוכחי של הלווים כולל ווידוא סטטוס התעסוקה, הענף בו הוא פועל ומספר בעלי ההכנסה במשק הבית. בין השאר הוחמרו מגבלות על שיעור האשראי הצרכני מסך האשראי, סכום מקסימלי להלוואה ושיעור הביצועים ללווים עם יחסי החזר גבוהים. כמו כן, נערך עדכון למודל דירוג הלווים והבנק ממשיך לבחון שיטות ודרכים נוספות לשדרוג מודל החיתום.

נכון ליום 30 בספטמבר 2021 יתרת החובות בגין אשראי שאינו לדיור לגביהן בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, עמד על סך של כ-61.9 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו עמד על סך של כ-35.0 מיליוני ש"ח, מספר הלווים אשר עבורם בוצעו השינויים להלן עומד על כ-1,247.

לפרטים נוספים אודות שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה ראה לעיל בסעיף שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה- טבלה מספר 21 בפרק זה.

במהלך שנת 2020, בשל ההשפעה הצפויה כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה, נרשם גידול של כ-61.1 מיליוני ש"ח במסגרת הפרשה קבוצתית על אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור. מתחילת שנת 2021 ממשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן אחר התפתחות פרופיל סיכון תיק האשראי הצרכני, ולאור התאוששות המשק הישראלי, עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי ושיפור מהותי בפרופיל הסיכון של התיק, המתבטא בין היתר בקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי, חזרת הלווים לתשלום ללא שינוי מהותי ברמת הכשלים יחסית למצב טרום הקורונה, וכן, הירידה מתחילת השנה בשיעור הכשל בתיק הצרכני, הקטין הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך 47.7 מיליוני ש"ח.

ברבעון השלישי לשנת 2021 37% מהביצועים היו בהלוואות מעל 80 אלפי ש"ח בהשוואה ל-21% ברבעון המקביל אשתקד.

הלוואות צרכניות סולו ניתנות על בסיס ריבית הפריים ולפיכך חשופות לשינויים בריבית. עם זאת, תקופת ההלוואה ככלל הינה עד 6 שנים כאשר המח"מ הממוצע עומד על 2.7 שנים (ללא הנחת פירעון מוקדם) וסכום ההחזר החודשי לרוב נמוך יחסית ולכן חשיפת הלקוח לגידול בתשלומים עקב העלאת ריבית הינה בסיכון נמוך יחסית.

כמו כן, הרוב המוחלט של ביצועי האשראי הצרכני סולו מאופיין ביחס החזר הלוואה מבוקשת להכנסה הכוללת בשיעור של עד 20%. בהתאם למדיניות האשראי של הבנק, הבנק בוחן גם את היחס בין סך ההחזר של כלל התחייבויות הלקוח לבין סך ההכנסה הכוללת של הלקוח.

הבנק מנהל מיזם למתן אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות ובכך נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים. מהלך זה מאפשר לבנק להרחיב את בסיס הלקוחות שלו.

יתרת ההלוואות הצרכניות סולו ליום 30 בספטמבר 2021 עומדת על כ- 1,166 מיליוני ש"ח, מזה ללקוחות עו"ש פעילים בבנק כ-63.8 מיליוני ש"ח (כ-5% מיתרת האשראי), לעומת יתרה של 89.5 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020 (כ-8% מיתרת האשראי).

לפרטים בדבר יתרת החובות, לגביהם בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי ראה טבלה 21 בפרק זה.

תהליך מתן אשראי להלוואות צרכניות סולו

תהליך מתן האשראי ללקוחות יכול להתחיל באחד מהערוצים הבאים: המוקד הטלפוני, אתר האינטרנט, נקודות מכירה או סניפי הבנק.

הגורמים המוסמכים בבנק רשאים לאשר אשראי צרכני סולו תוך בחינת הבקשה באמצעות מערכת חיתום האשראי.

לאחר פרוץ משבר הקורונה הנהלת הבנק החליטה על שינויים כאמור לעיל.

פיקוח ומעקב אחר מאפייני הסיכון

במסגרת פעילות זו, בבנק מבוצעים בקרה וניטור הסיכון ומדווחים להנהלה ולדירקטוריון באופן שוטף וביניהם:

(1) דיווח ממצאי בקרות חיתום וניהול האשראי.

(2) מעקב ודיווח על שיעורי הפיגור וההפרשה מהפעילות.

(3) דיווח על מאפיינים ומגמות בתיק האשראי ועמידה בכל המגבלות שנקבעו במדיניות האשראי.

אשראי צרכני ללקוחות קיימים

למידע אודות התפלגות ביצוע אשראי צרכני ללקוחות קיימים לפי מאפייני סיכון שונים ראה דוחות כספיים לשנת 2020 (עמוד 67).

אשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן

הפעילות בתחום בינוי ונדל"ן מיועדת לליווי פרויקטי בניה למגורים בישראל וכוללת מימון רכישת קרקעות והקמת פרויקטים למגורים, פרויקטים בתחום ההתחדשות העירונית וכן העמדת ערבויות לסוגיהן על פי צרכי העסקה. המימון להקמת פרויקטים למגורים, ניתן על פי רוב בשיטת הליווי בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרכשיי יחידות הדיור, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחררים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. לבנק הסכמי שיתוף פעולה עם מספר חברות ביטוח למימון משותף של פרויקטים. במסגרת מימון פרויקט לבנייה מעמיד הבנק מסגרת אשראי כספי למימון הבניה, ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות ובטוחות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט אשר על פי רוב, מונפקות על ידי חברת הביטוח השותפה במימון הפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק.

שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח כאמור, מייצר לבנק ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכוני האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

השוני בין סוגי שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח, מתבטא בסוג האשראי או הבטוחה המועמדים על ידן: העמדת בטוחות על פי חוק המכר; העמדת בטוחות לבעלי קרקע בעסקת קומבינציה; ומתן אשראי כספי על פי מודל האופרטור.

מודל האופרטור בתחום הבניה והנדל"ן, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הפרויקט נבחן ומאושר על-ידי מוסדות השותף הפיננסי; הביטחונות בפרויקט הינם פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי נשמר לאורך חיי הפרוייקט. שחרור העודפים המתקבלים בגין הפרויקט ליזם, מבוצע על פי שיקול דעת הבנק על פי נוסחת שחרור עודפים המאושרת על-ידי הבנק והנכללת בהסכם שיתוף הפעולה.

ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק לפי שיקול דעתו ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוחות המעקב בפרויקט מועברים על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף, כאשר הבנק מדווח לגוף הנוסף על אירועים חריגים בפרויקט.

שיתוף פעולה עם גופים מוסדיים בהעמדת אשראי לפרויקט כאמור לעיל, מאפשר ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכוני האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

תיק האשראי של הבנק מפוזר ולבנק אין תלות בלקוח בודד או בקבוצת לקוחות מצומצמת. יתרת האשראי של לקוחות הבנק אינה משיקה למגבלת לווה בודד הרגולטורית. פיזור התיק מתאפשר גם באמצעות שיתוף פעולה אסטרטגי של הבנק עם חברות ביטוח במתן אשראי כספי (מודל האופרטור) ובהנפקת פוליסות על פי חוק המכר (דירות) כאמור לעיל. הבנק מפעיל מנגנון לקביעת היקף ההון העצמי הנדרש בפרויקטים, הנגזר מקצב הביצוע והמכירות בפרויקט. המנגנון האמור מתמרץ הקדמת מכירות בפרויקטים ולפיכך מפחית את רמת הסיכון בפרויקטים.

הבנק ממן את הפרויקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. ככלל, האשראי למימון קרקעות ניתן עבור קרקעות הזמינות לבנייה עד 24 חודש מיום מימון הקרקע. נכון ליום 30 בספטמבר, 2021 האשראי שניתן לפרויקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה 22% במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק. יצוין כי רוב האשראי הקיים בפרויקטים שנמצאים בשלב הקרקע ניתן לפרויקטים הזמינים לבניה תוך 12 חודשים.

הבנק מנהל נכון ליום 30 בספטמבר, 2021 סך של 221 פרויקטים בהיקף כולל של כ-10 אלפי יחידות דיור, מהם בכ-82 פרויקטים הפעילות, לרבות היקפי המימון, בשיתוף פעולה עם גופים מוסדיים. כמו כן, היקף התיק המנוהל הינו כ-8.2 מיליארדי ש"ח, מזה כ-1.8 מיליארדי ש"ח באחריות הבנק והיתרה באחריות הגופים המוסדיים.

נכון ליום 30 בספטמבר, 2021 האשראי שניתן לפרויקטים באזור מרכז הארץ מהווה 45% במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, 7% בירושלים רבתי ו-48% בשאר הארץ.

במהלך תקופת הדוח לא חל שינוי מהותי בהיקף ובתמהיל החשיפות. הבנק ערך ניתוח מעמיק של האשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן לפי שלבי הביצוע והסגמנטים השונים ברמה פרטנית ובתרחיש של הרעה בשוק הנדל"ן. להערכתו יתרת ההפרשה הקבוצתית הקיימת נכון ליום 30 בספטמבר, 2021 תוך שימוש בהתאמות האיכותיות, מכסה את ההפסד הצפוי.

חשיפות עיקריות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)[1]

חלק א – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך מביניהם:

טבלה 36 – חשיפות עיקריות למדינות זרות (במיליוני שקלים)[1]:

המדינה	חשיפה מאזנית [2]	חשיפה חוץ מאזנית [2][3][6]	סך הכל
	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021		
ארצות הברית	118.2	17.3	135.5
אחרות	129.6	2.0	131.6
סך כל החשיפות למדינות זרות	**247.8**	**19.3**	**267.1**
מזה: סך החשיפות למדינות [4] ה-PIGS	0.6	-	0.6
מזה: סך החשיפות למדינות [5] LDC	0.6	-	0.6
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	3.6	-	3.6
	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020		
ארצות הברית	86.2	2.0	88.2
אחרות	97.5	23.7	121.2
סך כל החשיפות למדינות זרות	**183.7**	**25.7**	**209.4**
מזה: סך החשיפות למדינות [4] ה-PIGS	0.7	-	0.7
מזה: סך החשיפות למדינות [5] LDC	1.2	-	1.2
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	0.7	-	0.7
	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020		
ארצות הברית	85.4	3.5	88.9
אחרות	96.3	23.3	119.6
סך כל החשיפות למדינות זרות	**181.7**	**26.8**	**208.5**
מזה: סך החשיפות למדינות [4] ה-PIGS	0.6	-	0.6
מזה: סך החשיפות למדינות [5] LDC	1.0	-	1.0
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	3.8	-	3.8

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

(4) החשיפה למדינות ה-PIGS כוללת את המדינות: פורטוגל, איטליה, יוון וספרד.

(5) החשיפה למדינות ה- LDC (מדינות פחות מפותחות) כוללת את ליבריה בלבד.

(6) לא קיים סיכון אשראי מאזני או חוץ מאזני בעייתי וכן לא קיימים חובות פגומים בחשיפות למדינות זרות.

חלק ב – המידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים המאוחד או בין 15% לבין 20% מההון אינו מהותי.

חלק ג – החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לתקופת הדיווח אינה מהותית.

חשיפות[1][2] אשראי למוסדות פיננסיים[3] זרים

טבלה 37 – חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים (במיליוני שקלים):

	סך חשיפת אשראי		
	ליום 30 בספטמבר		
דרוג אשראי חיצוני [4]	2021	2020	ליום 31 בדצמבר 2020
AAA עד -AA	28	16	14
A+ עד -A	13	18	12
BBB+ עד BBB-	83	51	63
ללא דרוג	4	2	3
סך הכול חשיפה	**128**	**87**	**92**

1. פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין חשיפה לסיכוני אשראי חוץ מאזני, במוסדות פיננסיים זרים.
2. לא קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי, בגין מוסדות אלה.
3. מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
4. על פי חברת הדרוג S&P.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, בלגיה, שוויץ ובריטניה.

הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.

לאור השלכות השליליות הצפויות של התפשטות נגיף הקורונה על התוצאות הכספיות של המוסדות הפיננסיים בעולם, נרשם גידול במרווחים ובמחירי ה- CDS של מרבית המוסדות הפיננסיים הזרים מולם פועל הבנק. הבנק מקיים ניטור שוטף של המוסדות הפיננסיים מולם הוא עובד ובמידת הצורך פועל לצמצום החשיפה מולם ככל שניתן. ככלל, רמת החשיפה של הבנק למוסדות פיננסיים זרים הינה מצומצמת למדי.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בעיקר בלווים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה וקבלת אישורים מתאימים לפני מתן אשראי, פעילות זו מנוטרת ע"י הבנק ומדווחת באופן שוטף. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 השיב הבנק למכתבי בנק ישראל בנוגע לאופן הטיפול במערכת בסיכונים סביבתיים וסיכוני אקלים, והוא נערך לעמוד בהנחיות בנק ישראל, ככל שיתקבלו בהמשך השנה. דיווח על השפעת הסיכון הסביבתי על פעילות הבנק מוגש במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק.

בהתאם להנחיות בנושא גילוי לציבור הנובעים משינויי אקלים שפורסמו לאחרונה על ידי מספר גופים בעולם, על התאגיד הבנקאי לבחון את הצורך להרחיב הגילוי בנושא זה בדוח הדירקטוריון וההנהלה ובדוח האחריות התאגידית כדי לשקף שינויים מהותיים בסיכונים הסביבתיים אליהם הבנק חשוף. הוראות החוזר ייושמו החל מהדוח הכספי לשנת 2021.

סיכוני סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכוני אשראי, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2020.

3.2 סיכון שוק

סיכון השוק הוא הסיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

התוצאות העסקיות השוויי ההוגן של הנכסים, התחייבויות, ההון העצמי ותזרימי המזומנים חשופים לסיכוני שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשער החליפין, במדד המחירים, במחירי נירות ערך בארץ ובחו"ל ובמדדים כלכליים נוספים.

בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המפורטים בהמשך והמנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה, מדיניות ומגבלות שקבע הדירקטוריון.

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו.

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward). פעילות הבנק בנגזרים אינה מהותית. העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, לבנק חוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכוני שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2020.

VaR

הבנק מכמת את סיכוני השוק גם על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR.

ה-VaR אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה-VaR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת זו. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים, עם דגש על מודלים המשמשים לאמידת הסיכון בעת קיצון. בימים אלה מבצע הבנק תהליך לבחינת השפעת אירוע הקורונה על המודלים בהם הוא משתמש, ובפרט, מודל ה- VAR, בהמשך להנחיית בנק ישראל.

הסיכון הנמדד על-ידי VaR מתייחס לנזק הפוטנציאלי מהחזקת הפוזיציות המאזנית והחוץ מאזנית ובכלל זה הפוזיציות של התיק למסחר החשופות לסיכוני שוק.

הבנק מבצע תהליך Back–Testing לתוצאות ה-VaR. תוצאות ה- Back–Testing במהלך התקופה היו תקינות.

טבלה 38 - אומדן ה-VaR (במיליוני שקלים):

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
	2021		2020	
	סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה
	במיליוני ש"ח			
חשיפה בפועל	20.2	20.6	19.5	19.5
מגבלת הבנק	25.0	25.0	18.0	20.0

(1) לאחר פרוץ משבר הקורונה קיימה הנהלת הבנק דיון בנושא החשיפות הפיננסיות וקבעה מספר מגבלות מחמירות בהתאם למצב. בין היתר, נקבע על הידוק מגבלת ה-VAR מ-20.0 מיליוני ש"ח ל-18.0 מיליוני ש"ח. מגבלת ה-VAR של הבנק עודכנה פעם נוספת לקראת שנת 2021 לערך של 25.0 מיליוני ש"ח. ערך זה, המהווה כ-2.5% בלבד מהון רובד 1 של הבנק, מעיד על רמת סיכון השוק הנמוכה של הבנק.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות על-ידי קביעת מגבלות כמותיות התואמות את תאבון הסיכון של הבנק. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות הנובע מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי שינוי הריבית של הנכסים

וההתחייבויות בכל אחד מהמגזרים. שינויים אלה עלולים לפגוע ברווחיות ו/או להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות בתחום האשראי עקב הוראות בנק ישראל שמגבילות את היקף ההלוואות לדיור בריבית משתנה ובתיק הנוסטרו. חשיפה קיימת גם במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך.

מידע כמותי על סיכון ריבית – ניתוח רגישות

טבלה 39 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021			יתרה ליום 30 בספטמבר 2020			יתרה ליום 31 בדצמבר 2020		
	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול
שווי הוגן מתואם [1]	**763.4**	**18.1**	**781.5**	**677.7**	**6.4**	**684.1**	**734.5**	**15.1**	**749.6**
מזה: תיק בנקאי	752.7	8.3	761.0	653.8	3.5	657.3	728.2	14.9	743.1

[1] שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

לפרטים נוספים ראה ביאור 15א לדוחות הכספיים.

טבלה 40 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו מתואם[1] על הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

	ליום 30 בספטמבר 2021			ליום 30 בספטמבר 2020			ליום 31 בדצמבר 2020		
	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
שינויים מקבילים									
גידול מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד	(15.5)	-	(15.5)	(18.7)	(0.2)	(18.9)	(24.8)	(1.4)	(26.2)
גידול מיידי מקביל של 0.1 נקודת אחוז	(2.0)	0.2	(1.8)	(2.2)	-	(2.2)	(2.8)	(0.1)	(2.9)
קיטון מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד	25.6	-	25.6	26.8	0.2	27.0	32.8	1.5	34.3
שינויים לא מקבילים									
התללה[2]	(63.2)	(0.4)	(63.7)	(57.2)	(1.0)	(58.2)	(56.4)	(0.9)	(57.3)
השטחה[3]	60.4	0.4	60.8	53.5	0.9	54.4	51.3	0.5	51.8
עליית ריבית בטווח הקצר	44.2	0.3	44.5	37.8	0.6	38.4	34.2	(0.1)	34.1
ירידת ריבית בטווח הקצר	(36.6)	(0.3)	(36.9)	(31.3)	(0.5)	(31.8)	(28.3)	0.1	(28.2)

- שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
- התללה – ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.
- השטחה – עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

טבלה 41 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית (במיליוני שקלים):

	30 בספטמבר 2021			30 בספטמבר 2020			31 בדצמבר 2020		
	הכנסות ריבית, נטו	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכול	הכנסות ריבית, נטו	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכול	הכנסות ריבית, נטו	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכול
שינויים מקבילים									
עלייה במקביל של 1%	53.7	3.3	57.0	50.5	(2.2)	48.3	47.8	(1.9)	45.9
מזה: תיק בנקאי	53.7	(1.3)	52.4	50.5	(1.4)	49.1	47.8	(1.4)	46.4

לפירוט נוסף אודות ההנחות שישמשו לחישוב השווי ההוגן של ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים.

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה

החשיפה לסיכון הבסיס, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש, משינויים במדד המחירים ובשער החליפין. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים.

במסגרת ניהול סיכוני השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו.

כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה בכל מגזר הצמדה. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים.

טבלה 42 - מגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר (במיליוני שקלים):

	ליום 30 בספטמבר 2021				
	המגבלה המאושרת		המגבלה המאושרת		חשיפה בפועל
	באחוזים מההון הפיננסי [1]		במיליוני ש"ח		
	מקסימלית [2]		מקסימלית [2]		
לא צמוד	125	50 [3]	1,035	414 [3]	571
הצמדה למדד [2]	50	(25)	414	(207)	263
במט"ח ובהצמדה למט"ח	4	(4)	32	(32)	(6)

(1) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד (ליום 30 בספטמבר, 2021 – 828 מיליוני ש"ח).

(2) מקסימלית – סכום העודף המקסימלי או הגרעון המקסימלי.

(3) מינימום.

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול רווח הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח רווח באופן שוטף בישיבות של הועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים.

טבלה 43 - ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק ליום 30 בספטמבר 2021 (במיליוני שקלים):

	ליום 30 בספטמבר 2021					
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ			
	צמוד למדד				פריטים שאינם	
	לא צמוד	המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	כספיים	סך הכל
נכסים	11,892.6	3,118.6	536.0	230.2	328.8	16,106.2
התחייבויות	11,141.2	2,855.7	626.6	326.0	55.1	15,004.6
מכשירים נגזרים	(180.1)	-	81.9	98.2	-	-
סך הכל כללי	571.3	262.9	(8.7)	2.4	273.7	1,101.6

טבלה 44 - ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן[1][2][3] (במיליוני שקלים):

תרחיש	השפעת התרחיש ליום 30 בספטמבר 2021	השפעה חיובית מקסימלית של התרחיש בתשעת החודשים הראשונים של 2021	השפעה שלילית מקסימלית של התרחיש בתשעת החודשים הראשונים של 2021
עלייה של 3% במדד	7.3	14.0	-
ירידה של 3% במדד	(7.3)	-	(20.7)

(1) נמדד לפי יום פרסום המדד בחודשים ינואר עד יוני 2021.

(2) ליום 30 בספטמבר 2021 אין השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל.

(3) ליום 30 בספטמבר 2021 כולל השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר נמוכה מהמדד בפועל בסכום של כ-242 מיליוני ש"ח.

הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי.

מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכוני שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על-ידי דירקטוריון הבנק.

השפעת יחסי גידור ועסקאות במכשירים נגזרים על החשיפה לשינויים בשער מט"ח ומטבע אינה מהותית.

טבלה 45 - רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

	ליום 30 בספטמבר 2021		מקסימום שנת 2021		מינימום שנת 2021	
תרחיש	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר
התחזקות של 10%	3.1	0.8	7.3	1.4	(0.6)	0.5
החלשות של 10%	(3.1)	(0.8)	0.6	(0.5)	(7.3)	(1.4)

במהלך התקופה המדווחת ההשפעה של שינוי בשער החליפין על השווי ההוגן אינה מהותית מאחר והבנק אינו מנהל חשיפות משמעותיות במגזר המט"ח (הפעילות בכל אחד ממטבעות חוץ, בנפרד, אינו עולה על 5% מסך המאזן). יחד עם זאת, מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בשערי חליפין, בטבלה לעיל, המבוסס על שערוך במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערוך כל מכשיר, ובשערים היציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוערך מחדש התיק המנוהל במטבע חוץ, הכולל פעילות בנקאית כמו: משכנתאות, הלוואות, פיקדונות ופעילות בניירות ערך זרים (רכיב האופציות בתיק אינו מהותי ומכאן שגם שינוי בשער החליפין אינו משפיע באופן מהותי על השווי הכלכלי של הבנק), בשער חליפין המשקף עליה/ירידה בשיעור המוצג, ללא הנחות נוספות.

לפרטים נוספים אודות בסיסי ההצמדה השונים, ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים.

סיכון מחיר מניות וקרנות חוב

במסגרת מדיניות הסיכונים הפיננסיים (סיכוני שוק), דירקטוריון הבנק קבע מסגרת מצומצמת של 40 מיליוני ש"ח להשקעה בתעודות סל ומניות בתיק למסחר ובתיק הזמין למכירה. יתרת ההשקעה במניות ותעודות סל ליום 30 בספטמבר 2021 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-21.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-3.4 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020.

ויתרת ההשקעה בקרנות חוב המתמחות בעיקר בהלוואות בכירות בתחום הנדל"ן בחו"ל ליום 30 בספטמבר 2021 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-81.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-75.1 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2020.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכוני שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2020.

3.3 סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות

"נזילות" מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיו. סיכון הנזילות הינו הסיכון לפגיעה בהון וביציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם, באופן בלתי צפוי בתוך פרק זמן קצר מבלי שיגרם הפסד מהותי והיכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתנו בריבית משתנה) הממומנות על-ידי מקורות לטווח קצר.

הבנק חשוף לסיכוני נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, ובפרט התמקדות בגיוס פיקדונות ממשקי בית. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהיקף נכסים נזילים זמינים, ובפערי תזרים קטנים בין פירעון הנכסים להתחייבויות. לאופי האשראי והמפקידים, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

לפרטים אודות פיקדונות הציבור ראה ביאור 7 לדוח הכספי.

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה מהנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי על פי התרחיש המחמיר הנ"ל עמד ביום 30 בספטמבר 2021 על 137%.

יחס כיסוי נזילות (LCR)

טבלה 46 - יחס כיסוי נזילות המוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח:

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
	30 בספטמבר 2021	31 בדצמבר 2020
	באחוזים	
יחס כיסוי נזילות	254%	279%
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	100%	100%

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים. כמו כן הבנק מקפיד לשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחסי הנזילות גבוהים מהיחסים הנדרשים.

ליום 30 בספטמבר, 2021 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בבנק ב-593 מיליוני ש"ח המהווים כ-4.9% מסך פיקדונות הציבור.

יחס מימון יציב (NFSR)

בנוסף הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה-NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342. יחס המימון היציב, לפי מקדמי הוראות באזל, עמד ביום 30 בספטמבר 2021 על 131% בדומה ליחס בסוף שנת 2020 שעמד על 138%. הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 (יחס המימון היציב נטו), ההוראה קובעת רמת מימון יציב נטו מזערית לבנקים, והיא תכנס לתוקף החל מיום 31 בדצמבר, 2021. לפרטים נוספים אודות יחס מימון יציב ראה ביאור 17 בדוחות הכספיים.

יחס קצר ארוך

מבנה המאזן של הבנק כולל שימושים ארוכים. כ-70% מתיק האשראי הינו אשראי לדיור המאופיין בתקופות לפדיון ארוכות. מנגד, התקופה לפירעון של המקורות קצרה יותר. ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות הכספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כ-3 שנים. אולם, פער זה אינו לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פירעונות מוקדמים ומח"מ אפקטיבי של המקורות, אשר מקטינים באופן מהותי את הסיכון.

כחלק מניהול הסיכון, מדיניות הבנק שמה דגש על גיוס מקורות ממשקי בית. כ-82% מפיקדונות הציבור של הבנק הינם של אנשים פרטיים. וכ-52% מפיקדונות הציבור הינם בסכום של עד 1 מיליוני ש"ח.

הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים והתחייבויות שלו באופן שוטף, על-ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה. לצורך ניהול סיכון קצר ארוך קבע דירקטוריון הבנק מספר מגבלות, ביניהן:

תקרה להיקפי גיוס נדרשים בשלוש השנים הקרובות, מגבלה על ההפסד המרבי בתרחיש של עליית מחיר הפיקדונות, רצפה ליחס פיקדונות ממשקי בית מסך הפיקדונות וכדומה.

סיכון המימון

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים.

לפרטים נוספים אודות סיכון המימון ראה בדוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2021, המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

3.4 סיכונים אחרים

סיכון תפעולי

הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. עם פרוץ משבר הקורונה זיהה הבנק את הסיכונים התפעוליים המתפתחים בתקופת המשבר, מרביתם מיוחסים לשינוי בשגרת העבודה והמעבר לעבודה מהבית בגין התפשטות המגיפה. לפיכך יושמו פעולות לניטור שוטף של הסיכונים והורחבה הבקרה בתחומים אלה. במהלך הרבעון הראשון של השנה, עם הירידה המשמעותית במספר החולים והבידודים והחזרה לשגרת העבודה כולל במשרדי הבנק חלה התמתנות בפוטנציאל הנזק מהסיכון התפעולי, עם זאת, רמת הסיכון בטבלת גורמי הסיכון לא ירדה. ברבעון השני והשלישי של השנה לא חל שינוי מהותי. הבנק ממשיך במהלכים ובתהליכים לשדרוג יכולות הבקרה שלו בשגרה ובחרום, תוך המשך הניטור ושדרוג הטיפול בסיכוני טכנולוגיית המידע, מיקור חוץ, אבטחת מידע וסייבר, הגנת הפרטיות וסיכוני מעילות והונאות.

להלן סיכונים אלה:

סיכון המשכיות עסקית - הבנק נדרש לשמור על רציפות מתן שירות ותפקוד, גם בעת צמצום הגעת עובדים למתקני הבנק, והגנה על עובדי הבנק ומניעת הדבקה. נדרשת תשומת לב גבוהה לניהול סיכון המשכיות עסקית מול ספקים אשר עובדים עם הבנק. הבנק ממשיך לשדרג את יכולות ההמשכיות העסקית שלו לנוכח תרחישי ייחוס נוספים, ובהתאם לדרישות בנק ישראל.

סיכון סייבר ואבטחת מידע - במהלך הקורונה קיימת עלייה בסיכון המובנה להתקפות סייבר מצד גורמים עוינים שעשויים לנצל את המשבר. חדר ניטור סייבר ממשיך בפעילות, מבוצעת התעדכנות מול יחידת הסייבר הפיקוחית וגורמים לאומיים לגבי אירועים מיוחדים, הוגברה הערנות של עובדים ופעולות להגברת המודעות. הבנק ממשיך לשמור על רמה גבוהה של ניטור ובקרה על סיכון זה, לנוכח פוטנציאל הסיכון.

סיכוני טכנולוגיית המידע – הבנק נערך ועמד באתגר הטכנולוגי בימי הקורונה להבטיח פעילות טכנולוגית רציפה של עובדים מהבית. הבנק נערך עוד טרם הגעת המגיפה לארץ, מבחינת תשתיות עבודה מרחוק, ומנהל את הסיכונים הללו בתשומת לב הדוקה.

מעילות והונאות – בתקופת משבר גורמים שונים עשויים לנצל את המצב לביצוע מעילה או הונאה. הורחבו פעולות הבקרה למניעת מעילות והונאות, ויושמו פעולות הסברה להגברת מודעות עובדים לאירועים מסוג זה. הבנק ממשיך לחזק את מסגרת הטיפול שלו בסיכוני מעילות והונאות בהתאם לעקרונות, הכלים, הפורומים, קווי ההגנה השונים, אמצעי ההדרכה ותאבון הסיכון שקבע, כשהוא פועל בהתאם לתוכנית עבודה סדורה שמטרתה להמשיך ולייצר מסגרת טיפול אקטיבית לטיפול בסיכון זה.

למידע נוסף על החשיפה לסיכונים הנ"ל ולאופן ניהולם ראה דו"ח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2020 של הבנק.

סיכונים משפטיים

נכון למועד הדוח אין חשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible) ואשר לא בוצעה בגינן הפרשה.

נכון ליום 30 בספטמבר 2021, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט האמור בסעיפים 2 ו-3 בביאור 10ב לדוחות הכספיים.

הבנק חשוף לסיכונים אחרים נוספים כגון: סיכון אכיפה פנימית, סיכוני ציות וסיכוני הלבנת הון ומימון טרור.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת סיכונים אלו ונוספים, ראה דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2020.

3.5 השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע אכן יקרה. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו.

הבנק מבצע הערכת סיכון הן איכותית והן כמותית במסגרת תהליך ה- ICAAP. במסגרת זו הסיכונים מכומתים ונקבעות הקצאות הון (הן לנדבך 1 והן לנדבך 2) לסיכונים השונים. הקצאות ההון מבטאות הפסד פוטנציאלי בהתממשות תרחיש קיצון ובכך מאפשרות הערכת סיכון איכותית המתבססת על הערכה כמותית.

בגין התפשטות נגיף הקורונה בשנת 2020 והשפעתו הן על אופן עבודת הבנק והן על הפוטנציאל להתממשות סיכונים שונים, זיהה הבנק מספר סיכונים אשר עשויים להתפתח בתקופת המשבר. במהלך רבעון שני בשנת 2021 הבנק השלים את דוח ה – ICAAP לשנת 2020, ובהתאם לתכנון ההון המעודכן הנכלל בו, ולאור השיפור שחל בפעילות המשק והבנק במחצית הראשונה של שנת 2021, תוצאת הצלחת מהלך החיסונים לבלום את התפשטות המגיפה, ולאור הירידה ברמת האבטלה ובהקפאות האשראי שניתנו בעת הקורונה, ביצע הבנק הערכה מחודשת לגורמי הסיכון שלו. ברבעון השלישי לא חלו שינויים בגורמי הסיכון ובפרופיל הסיכון של הבנק, יחסית למה שנקבע ברבעון הקודם. הבנק ממשיך לנטר באמצעות קווי ההגנה שלו את התפתחות הסיכונים הללו, לנוכח, מצב המאקרו והתפתחות המגיפה.

טבלה 47 - ריכוז השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי:

גורם הסיכון	הערכת הסיכון
השפעה כוללת של סיכוני אשראי	בינונית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה
השפעה כוללת של סיכוני שוק	בינונית
סיכון ריבית	בינונית
סיכון אינפלציה	נמוכה
סיכון שערי חליפין	נמוכה
סיכון מחירי מניות ואג"ח	נמוכה
סיכון נזילות	נמוכה
סיכון תפעולי	בינונית- גבוהה
סיכוני טכנולוגית המידע	בינונית
סיכוני אבטחת מידע וסייבר	בינונית
סיכון משפטי	נמוכה
סיכון רגולטורי	בינונית
סיכון מוניטין	בינונית
סיכון אסטרטגיה	בינונית-גבוהה
סיכון ציות	בינונית
סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור	בינונית

לפרטים נוספים ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

פרק 4 – מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור מס' 1 לדוחות הכספיים.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי בעייתי ולמדידת הפרשה להפסדי אשראי, הבנק נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני.

הפרשה קבוצתית נוספת בגין השפעת אירוע נגיף הקורונה - בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה הבנק הביא בחשבון את היקף והרכב הלווים אשר ביקשו את דחיית התשלומים, תחזית בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה הרחב. הבנק ביצע פילוח ללווים אשר ביקשו את דחיית התשלומים ובחן את הערכות לגבי החמרה אפשרית ברמת הכשל העתידי של לווים אשר לא ביקשו את דחיית התשלומים. במהלך הרבעון השלישי לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי ,לפיכך לאור קיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי וחזרת הרוב המכריע של הלווים לתשלום שוטף ונאות ובהמשך להתאוששות המשק הישראלי ועדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי, עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך של כ-58.1 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 58.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ירידה נוספת נרשמה בהפרשה להלוואות לדיור בסך של 2.7 מיליוני ש"ח, לעומת גידול, על רקע משבר נגיף הקורונה בסך 12.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה.

למעט האמור לעיל, במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית ואומדנים חשבונאיים של הבנק בנושאים קריטיים, בהשוואה לשנת 2020.

4.2 בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות המפקח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה- Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על-ידי ה-SEC וה- Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הוראות המפקח קובעות:

1. תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחם.
2. בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה- COSO 1992 (Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, העריכה לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2021 לא אירע כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

זאב נהרי
יושב ראש הדירקטוריון

גיל טופז
מנהל כללי

16 בנובמבר, 2021

הצהרה (certification)

אני, גיל טופז, מצהיר כי:

(1) סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר, 2021 (להלן: - "הדוח").

(2) בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

(3) בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.

(4) אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:

- קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
- קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
- הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
- גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

(5) אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

גיל טופז

מנהל כללי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

16 בנובמבר, 2021

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

א. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר, 2021 (להלן:-"הדו"ח").

ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.

ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:

א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;

ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן

ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים

וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

16 בנובמבר, 2021

תמצית דוחות כספיים - תוכן העניינים

	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ	73
	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד	74
	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל	75
	תמצית מאזן מאוחד	76
	תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד	77
	תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד	78
	ביאורים לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים	80
1.	עיקרי המדיניות החשבונאית	80
2.	הכנסות והוצאות ריבית	83
3.	הכנסות מימון שאינן מריבית	84
4.	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	85
5.	השקעות בניירות ערך	87
6.	סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	91
7.	פיקדונות הציבור	95
8.	זכויות עובדים	96
9.	הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים	97
10.	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	101
11.	פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון	103
12.	מגזרי פעילות פיקוחיים	109
13.	מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	115
14.	דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	130
15.א.	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	133
15.ב.	פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	137
15.ג.	שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	140
15.ד.	מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	141
16.	נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן	142
17.	הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה	146

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' מנחם בגין 144 א',
תל-אביב 6492102

טל. +972-3-6232525
פקס +972-3-5622555
ey.com

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר, 2021 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח כולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israel GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחווים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

תל-אביב,
16 בנובמבר, 2021

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום
	ביאור	2021	2020	2021	2020	31 בדצמבר 2020
		(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
הכנסות ריבית	2	163.4	138.4	479.2	388.3	521.5
הוצאות ריבית	2	49.4	32.3	144.4	71.9	100.8
הכנסות ריבית, נטו	2	**114.0**	**106.1**	**334.8**	**316.4**	**420.7**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	6,13	(23.5)	25.1	(49.5)	95.4	102.4
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי		**137.5**	**81.0**	**384.3**	**221.0**	**318.3**
הכנסות שאינן מריבית						
הכנסות מימון שאינן מריבית	3	1.6	3.0	0.2	58.0	73.9
עמלות		24.9	24.8	74.7	70.2	95.3
הכנסות אחרות		-	-	13.3	-	-
סך כל ההכנסות שאינן מריבית		**26.5**	**27.8**	**88.2**	**128.2**	**169.2**
הוצאות תפעוליות ואחרות						
משכורות והוצאות נלוות		49.7	43.7	144.7	132.8	184.5
אחזקה ופחת בניינים וציוד		26.5	25.9	78.2	77.2	104.2
הוצאות אחרות		31.4	29.2	90.6	85.2	118.9
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות		**107.6**	**98.8**	**313.5**	**295.2**	**407.6**
רווח לפני מיסים		**56.4**	**10.0**	**159.0**	**54.0**	**79.9**
הפרשה למיסים על הרווח		22.5	3.8	55.8	20.2	29.7
רווח נקי		**33.9**	**6.2**	**103.2**	**33.8**	**50.2**
רווח למניה (בש"ח)						
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה המיוחס לבעל מניות הבנק		0.48	0.09	1.46	0.48	0.71

זאב נהרי	**גיל טופז**	**אלכסנדר זלצמן**
יושב ראש הדירקטוריון	מנהל כללי	סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

16 בנובמבר, 2021

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)
	ביאור	2021	2020	2021	2020	
רווח נקי		33.9	6.2	103.2	33.8	50.2
רווח (הפסד) כולל אחר:						
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו		0.5	1.7	-	0.6	1.6
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים		(4.1)	0.4	(2.5)	1.8	(1.4)
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים:		**(3.6)**	**2.1**	**(2.5)**	**2.4**	**0.2**
השפעת המס המתייחס		1.3	(0.7)	0.9	(0.8)	(0.1)
רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מיסים	4	**(2.3)**	**1.4**	**(1.6)**	**1.6**	**0.1**
סך הכל הרווח הכולל		**31.6**	**7.6**	**101.6**	**35.4**	**50.3**

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ביאור	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
נכסים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים		2,774.1	2,813.4	3,137.9
ניירות ערך [1]	5	769.4	464.6	462.4
אשראי לציבור	6,13	12,260.1	11,344.4	11,072.6
הפרשה להפסדי אשראי		(129.1)	(188.6)	(191.3)
אשראי לציבור, נטו		12,131.0	11,155.8	10,881.3
בניינים וציוד		168.1	162.5	163.2
נכסים בגין מכשירים נגזרים	11	3.9	1.3	1.4
נכסים אחרים		259.7	256.4	254.0
סך כל הנכסים		**16,106.2**	**14,854.0**	**14,900.2**
התחייבויות והון				
פיקדונות הציבור	7	12,131.9	11,786.0	11,705.2
פיקדונות מבנקים		460.6	89.4	162.2
אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים		2,128.2	1,724.5	1,720.5
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	11	3.3	2.2	1.5
התחייבויות אחרות [2]		280.6	266.8	310.8
סך כל ההתחייבויות		**15,004.6**	**13,868.9**	**13,900.2**
הון עצמי		1,101.6	985.1	1,000.0
סך כל ההתחייבויות וההון		**16,106.2**	**14,854.0**	**14,900.2**

(1) לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ובדבר ניירות ערך ששועבדו ראה ביאור 5.

(2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאוחד לימים 30 בספטמבר 2021, 30 בספטמבר 2020 ו-31 בדצמבר 2020 בסך 3.3 מיליוני ש"ח, 2.5 מיליוני ש"ח ו-2.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

הביאורים לתמצית דוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	הון המניות הנפרע	פרמיה	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים (גירעונות) שנצברו	סך הכל הון עצמי
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 וביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)						
יתרה ליום 30 ביוני 2021	127.3	99.5	226.8	(3.3)	846.5	1,070.0
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	33.9	33.9
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	(2.3)	-	(2.3)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	**127.3**	**99.5**	**226.8**	**(5.6)**	**880.4**	**1,101.6**
יתרה ליום 30 ביוני 2020	127.3	99.5	226.8	(3.9)	754.6	977.5
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	6.2	6.2
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	1.4	-	1.4
יתרה ליום 30 בספטמבר 2020	**127.3**	**99.5**	**226.8**	**(2.5)**	**760.8**	**985.1**
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 וביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)						
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)	127.3	99.5	226.8	(4.0)	777.2	1,000.0
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	103.2	103.2
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	(1.6)	-	(1.6)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	**127.3**	**99.5**	**226.8**	**(5.6)**	**880.4**	**1,101.6**
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	127.3	99.5	226.8	(4.1)	738.8	961.5
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	33.8	33.8
דיבידנד	-	-	-	-	(11.8)	(11.8)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	1.6	-	1.6
יתרה ליום 30 בספטמבר 2020	**127.3**	**99.5**	**226.8**	**(2.5)**	**760.8**	**985.1**
ג. דוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2020 (מבוקר)						
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	**127.3**	**99.5**	**226.8**	**(4.1)**	**738.8**	**961.5**
רווח נקי בתקופה	-	-	-	-	50.2	50.2
דיבידנד	-	-	-	-	(11.8)	(11.8)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	-	-	-	0.1	-	0.1
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	**127.3**	**99.5**	**226.8**	**(4.0)**	**777.2**	**1,000.0**

הביאורים לתמצית דוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2021	2020	2021	2020	2020
	(בלתי מבוקר)				(מבוקר)
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
רווח נקי לשנה	33.9	6.2	103.2	33.8	50.2
התאמות:					
פחת על בניינים וציוד	15.5	14.9	45.5	45.0	58.4
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(23.5)	25.1	(49.5)	95.4	102.4
רווח ממכירת תיקי אשראי	-	-	-	(51.7)	(65.9)
רווח ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	-	-	(0.1)	(4.4)	(4.6)
ירידת ערך של נכסים המוחזקים למכירה	-	-	-	-	-
הפסד (רווח) ממכירת בניינים וציוד	-	-	(13.3)	-	-
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	(9.2)	(0.6)	(9.1)	1.9	0.9
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר	(0.5)	(1.3)	1.4	(1.3)	(1.9)
מיסים נדחים, נטו	16.5	(0.2)	31.5	(27.5)	(19.4)
פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)	2.9	(0.4)	(1.2)	(0.4)	4.3
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון	2.2	(2.4)	0.2	(5.5)	0.6
שינוי נטו בנכסים שוטפים:					
נכסים בגין מכשירים נגזרים	(1.4)	2.5	(2.5)	1.9	1.8
ניירות ערך למסחר	28.6	2.5	(43.1)	(22.4)	(4.5)
נכסים אחרים	(0.5)	6.2	(36.3)	(114.8)	(119.8)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.6	0.1	1.8	0.2	(0.5)
התחייבויות אחרות	8.2	(11.8)	27.5	110.6	152.0
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים	3.7	(4.1)	4.7	(7.3)	(0.3)
מזומנים נטו מפעילות שוטפת	**77.0**	**36.7**	**60.7**	**53.5**	**153.7**

הביאורים לתמצית דוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוחות על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020
	2021	2020	2021	2020	
	(בלתי מבוקר)				(מבוקר)
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
שינוי נטו באשראי לציבור	(135.6)	(132.2)	(1,200.2)	(579.7)	(298.0)
רכישת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	(134.6)	(220.7)	(663.6)	(843.2)	(1,176.2)
תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	75.7	258.9	325.7	903.0	826.0
תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר	48.2	(3.5)	81.6	(146.2)	244.8
רכישת בניינים וציוד	(20.0)	(19.0)	(57.5)	(53.5)	(69.2)
תמורה ממימוש בניינים וציוד	-	-	20.1	-	-
מזומנים נטו מפעילות בהשקעה	**(166.3)**	**(116.5)**	**(1,493.9)**	**(719.6)**	**(472.6)**
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
שינוי נטו בפיקדונות הציבור	(284.9)	(193.6)	426.7	898.4	817.6
שינוי נטו בפיקדונות מבנקים	107.6	8.9	298.4	(22.6)	50.2
שינוי נטו בפיקדונות הממשלה	(0.1)	(1.6)	-	(0.4)	(0.4)
הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	158.3	-	693.8	149.8	149.8
פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	(1.7)	(36.9)	(344.8)	(596.1)	(603.7)
דיבידנד ששולם לבעלי מניות	-	-	-	(11.8)	(11.8)
מזומנים נטו מפעילות מימון	**(20.8)**	**(223.2)**	**1,074.1**	**417.3**	**401.7**
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים	(3.7)	4.2	(4.7)	7.4	0.3
גידול (קיטון) במזומנים ופיקדונות בבנקים	(110.1)	(303.0)	(359.1)	(248.8)	82.8
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה	2,887.9	3,112.2	3,137.9	3,054.8	3,054.8
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה	**2,774.1**	**2,813.4**	**2,774.1**	**2,813.4**	**3,137.9**
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:					
ריבית שהתקבלה	167.4	60.3	506.5	365.0(*)	580.4
ריבית ששולמה	21.2	14.6	103.1	106.8	132.6
מיסים על הכנסה ששולמו	7.8	0.4	89.3	29.2	69.9
מיסים על ההכנסה שהתקבלו	-	-	0.8	3.3	0.3
נספח ג' - פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח					
נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות [1]	0.2	0.9	9.1	119.7	135.4
רכישת רכוש קבוע באשראי	8.2	0.1	8.2	10.2	8.5

(*) סווג מחדש

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית

א. כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן – "הבנק") הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן – "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ליום 30 בספטמבר, 2021 , כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן – "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 , והביאורים הנלווים להם (להלן – "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים למעט המפורסם בסעיף ד' להלן.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 16 בנובמבר, 2021 .

לפרטים נוספים אודות השפעת אירוע התפשטות נגיף הקורונה ראה ביאור 16 .

לפרטים נוספים אודות הוראות פיקוח וחקיקה ראה ביאור 17 לדוחות הכספיים.

ב. הגדרות

תמצית הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ג. שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מההנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי בעייתי ולמדידת הפרשה להפסדי אשראי, הבנק נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני.

הפרשה קבוצתית נוספת בגין השפעת אירוע נגיף הקורונה - בהערכת ההפרשה הקבוצתית בגין ההשפעה הצפויה כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה הבנק הביא בחשבון את היקף והרכב הלווים אשר ביקשו את דחיית התשלומים, תחזית בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה הרחב. הבנק ביצע פילוח ללווים אשר ביקשו את דחיית התשלומים ובחן את הערכות לגבי החמרה אפשרית ברמת הכשל העתידי של לווים אשר לא ביקשו את דחיית התשלומים. במהלך הרבעון השני לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי ,לפיכך לאור התאוששות המשק הישראלי, עדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי ומקיטון בהיקף דחיות תשלומי האשראי עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-60.7 מיליוני ש"ח המורכבת מהפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר בסך של כ-58.1 מיליוני ש"ח ומהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של 2.6 מיליוני ש"ח. הירידה בתקופת הדוח נובעת בעיקרה מירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר על רקע משבר הקורונה בסך 47.7 מיליוני ש"ח וירידה בהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של 6.2 מיליוני ש"ח.

בתקופה המקבילה נרשם גידול בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-70.3 מיליוני ש"ח המורכבת מהפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר בסך של כ-58.0 מיליוני ש"ח ומהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של 12.3 מיליוני ש"ח. הגידול בתקופה המקבילה נובע בעיקרו מגידול בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר על רקע משבר הקורונה בסך 55.9 מיליוני ש"ח ומגידול בהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של 6.2 מיליוני ש"ח.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2021 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

1. תכניות להטבה מוגדרת

בחודש אוגוסט 2018 פרסמה ה- FASB את ASU 2018-14 (להלן: "העדכון"), המשנה דרישות גילוי מסוימות של תת- נושא 715-20 , הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת, עבור מעסיקים שממנים לעובדיהם תכניות פנסיה להטבה מוגדרת או תכניות הטבה אחרות לאחר פרישה.

להלן עיקרי השינויים:

1. בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת.
2. בוטלה הדרישה להצגת סכום ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח, לרבות חוזי קצבה (אנונה), וכן עסקאות משמעותיות כלשהן בין הישות או צדדים קשורים לבין התכנית.
3. התווספה דרישה לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה.
4. הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש להן שתי תכניות או יותר.

לישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

2. מיסים על הכנסה

בחודש דצמבר 2019 פרסמה ה- FASB את ASU 2019-12 (להלן" :העדכון") אשר מסיר חריגים מסוימים ועורך שינויים בנושא 740 בקודיפיקציה, מסים על ההכנסה, במטרה לפשט את הטיפול החשבונאי במסים על ההכנסה.

לישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא התקן/ הוראה	מועד תחילה	תמצית הדרישות בתקן/ הוראה	השפעה על הדוחות הכספיים
הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)	החל מיום 1 בינואר, 2022 ואילך.	בחודש יוני, 2016 פרסמה ה-FASB את ASU 2016-13 (להלן: "העדכון"), שמטרתו העיקרית הינה לספק מידע שימושי יותר למשתמשי הדוחות הכספיים בנוגע להפסדי האשראי הצפויים בגין מכשירים פיננסיים ובגין מחויבויות אחרות למתן אשראי, בכל מועד דיווח. לצורך כך, התיקונים בעדכון זה מחליפים את שיטת ההפרשה להפסדי אשראי המבוססת על הפסדים שהתהוו בשיטה המשקפת הפסדי אשראי צפויים ודורשת התחשבות בטווח רחב יותר של מידע סביר ותומך בהערכת הפסדי אשראי. ביום 29 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר המשלב בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי כאמור לעיל. כמו כן, בהמשך לחוזר זה פרסם הפיקוח על הבנקים ביום 31 בינואר, 2021 חוזר המבהיר את אופן יישום הכללים החדשים על הלוואות לדיור. להלן תמצית עיקרי השינויים: • ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה • באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים • יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי • ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה • הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיור), אגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות. ביום 2 בפברואר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים" אשר במסגרתה בוטלה, בין היתר, הדרישה לחישוב הפרשה קבוצתית בשיעור מינימלי של 0.35% בגין הלוואות לדיור, ובוטלה הדרישה לחשב הפרשה מינימלית לפי שיטת עומק הפיגור, כמו כן, נוספו תיקונים להוראות לפיהם תאגידים בנקאיים נדרשים לנכות מההון העצמי הון רובד 1 סכומים בגין להלוואות לדיור שמסווגות לאורך זמן בהלוואות שאינן צוברות. כמו כן, ביום 1 בדצמבר, 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי- השפעת יישום כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים" הקובע את הוראות המעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים על ההון הפיקוחי.	הבנק נמצא בשלבים מתקדמים של הערכות ליישום ההוראות.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2021	2020	2021	2020
	(בלתי מבוקר)			
א. הכנסות ריבית				
מאשראי לציבור	**161.7**	137.3	**474.6**	384.0
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים	**0.5**	0.5	**1.6**	2.5
מפיקדונות בבנקים	**-**	-	**-**	-
מאגרות חוב	**1.2**	0.6	**3.0**	1.8
מנכסים אחרים	**-**	-	**-**	-
סך הכל הכנסות הריבית	**163.4**	138.4	**479.2**	388.3
ב. הוצאות ריבית				
על פיקדונות הציבור	**29.2**	27.7	**89.3**	65.6
על פיקדונות מבנקים	**0.6**	0.3	**1.6**	0.8
על פיקדונות הממשלה	**-**	-	**-**	-
על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	**19.6**	4.3	**53.5**	5.5
על התחייבויות אחרות	**-**	-	**-**	-
סך הכל הוצאות הריבית	**49.4**	32.3	**144.4**	71.9
סך הכנסות ריבית, נטו	**114.0**	106.1	**334.8**	316.4
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב				
זמינות למכירה	**1.2**	0.6	**3.0**	1.8
למסחר	**-**	-	**-**	-
סך הכל כלול בהכנסות ריבית	**1.2**	0.6	**3.0**	1.8

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2021	2020	2021	2020
	(בלתי מבוקר)			
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר				
1. מפעילות במכשירים נגזרים [1][2]				
סך הכול מפעילות במכשירים נגזרים	**(1.1)**	(0.7)	**1.0**	(4.8)
2. מהשקעה באיגרות חוב				
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה [3]	**-**	-	**0.1**	4.6
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה [3]	**-**	-	**-**	(0.2)
סך הכל מהשקעה באג"ח	**-**	**-**	**0.1**	**4.4**
3. הפרשי שער, נטו	**1.4**	-	**0.8**	3.0
4. מהשקעה במניות				
דיבידנד ממניות שאינן למסחר	**(1.1)**	0.1	**(1.1)**	0.4
רווחים שטרם מומשו	**0.5**	1.3	**(1.4)**	1.3
סך הכל מהשקעה במניות	**(0.6)**	**1.4**	**(2.5)**	**1.7**
5. רווחים בגין הלוואות שנמכרו	**-**	-	**-**	51.7
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	**(0.3)**	0.7	**(0.6)**	56.0
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר				
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים	**(0.2)**	2.1	**(1.4)**	3.2
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו [4]	**2.4**	0.3	**2.0**	(0.6)
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו [5]	**(0.3)**	(0.1)	**0.2**	(0.6)
סך הכל בגין פעילויות למטרת מסחר	**1.9**	2.3	**0.8**	2.0
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית	**1.6**	3.0	**0.2**	58.0
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר לפי חשיפת סיכון				
חשיפת ריבית	**2.4**	0.6	**1.3**	1.0
חשיפה למניות	**(0.3)**	(0.1)	**0.2**	(0.6)
חשיפת מטבע חוץ	**(0.2)**	1.8	**(0.7)**	1.6
סך הכל	**1.9**	2.3	**0.8**	2.0

1. מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
2. מזה בגין ניגזרי אשראי, בהם התאגיד הבנקאי מוטב ליום 30 בספטמבר, 2021 וליום 30 בספטמבר, 2020 בסך של 1.3 מיליוני ש"ח ו-2.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
3. סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
4. מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאג"ח ותעודות סל למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד לימים 30 בספטמבר, 2021 ולימים 30 בספטמבר, 2020 בסך של (0.2) מיליוני ש"ח ו-0.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
5. מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחד, לימים 30 בספטמבר, 2021 ולימים 30 בספטמבר, 2020 בסך של 0.1 מיליוני ש"ח ו-(0.3) מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת מס

	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	התאמות בגין הטבות לעובדים	סה"כ
א. לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 וביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)			
יתרה ליום 30 ביוני 2021	1.3	(4.6)	(3.3)
שינוי נטו במהלך התקופה	0.4	(2.7)	(2.3)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	**1.7**	**(7.3)**	**(5.6)**
יתרה ליום 30 ביוני 2020	(0.1)	(3.8)	(3.9)
שינוי נטו במהלך התקופה	1.1	0.3	1.4
יתרה ליום 30 בספטמבר 2020	**1.0**	**(3.5)**	**(2.5)**
ב. לתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביו 30 בספטמבר 2021 וביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)	1.6	(5.6)	(4.0)
שינוי נטו במהלך התקופה	0.1	(1.7)	(1.6)
יתרה ליום 30 בספטמבר 2021	**1.7**	**(7.3)**	**(5.6)**
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	0.6	(4.7)	(4.1)
שינוי נטו במהלך התקופה	0.4	1.2	1.6
יתרה ליום 30 בספטמבר 2020	**1.0**	**(3.5)**	**(2.5)**
ב. לשנת 2020 (מבוקר)			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	(0.1)	(3.8)	(3.9)
שינוי נטו במהלך התקופה	1.0	(0.9)	0.1
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	**0.9**	**(4.7)**	**(3.8)**

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן						
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	0.5	(0.1)	0.4	1.7	(0.6)	1.1
(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד [1]	-	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה	**0.5**	**(0.1)**	**0.4**	**1.7**	**(0.6)**	**1.1**
הטבות לעובדים						
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה	(4.1)	1.4	(2.7)	0.4	(0.1)	0.3
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד [2]	-	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה	**(4.1)**	**1.4**	**(2.7)**	**0.4**	**(0.1)**	**0.3**
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה	**(3.6)**	**1.3**	**(2.3)**	**2.1**	**(0.7)**	**1.4**

1. הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית, לפרטים ראה ביאור 3.
2. הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות עובדים, לפרטים ראה ביאור 8.

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020		
	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן									
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(0.1)	0.1	0.0	(3.8)	1.3	(2.5)	5.6	(1.9)	3.7
(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד [1]	0.1	-	0.1	4.4	(1.5)	2.9	(2.7)	0.9	(1.8)
שינוי נטו במהלך התקופה	**-**	**0.1**	**0.1**	**0.6**	**(0.2)**	**0.4**	**2.9**	**(1.0)**	**1.9**
הטבות לעובדים									
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה	(2.5)	0.8	(1.7)	1.8	(0.6)	1.2	(7.3)	2.4	(4.9)
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד [2]	-	-	-	-	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה	**(2.5)**	**0.8**	**(1.7)**	**1.8**	**(0.6)**	**1.2**	**(7.3)**	**2.4**	**(4.9)**
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה	**(2.5)**	**0.9**	**(1.6)**	**2.4**	**(0.8)**	**1.6**	**(4.4)**	**1.4**	**(3.0)**

ביאור 5 – השקעות בניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 30 בספטמבר 2021				
	(בלתי מבוקר)				
			רווח כולל אחר מצטבר [2]		
	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן [1]
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
של ממשלת ישראל [4]	484.3	484.2	1.7	1.6	484.3
מוסדות פיננסיים	31.3	30.3	1.0	-	31.3
של אחרים בישראל	100.5	99.0	1.5	-	100.5
של אחרים זרים	4.9	4.9	-	-	4.9
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	**621.0**	**618.4**	**4.2**	**1.6**	**621.0**

	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן [3]	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן [3]	שווי הוגן [1]
ב. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר	**86.3**	**86.3**	**-**	**-**	**86.3**
מזה: מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	81.8	81.8	-	-	81.8
סך הכל ניירות ערך שאינן למסחר	707.3	704.7	4.2	1.6	707.3
ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	24.9	23.7	1.9	0.7	24.9
מוסדות פיננסיים	0.8	0.7	0.1	-	0.8
של אחרים בישראל	9.8	9.5	0.4	0.1	9.8
של אחרים זרים	9.6	9.7	-	0.1	9.6
סך הכל אגרות חוב למסחר	45.1	43.6	2.4	0.9	45.1
מניות ותעודות סל	17.0	17.1	0.6	0.7	17.0
סך הכל ניירות ערך למסחר	**62.1**	**60.7**	**3.0**	**1.6**	**62.1**
סך הכל ניירות ערך	**769.4**	**765.4**	**7.2**	**3.2**	**769.4**

1. נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
2. כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
3. נזקפו לדוח רווח והפסד.
4. מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף ו-RTGS סכום של כ-343 מיליוני ש"ח.

ביאור 5 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 30 בספטמבר 2020				
	(בלתי מבוקר)				
			רווח כולל אחר מצטבר [2]		
	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן [1]
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
של ממשלת ישראל [4]	261.0	259.8	1.4	0.2	261.0
מוסדות פיננסיים	41.7	41.9	0.2	0.4	41.7
של אחרים בישראל	53.9	53.4	0.6	0.1	53.9
של אחרים זרים	5.2	5.2	-	-	5.2
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	**361.8**	**360.3**	**2.2**	**0.7**	**361.8**

	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן [3]	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן [3]	שווי הוגן [1]
ב. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר [3]	**76.0**	**76.0**	**-**	**-**	**76.0**
מזה: מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	76.0	76.0	-	-	76.0
סך הכל ניירות ערך שאינן למסחר	**437.8**	**436.3**	**2.2**	**0.7**	**437.8**
ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	7.5	7.6	-	0.1	7.5
מוסדות פיננסיים	0.9	0.9	-	-	0.9
של אחרים בישראל	14.9	14.8	0.1	-	14.9
סך הכל אגרות חוב למסחר	23.3	23.3	0.1	0.1	23.3
מניות ותעודות סל	3.5	3.3	0.4	0.2	3.5
סך הכל ניירות ערך למסחר	**26.8**	**26.6**	**0.5**	**0.3**	**26.8**
סך הכל ניירות ערך	**464.6**	**462.7**	**2.9**	**1.0**	**464.6**

(*) הוצג מחדש

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(4) מזה שועבד למסלקות הבורסה, המעו"ף ו-RTGS סכום של כ-82.6 מיליוני ש"ח.

ביאור 5 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	ליום 31 בדצמבר 2020				
	(מבוקר)				
			רווח כולל אחר מצטבר [2]		
	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן [1]
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
של ממשלת ישראל [4]	290.6	288.8	1.8	-	290.6
של מוסדות פיננסיים	32.7	32.5	0.2	-	32.7
של אחרים בישראל	49.2	48.6	0.7	0.1	49.2
של אחרים זרים	4.9	4.9	-	-	4.9
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	**377.4**	**374.8**	**2.7**	**0.1**	**377.4**

	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן [3]	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן [3]	שווי הוגן [1]
ב. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר [3]	**75.1**	**75.1**	**-**	**-**	**75.1**
מזה: מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין	75.1	75.1	-	-	75.1
סך הכל ניירות ערך שאינן למסחר	**452.5**	**449.9**	**2.7**	**0.1**	**452.5**
ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
של ממשלת ישראל	0.2	0.2	-	-	0.2
של מוסדות פיננסיים	0.8	0.8	-	-	0.8
של אחרים בישראל	5.5	5.5	-	-	5.5
סך הכל אגרות חוב למסחר	**6.5**	**6.5**	**-**	**-**	**6.5**
מניות ותעודות סל	3.4	3.2	0.2	-	3.4
סך הכל ניירות ערך למסחר	**9.9**	**9.7**	**0.2**	**-**	**9.9**
סך הכל ניירות ערך	**462.4**	**459.6**	**2.9**	**0.1**	**462.4**

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן."

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(4) מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף ו-RTGS סכום של כ-146.6 מיליוני ש"ח.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה ביאור 2 וביאור 3.

ביאור 5 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציית הפסד שטרם מומש

	ליום 30 בספטמבר 2021							
	(בלתי מבוקר)							
	פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
		הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו		
	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סה"כ	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סה"כ
אגרות חוב								
של ממשלת ישראל	220.3	1.6	-	1.6	-	-	-	-
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	**220.3**	**1.6**	**-**	**1.6**	**-**	**-**	**-**	**-**

	ליום 30 בספטמבר 2020							
	(בלתי מבוקר)							
	פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה [2]			
		הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו		
	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סה"כ	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סה"כ
אגרות חוב								
של ממשלת ישראל	22.3	0.2	-	0.2	-	-	-	-
של מוסדות פיננסים	17.3	0.1		0.1	9.8	0.2		0.2
של אחרים בישראל	9.7	0.1	-	0.1	-	-	-	-
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	**49.3**	**0.4**	**-**	**0.4**	**9.8**	**0.2**	**-**	**0.2**

	ליום 31 בדצמבר 2020							
	(מבוקר)							
	פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
		הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו		
	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סה"כ	שווי הוגן	0-20%	20-40%	סה"כ
אגרות חוב								
של ממשלת ישראל (*)	43.9	-	-	-	-	-	-	-
של מוסדות פיננסים	-	-	-	-	10.1	-	-	-
של אחרים בישראל	18.7	0.1	-	0.1	-	-	-	-
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה	**62.6**	**0.1**	**-**	**0.1**	**10.1**	**-**	**-**	**-**

1. (*) סכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח לא מוצג.
2. הערכת הבנק ירידות הערך המוצגות בביאור זה הינן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך.
3. ליום 30 בספטמבר, 2021 לא נרשמו הפסדים שטרם מומשו לתקופות העולות על 12 חודשים.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) חובות[1], אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת חוב רשומה						
חובות שנבדקו על בסיס פרטני	661.3	3.7	7.6	672.6	-	672.6
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי[*][3]	1,225.8	9,164.7	1,197.0	11,587.5	292.3	11,879.8
[*]מזה: לפי עומק הפיגור	239.2	8,803.9	-	9,043.1	-	9,043.1
סך הכל חובות[**]	**1,887.1**	**9,168.4**	**1,204.6**	**12,260.1**	**292.3**	**12,552.4**
מזה:						
חובות בארגון מחדש	-	-	7.6	7.6	-	7.6
חובות פגומים אחרים	8.2	3.7	-	11.9	-	11.9
סך הכל חובות פגומים	**8.2**	**3.7**	**7.6**	**19.5**	**-**	**19.5**
חובות בפיגור 90 ימים או יותר	1.3	109.1	3.9	114.3	-	114.3
חובות בעיתיים אחרים	6.1	-	8.7	14.8	-	14.8
סך הכל חובות בעיתיים	**15.6**	**112.8**	**20.2**	**148.6**	**-**	**148.6**
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני	9.6	0.2	5.3	15.1	-	15.1
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי[*][3]	1.6	53.4	59.0	114.0	-	114.0
[*]מזה: לפי עומק הפיגור[2]	0.8	52.9	-	53.7	-	53.7
סך הכל[**]	**11.2**	**53.6**	**64.3**	**129.1**	**-**	**129.1**
[**]מזה: בגין חובות פגומים	4.9	0.2	5.3	10.4	-	10.4

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 31.7 מיליוני ש"ח.

(3) כולל יתרות הפרשה קבוצתית בעקבות משבר הקורונה בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך כ-13.4 מיליוני ש"ח..

(4) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

למידע בדבר חובות שאורגנו מחדש כחלק מהתמודדות עם משבר הקורונה ראה ביאור 13 בהמשך דוח זה, בדבר מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) חובות[3], אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)					
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת חוב רשומה						
חובות שנבדקו על בסיס פרטני	1,370.6	7.0	10.3	1,387.9	-	1,387.9
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי[*]	714.1	8,017.2	1,225.2	9,956.5	115.4	10,071.9
[*]מזה: לפי עומק הפיגור	278.5	7,531.6	-	7,810.1	-	7,810.1
סך הכל חובות[**]	**2,084.7**	**8,024.2**	**1,235.5**	**11,344.4**	**115.4**	**11,459.8**
מזה:						
חובות בארגון מחדש	-	-	10.3	10.3	-	10.3
חובות פגומים אחרים	5.3	7.0	-	12.3	-	12.3
סך הכל חובות פגומים	**5.3**	**7.0**	**10.3**	**22.6**	**-**	**22.6**
חובות בפיגור 90 ימים או יותר	3.2	150.5	4.2	157.9	-	157.9
חובות בעייתים אחרים[5]	9.4	66.9	11.9	88.2	-	88.2
סך הכל חובות בעייתים	**17.9**	**224.4**	**26.4**	**268.7**	**-**	**268.7**
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני	4.8	0.3	7.9	13.0	-	13.0
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי[*][4]	9.8	58.0	107.8	175.6	-	175.6
[*]מזה: לפי עומק הפיגור[2]	1.0	51.5	-	525.5	-	525.5
סך הכל[**]	**14.6**	**58.3**	**115.7**	**188.6**	**-**	**188.6**
[**]מזה: בגין חובות פגומים	0.1	0.3	7.8	8.2	-	8.2

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 26.7 מיליוני ש"ח.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

(4) עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך כ-47.9 מיליוני ש"ח, על רקע משבר הקורונה.

(5) כולל יתרה של חובות אשר תנאיהם שונו במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה וסווגו כחובות בהשגחה מיוחדת ברבעון: בגין אנשים פרטיים – הלוואות לדיור בסך של כ-37.7 מיליוני ש"ח ובגין אנשים פרטיים – אחר בסך של 3.6 מיליוני ש"ח.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) חובות[1], אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)					
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת חוב רשומה						
חובות שנבדקו על בסיס פרטני	1,334.1	7.1	9.5	1,350.7	-	1,350.7
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי[*][3]	648.6	7,934.8	1,138.5	9,721.9	120.1	9,842.0
[*]מזה: לפי עומק הפיגור	235.7	7,346.1	-	7,581.8	-	7,581.8
סך הכל חובות[**]	**1,982.7**	**7,941.9**	**1,148.0**	**11,072.6**	**120.1**	**11,192.7**
מזה:						
חובות בארגון מחדש	-	-	9.5	9.5	-	9.5
חובות פגומים אחרים	5.2	7.1	-	12.3	-	12.3
סך הכל חובות פגומים	**5.2**	**7.1**	**9.5**	**21.8**	**-**	**21.8**
חובות בפיגור 90 ימים או יותר	1.1	123.1	3.8	128.0	-	128.0
חובות בעייתים אחרים[4]	13.5	112.9	13.4	139.8	-	139.8
סך הכל חובות בעייתים	**19.8**	**243.1**	**26.7**	**289.6**	**-**	**289.6**
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני	7.1	0.4	7.3	14.8	-	14.8
חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי[*][3]	5.2	55.9	115.3	176.4	-	176.4
[*]מזה: לפי עומק הפיגור [2]	0.8	49.4	-	50.2	-	50.2
סך הכל[**]	**12.3**	**56.3**	**122.6**	**191.2**	**-**	**191.2**
[**]מזה: בגין חובות פגומים	2.5	0.4	7.2	10.1	-	10.1

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 27.4 מיליוני ש"ח.

(3) עיקר הגידול ביתרת ההפרשה מתחילת השנה נובע מהפרשה קבוצתית לאנשים פרטיים בסך כ-61.1 מיליוני ש"ח, על רקע משבר הקורונה.

(4) כולל יתרה של חובות אשר תנאיהם שונו במסגרת התמודדות עם נגיף הקורונה וסווגו כחובות בהשגחה מיוחדת ברבעון: בגין אנשים פרטיים – הלוואות לדיור בסך של כ-112.9 מיליוני ש"ח ובגין אנשים פרטיים – אחר בסך של 10.0 מיליוני ש"ח.

(5) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(2) תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)				
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2020	**14.8**	**49.7**	**103.8**	**168.3**	**-**	**168.3**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	1.3	9.2	14.6	25.1	-	25.1
מחיקות חשבונאיות	-	(0.1)	(6.2)	(6.3)	-	(6.3)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.2	-	3.8	4.0	-	4.0
מחיקות חשבונאיות נטו	0.2	(0.1)	(2.4)	(2.3)	-	(2.3)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2020	**16.3**	**58.8**	**116.0**	**191.1**	**-**	**191.1**
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2021	**13.0**	**56.5**	**91.5**	**161.0**	**-**	**161.0**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	0.5	(2.0)	(22.0)	(23.5)	-	(23.5)
מחיקות חשבונאיות	(0.4)	-	(7.8)	(8.2)	-	(8.2)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	-	-	3.1	3.1	-	3.1
מחיקות חשבונאיות נטו	(0.4)	-	(4.7)	(5.1)	-	(5.1)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2021	**13.1**	**54.5**	**64.8**	**132.4**	**-**	**132.4**

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר (בלתי מבוקר)				
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2019 (מבוקר)	**10.1**	**46.5**	**58.0**	**114.6**	**-**	**114.6**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	7.1	11.3	77.0	95.4	-	95.4
מחיקות חשבונאיות	(1.5)	(0.4)	(28.6)	(30.5)	-	(30.5)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.6	1.4	9.6	11.6	-	11.6
מחיקות חשבונאיות נטו	(0.9)	1.0	(19.0)	(18.9)	-	(18.9)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2020	**16.3**	**58.8**	**116.0**	**191.1**	**-**	**191.1**
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2020 (מבוקר)	**14.0**	**57.1**	**122.9**	**194.0**	**-**	**194.0**
הוצאות בגין הפסדי אשראי	0.4	(2.6)	(47.3)	(49.5)	-	(49.5)
מחיקות חשבונאיות	(1.4)	-	(21.0)	(22.4)	-	(22.4)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.1	-	10.2	10.3	-	10.3
מחיקות חשבונאיות נטו	(1.3)	-	(10.8)	(12.1)	-	(12.1)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2021	**13.1**	**54.5**	**64.8**	**132.4**	**-**	**132.4**
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
ליום 30.09.2021	1.9	0.9	0.5	3.3	-	3.3
ליום 31.12.2020	1.7	0.8	0.3	2.8	-	2.8
ליום 30.09.2020	1.7	0.5	0.3	2.5	-	2.5

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

	יתרה ליום 30 בספטמבר		
	2021	2020	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
בישראל			
לפי דרישה			
אינם נושאים ריבית	2,247.0	1,948.4	1,941.7
נושאים ריבית	948.7	974.2	902.4
סה"כ לפי דרישה	3,195.7	2,922.6	2,844.1
לזמן קצוב	8,936.2	8,863.4	8,861.1
סה"כ פיקדונות הציבור (*)	**12,131.9**	**11,786.0**	**11,705.2**
* מזה:			
פיקדונות של אנשים פרטיים	9,890.3	9,649.9	9,736.1
פיקדונות של גופים מוסדיים	562.8	580.2	534.6
פיקדונות של תאגידים ואחרים	1,678.8	1,555.9	1,434.5
ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד (תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח)			
עד 1	6,154.6	6,205.2	6,218.3
מעל 1 עד 5	3,489.2	3,316.2	3,282.1
מעל 5 עד 10	391.0	295.2	333.6
מעל 10 עד 50	1,148.6	936.1	1,001.6
מעל 50 עד 100	240.3	279.3	257.3
מעל 100 עד 251	708.2	754.0	612.3
סה"כ	**12,131.9**	**11,786.0**	**11,705.2**

ביאור 8 – זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2021	2020	2021	2020	2020
	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
עלות שירות	0.9	0.8	2.6	2.6	8.5
עלות ריבית	0.4	0.3	1.2	0.9	1.3
עלויות אחרות	-	-	-	-	-
תשואה חזויה על נכסי תכנית	(0.4)	(0.1)	(1.1)	(0.5)	(0.7)
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:					
הפסד (רווח) אקטוארי נטו [2]	0.1	-	0.4	-	(0.1)
סך עלות ההטבה, נטו	**1.0**	**1.0**	**3.1**	**3.0**	**9.0**

2. הפקדות

	הפקדות בפועל			הפקדות בפועל		הפקדות בפועל
	תחזית [1]	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2022	2021	2020	2021	2020	2020
		(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
הפקדות	3.2	6.1	0.9	7.6	2.5	3.3

1. אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן לתוכניות להטבה מוגדרת במהלך שנת הכספים הנוכחית.
2. יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ברבעון השלישי של שנת 2021 נרשמו הוצאות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 2.7 מיליוני ש"ח (כ-4.1 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס) כאשר הגידול בהתחייבות בגין הטבות עובדים נובע ברובו משינוי בהנחות האקטואריות. בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו רווחים כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.3 מיליוני ש"ח.

ברבעון הראשון והשני של שנת 2021 נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.7 ו-0.4 מיליוני ש"ח בהתאמה, כאשר השפעת עליית ריבית ההיוון גרמה לקיטון בהתחייבות האקטוארית.

לפרטים נוספים ראה ביאור 4.

לפרטים אודות עדכון מדיניות התגמול של הבנק ראה ביאור 16.

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. **הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים** מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 והוראה 299 בדבר "מדידה והלימות ההון."

א. בנתוני המאוחד

	יתרה ליום 30 בספטמבר		
	2021	2020	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
		(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
1. הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	1,094.7	972.6	988.9
הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים	-	-	-
הון רובד 2, לאחר ניכויים	370.1	349.2	345.4
סך הכל הון כולל	**1,464.8**	**1,321.8**	**1,334.3**
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	9,314.9	8,622.1	8,455.6
סיכוני שוק	93.7	24.7	18.1
סיכון תפעולי	955.9	941.4	961.4
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	**10,364.5**	**9,588.2**	**9,435.1**
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	10.6%	10.1%	10.5%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.1%	13.8%	14.1%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	8.6%	8.8%	8.7%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	11.5%	12.3%	12.2%
ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)			
1. הון עצמי רובד 1			
הון עצמי	1,101.6	985.1	1,000.0
הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1	-	-	-
סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים	**1,101.6**	**985.1**	**1,000.0**
התאמות פיקוחיות וניכויים:			
מיסים נדחים לקבל	(6.9)	(12.5)	(11.1)
סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1	**(6.9)**	**(12.5)**	**(11.1)**
סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	**1,094.7**	**972.6**	**988.9**
2. הון רובד 2			
הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים	253.1	241.4	241.2
הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים	117.0	107.8	104.2
סך הון רובד 2, לפני ניכויים	**370.1**	**349.2**	**345.4**
ניכויים - הון רובד 2	-	-	-
סך הכל הון רובד 2	**370.1**	**349.2**	**345.4**

* לא כולל מיסים נדחים מהפרשי עיתוי

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

ביום 30 בספטמבר 2021 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה. לנוכח התמשכות מגפת הקורונה וחוסר ודאות מסוים הנלווה לכך, הוחלט להאריך את תוקף הוראת השעה עד ליום 31 בדצמבר 2021. כמו כן, לאור דעיכת המשבר הכלכלי ובהתאם למגמה של ביטול תכניות הסיוע למשקי הבית אגב משבר הקורונה עודכנה הוראה 329.

לאור האמור לעיל, להלן טבלה המרכזת את דרישות ההון העדכניות בהתאם להוראת השעה:

יחסי הון מזעריים	היחס ההון המזערי הנדרש ביום 31.12.2019	היחס ההון המזערי הנדרש בין 31.03.20 עד 31.12.21 [3]	היחס ההון המזערי הנדרש בין 31.12.21 עד 31.12.23
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין(*): יחס ההון של הבנק ביום 31.12.21 לבין יחס ההון המזערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה.
יחס הון כולל [4]	12.5%	11.5%	
תוספת בגין הלוואות לדיור	1% מיתרת ההלוואות לדיור במועד הדיווח	1% מיתרת ההלוואות לדיור ליחס הון עצמי רובד 1, וזאת מלבד[2]: • הלוואות לרכישות דירת מגורים שניתנו מיום 19.03.20 ועד ליום 30.09.21 • הלוואות לדיור לכל מטרה שניתנו במהלך תקופת הוראת השעה (עד 31.12.21)	(*) בהתאם לחוזר מיום 22 במרץ 2021, הפחתה ביחס ההון של עד 0.3 נקודות האחוז בתקופת ששת החודשים מתום תוקף ההוראה לא תחשב כחריגה.

[1] יעד יחס הלימות ההון ליחס הון עצמי רובד 1 שקבע הדירקטוריון 10.25% ויעד ההון הכולל 12.7% החל מיום 31 בדצמבר 2021.

[2] יתרת ההלוואות שניתנו במהלך התקופה כ- 3.2 מיליארדי ש"ח.

[3] ביום 30 בספטמבר, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים על הארכת תוקף הוראת השעה המפחיתה את דרישות ההון מהבנקים עד ליום 31 בדצמבר 2021.

[4] ביום 6 באוקטובר, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 – מגבלות למתן הלוואות לדיור ובו בוצעה הבהרה לפיה דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור מתייחסת ליעד הון עצמי רובד 1 בלבד ואין חובה ליישמה גם ביחס ליעד ההון הכולל.

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
	2021	2020	2020
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר	10.6%	10.1%	10.5%
השפעת הוראות המעבר	-	-	-
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר בהוראה 299	**10.6%**	**10.1%**	**10.5%**

2. יחס כיסוי הנזילות (LCR) לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)[1]

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
	2021	2020	2020
יחס כיסוי הנזילות	254%	259%	279%
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	100%	100%	100%

3. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

	ליום 30 בספטמבר		ליום 31 בדצמבר
	2021	2020	2020
הון רובד 1	1,094.7	972.6	988.9
סך החשיפות	17,028.8	15,592.5	15,694.8
יחס המינוף	**6.4%**	**6.2%**	**6.3%**
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	4.5%	5.0%	4.5%

ביום 1 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים כי לנוכח התמשכות משבר הקורונה, והמשך ההתמודדות של משקי הבית והעסקים עם הקשיים התזרימים בעקבות השלכות המשבר, עלה הצורך להבטיח כי הדרישה מהמערכת הבנקאית לעמוד ביחס מינוף מזערי, המותאמת לימי שגרה, לא תהווה חסם להעמדת אשראי בתקופת המשבר. בשל כך, הוחלט כהוראת שעה להפחית את הדרישה לשיעור מזערי של 5.5% בבנקים הגדולים (לעומת 6% טרם הוראת השעה) ול- 4.5% בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 5% טרם הוראת השעה). ביום 30 בספטמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים הארכת תוקף הוראת השעה עד ליום 31 בדצמבר 2021.

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

4. דיבידנדים

במסגרת הוראת השעה אשר נכנסה לתוקף ביום 30 במרץ 2020 כחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין 201 בנושא "מדידה והלימות הון", ביקשה המפקחת על הבנקים מהדירקטוריונים של הבנקים, בין היתר, לבחון מחדש את 201 מדיניות הדיבידנדים מתוך כוונה שהמקורות ההוניים שישתחררו כתוצאה מהקטנת דרישות ההון ישמשו להגדלת אשראי ולא לצורך חלוקה. לאחרונה האריך הפיקוח על הבנקים את הוראת השעה עד ליום 31 בדצמבר 2021.

ביום 26 באוקטובר, 2021 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"). בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד.

חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט–1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

ביום 26 באוקטובר, 2021 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בגין רווחי שנת 2020 בסך 15.1 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך של כ-0.21 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ ישולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שיחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר, 2021 (המועד הקובע).

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2021	2020	2020
	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
דיבידנדים שהוכרזו ושולמו	-	-	11.8
דיבידנדים שהוכרזו וטרם שולמו	15.1	-	-

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. תביעות משפטיות

1. הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

2. ביום 17 בנובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית בתל אביב תובענה ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים שכיהנו כדירקטורים בכלל, בטענה לפיה כלל פיננסים בטוחה, בכובעה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי.די.בי על פני האינטרסים של לקוחותיה. לטענת התובע, הפרה כלל פיננסים בטוחה את הוראות הדין, לרבות הוראות חוק העיסוק בייעוץ השקעות, שעניינן חובת האמונים של כלל פיננסים בטוחה כלפי לקוחותיה, חובתה ליידע את לקוחותיה על ניגוד עניינים הקיים לה בביצוע פעולות כאמור ומבלי לקבל את הסכמתם מראש עובר לביצועה של כל עסקה שיש בה משום ניגוד עניינים, וכן איסור על העדפת נכסים פיננסיים של כלל פיננסים בטוחה או תאגיד הקשור אליה. לטענת התובע הוא היה קשור בהסכם לניהול השקעות עם כלל פיננסים בטוחה, אשר רכשה לתיקו ניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, ובפעולותיה גרמה לו כלל פיננסים בטוחה הפסדים משמעותיים. סכום התביעה האישית מוערך בכ-19 אלפי ש"ח. המבקש ציין כי לא ניתן להעריך בשלב זה את סכום התביעה הקבוצתית.

ביום 8 בינואר, 2017 ניתנה החלטה בבקשת האישור (להלן: "ההחלטה") המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית כנגד כלל פיננסים בטוחה, ודוחה את הבקשה בנוגע לדירקטורים. חברי הקבוצה כפי שנקבעו בהחלטה הינם "כל מי שקיבל שירותי ניהול השקעות מחברת כלל פיננסים בטוחה ובמסגרת ניהול התיקים רכשה עבורו כלל פיננסים בטוחה (או מי מטעמה) ניירות ערך, בלי שהתקבל אישורו מראש ביחס לכל עסקה כאמור, וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק. הדיון בתביעה זו הועבר לגישור, אשר לא צלח, והתביעה חזרה לבית המשפט לדיוני הוכחות שנקבעו לרבעון הראשון של שנת 2022. במסגרת הסכם הרכישה של כלל פיננסים בטוחה ע"י הבנק, ניתנה לבנק התחייבות לשיפוי על-ידי כלל פיננסיים בע"מ. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים באשר לסיכויי התביעה, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים בניכוי השיפוי הינה נאותה.

3. ביום 23 במרץ 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז (והתקבלה בבנק ביום 14 במאי 2020) בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק, במסגרתה נתבע הבנק להשיב סכומי עמלות שגבה מלקוחותיו שהינם "יחיד / עסק קטן", ככל שסכומים אלו עולים על הסכום בו היו מחויבים אילו היה חל עליהם תעריפון עסק גדול של הבנק, לעניין אותו שרות. לצורך הגשת הבקשה לבית המשפט המחוזי, העריכה התובעת כי סכום התביעה עולה על הסך של 2.5 מיליוני ש"ח. באפריל 2021 פרסם בית המשפט את החלטתו כי אינו רואה שיש מקום לדחות את הסכם הפשרה שנחתם בין הבנק למבקשים (בסך של כ-2 מיליון ש"ח), וההסכם פורסם כנדרש בחוק. בהתאם להחלטת בית המשפט התקבלה תגובת המדינה להסכם הפשרה, ותגובת הצדדים לתגובת המדינה, וכעת ממתינים לתגובת המדינה לתגובת הצדדים. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים הינה נאותה.

4. ביום 7 במאי 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק ו-14 בנקים נוספים, וכן הביטוח הלאומי, רשות האכיפה ועוד, ע"ס כולל של 300 מיליוני ש"ח במסגרתה תובע המבקש לפצות את מקבלי קצבאות הביטוח הלאומי, אשר לא יכלו למשוך את כספם מהחשבון בנסיבות הסגר של ימי הקורונה, ולתת צו עשה לכל הבנקים שלא למנוע משיכת גמלת ביטוח לאומי, ולהנפיק ללקוחותיהם כרטיס מסוג דביט כמתחייב מהוראת הפיקוח על הבנקים מיום 22 במרץ 2020.

מגיש הבקשה ביקש לקבל פטור מתשלום אגרה. בקשתו נדחתה ונקבע כי עליו לשלם את האגרה עד ליום 29 בספטמבר, 2020. מכיוון שהמבקש לא שילם האגרה כאמור, הורה בית המשפט הנכבד ביום 14 באוקטובר, 2020 על מחיקת ההליך. ביום 22 באוקטובר, 2020 הגיש המבקש בקשת רשות ערעור על החלטות בית המשפט ובקשה לפטור מהפקדת ערבון. בקשת הפטור נדחתה והמגיש לא הפקיד ערבון, נדחתה בקשת הערעור שהגיש ובכך הגיע הליך זה לסיומו.

5. ביום 28 בדצמבר, 2020 הומצאה לבנק בקשה לאישור תביעה ייצוגית כנגד הבנק וששה בנקים נוספים, בטענה שהבנקים פעלו בניגוד להוראות חוק נתוני אשראי ותקנותיו, בעת שדיווחו על לקוחות מסוימים שלא בהתאם לאופן שנדרש לדווח לפי החוק האמור.

לטענת המבקשים, הדיווחים השגויים הביאו ליצירת חיווי שלילי בדוחות האשראי של הלקוחות, באופן שגרם להם לנזקים שונים, כגון: חוסר היכולת לקבל אשראי. עילות התביעה הן – רשלנות, פגיעה באוטונומיה, הוצאת שם רע, ופגיעה בפרטיות. הסעדים הנתבעים הם סעד הצהרתי, צו עשה וסעד כספי, וסכום התביעה המשוער הוא מעל 2.5 מיליוני ש"ח. התיק הועבר לגישור, ובשל השלב המקדמי בו מצויה הבקשה, לא ניתן להעריך את סיכוייה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

6. נכון ליום 30 בספטמבר 2021, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט כמפורט בפרק זה.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

1. פעילות מכירת תיקי אשראי בתקופת הדוח:

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31
	2021	2020	בדצמבר 2020
הערך בספרים של האשראי שנמכר ליום המכירה	-	346.7	528.8
תמורה שהתקבלה במזומן	-	398.4	594.7
סך הכול רווח ממכירת אשראי בתקופה	**-**	**51.7**	**65.9**
יתרת הלוואות שנמכרו אשר מנוהלות על ידי הבנק	991	1,046	1,187

2. התחייבויות להשקעה בקרנות חוב פרטיות:

	ליום 30 בספטמבר		
	2021	2020	ליום 31 בדצמבר 2020
התחייבות להשקעה בקרנות חוב פרטיות	31.2	36.3	36.3

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021			יתרה ליום 30 בספטמבר 2020			יתרה ליום 31 בדצמבר 2020		
	(בלתי מבוקר)						(מבוקר)		
	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ
חוזי ריבית									
חוזי Futures ו-Forward	-	24.8	24.8	-	21.6	21.6	-	-	-
Swaps [1]	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סה"כ [2]	**-**	**24.8**	**24.8**	**-**	**21.6**	**21.6**	**-**	**-**	**-**
חוזי מטבע חוץ									
חוזי Futures ו-Forward [3]	206.2	18.3	224.5	309.4	6.0	315.4	344.1	75.3	419.4
אופציות שנכתבו	-	6.8	6.8	-	42.3	42.3	-	9.5	9.5
אופציות שנקנו	-	6.8	6.8	-	42.3	42.3	-	9.5	9.5
סה"כ	**206.2**	**31.9**	**238.1**	**309.4**	**90.6**	**400.0**	**344.1**	**94.3**	**438.4**
חוזי בגין מניות									
אופציות שנכתבו	-	397.2	397.2	-	87.2	87.2	-	75.0	75.0
אופציות שנקנו [4]	-	397.2	397.2	-	87.2	87.2	-	75.0	75.0
סה"כ	**-**	**794.4**	**794.4**	**-**	**174.4**	**174.4**	**-**	**150.0**	**150.0**
חוזי אשראי									
הבנק מוטב	51.6	-	51.6	59.5	-	59.5	58.0	-	58.0
סה"כ	**51.6**	**-**	**51.6**	**59.5**	**-**	**59.5**	**58.0**	**-**	**58.0**
סה"כ סכום נקוב	**257.8**	**851.1**	**1,108.9**	**368.9**	**286.6**	**655.5**	**402.1**	**244.3**	**646.4**

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 0.0 מיליוני ש"ח לימים 30.09.2021, 30.09.2020 ו-31.12.2020.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד לימים 30.09.2021, 30.09.2020 ו-31.12.2020 בסך 0.0 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט לימים 30.09.2021, 30.09.2020 ו-31.12.2020 בסך 109.7, 44.0 ו-171.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(4) מזה: נסחרים בבורסה לימים 30.09.2021, 30.09.2020 ו-31.12.2020 בסך 393.6, 83.7 ו-71.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
	נכסים בגין נגזרים ברוטו			התחייבויות בגין נגזרים ברוטו		
	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ
חוזי ריבית	-	0.3	0.3	-	-	-
חוזי מטבע חוץ	0.9	-	0.9	0.5	-	0.5
חוזי בגין מניות	-	2.7	2.7	-	2.8	2.8
חוזי אשראי	-	-	-	2.0	-	2.0
סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נגזרים ברוטו (1)	**0.9**	**3.0**	**3.9**	**2.5**	**2.8**	**5.3**
סכומים שקוזזו במאזן	-	-	-	2.0	-	2.0
יתרה מאזנית	**0.9**	**3.0**	**3.9**	**0.5**	**2.8**	**3.3**

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)					
	נכסים בגין נגזרים ברוטו			התחייבויות בגין נגזרים ברוטו		
	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ
חוזי ריבית	-	-	-	-	-	-
חוזי מטבע חוץ	0.3	0.6	0.9	1.4	0.2	1.6
חוזי בגין מניות	-	0.4	0.4	-	0.6	0.6
חוזי אשראי	-	-	-	2.1	-	2.1
סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נגזרים ברוטו (1)	**0.3**	**1.0**	**1.3**	**3.5**	**0.8**	**4.3**
סכומים שקוזזו במאזן	-	-	-	2.1	-	2.1
יתרה מאזנית	**0.3**	**1.0**	**1.3**	**1.4**	**0.8**	**2.2**

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020					
	(מבוקר)					
	נכסים בגין נגזרים ברוטו			התחייבויות בגין נגזרים ברוטו		
	נגזרים שאינם			נגזרים שאינם		
	למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ
חוזי ריבית	-	-	-	-	-	-
חוזי מטבע חוץ	0.6	-	0.6	0.7	-	0.7
חוזי בגין מניות	-	0.8	0.8	-	0.8	0.8
חוזי אשראי	-	-	-	2.0	-	2.0
סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נגזרים ברוטו (1)	**0.6**	**0.8**	**1.4**	**2.7**	**0.8**	**3.5**
סכומים שקוזזו במאזן	-	-	-	2.0	-	2.0
יתרה מאזנית	**0.6**	**0.8**	**1.4**	**0.7**	**0.8**	**1.5**

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)				
	בורסות	בנקים	דילרים / ברוקרים	אחרים	סה"כ
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים [2]	0.6	1.2	2.1	-	3.9
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל	-	-	-	-	-
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים	**0.6**	**1.2**	**2.1**	**-**	**3.9**
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים [1]	13.2	(1.2)	(2.1)	-	9.9
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	**13.8**	**-**	**-**	**-**	**13.8**
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	2.8	0.5	-	2.0	5.3
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
ביטחון במזומן ששועבד		0.3			0.3
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**2.8**	**0.2**	**-**	**2.0**	**5.0**

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)				
	בורסות	בנקים	דילרים / ברוקרים	אחרים	סה"כ
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים [2]	0.9	0.1	0.3	-	1.3
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל	-	-	-	-	-
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים	**0.9**	**0.1**	**0.3**	**-**	**1.3**
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים [1]	0.9	6.0	(0.3)	-	6.6
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	**1.8**	**6.1**	**-**	**-**	**7.9**
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.8	1.4	-	2.1	4.3
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
ביטחון במזומן ששועבד	-	-	-	-	-
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**0.8**	**1.4**	**-**	**2.1**	**4.3**

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)				
	בורסות	בנקים	דילרים / ברוקרים	אחרים	סה"כ
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים [2]	0.5	0.6	0.3	-	1.4
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל	-	-	-	-	-
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים	**0.5**	**0.6**	**0.3**	**-**	**1.4**
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים [1]	1.5	4.2	(0.3)	-	5.4
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים	**2.0**	**4.8**	**-**	**-**	**6.8**
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.8	0.7	-	2.0	3.5
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
ביטחון במזומן ששועבד					
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**0.8**	**0.7**	**-**	**2.0**	**3.5**

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

	ליום 30 בספטמבר 2021				
	עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סך הכל
	(בלתי מבוקר)				
חוזי ריבית (שקל- מדד)	-	-	-	-	-
חוזי ריבית (אחר)	24.8	-	-	-	24.8
חוזי מטבע חוץ	238.0	0.1	-	-	238.1
חוזים בגין מניות	792.0	2.1	0.3	-	794.4
חוזי אשראי	-	-	-	51.6	51.6
סך הכל	**1,054.8**	**2.2**	**0.3**	**51.6**	**1,108.9**

	ליום 30 בספטמבר 2020				
	(בלתי מבוקר)				
סך הכל	**554.1**	**41.7**	**0.2**	**59.5**	**655.5**

	ליום 31 בדצמבר 2020				
	(מבוקר)				
סך הכל	**575.7**	**12.4**	**0.3**	**58.0**	**646.4**

(1) ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

(2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 30.09.2021, 30.09.2020 ו-31.12.2020 בסך 3.9 מיליוני ש"ח, 1.3 מיליוני ש"ח ו-1.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

(3) כלל היתרה כפופה להסדרי התחשבנות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים

1. הגדרות

(1) אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להן חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר".

(2) מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.

(3) משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.

(4) עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.

(5) מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.

(6) עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ-10 מיליוני ש"ח.

(7) עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-10 מיליוני ש"ח וקטן מ-50 מיליוני ש"ח.

(8) עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח

(9) עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.

(10) מגזר ניהול פיננסי - יכלול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאילה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, פיקדונות בממשלות ושל ממשלות, פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים, אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.

(11) נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת הגבייה.

2. הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו – מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי). וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפיקדון).

הכנסות שאינן מריבית – הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות בגין הפסדי אשראי – ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות – הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ישיר, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות

הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, המהווה אומדן מיטבי להיקף פעילות הלקוח במגזר הפעילות.

מיסים על הכנסה – המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

3. לעניין השפעת התפשטות נגיף הקורונה ראה ביאור 16 – נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן.

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל									
	משקי בית[1]								
	סה"כ משקי בית	מזה: הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים[2]	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי[3]	סכומים שלא הוקצו	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	139.2	105.0	-	15.3	3.6	-	5.3	-	163.4
הוצאות ריבית מחיצוניים	21.4	-	5.7	1.4	0.5	0.2	20.2	-	49.4
הכנסות ריבית, נטו:									
מחיצוניים	117.8	105.0	(5.7)	13.9	3.1	(0.2)	(14.9)	-	114.0
בינמגזרי	(39.8)	(59.9)	7.1	(3.7)	0.1	0.7	35.6	-	-
סך הכנסות ריבית, נטו	**78.0**	**45.1**	**1.4**	**10.2**	**3.2**	**0.5**	**20.7**	**-**	**114.0**
סך הכנסות שאינן מריבית	14.2	7.1	1.0	4.9	2.9	-	3.5	-	26.5
סך ההכנסות	**92.2**	**52.2**	**2.4**	**15.1**	**6.1**	**0.5**	**24.2**	**-**	**140.5**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(23.5)	(1.6)	-	-	(0.1)	-	0.1	-	(23.5)
הוצאות תפעוליות ואחרות	91.0	32.4	2.3	8.0	2.5	0.2	3.6	-	107.6
רווח (הפסד) לפני מיסים	**24.7**	**21.4**	**0.1**	**7.1**	**3.7**	**0.3**	**20.5**	**-**	**56.4**
הפרשה למיסים על הרווח	10.0	8.6	-	2.8	1.4	0.1	8.2	-	22.5
רווח נקי (הפסד)	**14.7**	**12.8**	**0.1**	**4.3**	**2.3**	**0.2**	**12.3**	**-**	**33.9**
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:									
הוצאות ישירות	46.9	17.2	1.0	3.4	0.9	-	3.3	-	55.5
הוצאות עקיפות	44.1	15.2	1.3	4.6	1.6	0.2	0.3	-	52.1
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**40.9**	**21.9**	**1.4**	**7.1**	**3.3**	**0.2**	**12.5**	**-**	**65.4**
יתרה ממוצעת של נכסים	10,314.4	8,765.3	2.4	1,352.2	385.8	-	3,504.8	-	15,559.6
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	10,314.4	8,765.3	2.4	1,352.2	385.8	-	121.0	-	12,175.8
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	10,612.2	9,168.5	-	1,158.3	374.7	-	114.9	-	12,260.1
יתרת חובות פגומים	11.3	3.7	-	4.5	-	-	3.7	-	19.5
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	113.0	109.1	-	1.3	-	-	-	-	114.3
יתרה ממוצעת של התחייבויות	7,750.9	-	2,182.5	891.0	846.6	519.4	2,318.0	-	14,508.4
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	7,750.9	-	2,182.5	891.0	846.6	519.4	-	-	12,190.4
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	7,739.1	-	2,151.2	908.0	770.8	562.8	-	-	12,131.9
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	6,842.8	5,022.7	16.7	1,502.3	665.9	4.8	952.4	-	9,984.9
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	7,292.3	5,384.3	17.2	1,522.8	720.4	4.1	807.7	-	10,364.5
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	2,063.9	387.1	1,115.1	186.6	415.7	104.4	991.3	-	4,877.0
פיצול הכנסות ריבית נטו:									
מרווח מפעילות מתן אשראי	72.1	43.3	-	9.5	2.7	-	0.5	-	84.8
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	4.9	-	1.4	0.4	0.4	0.5	-	-	7.6
אחר	1.0	1.8	-	0.3	0.1	-	20.2	-	21.6
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**78.0**	**45.1**	**1.4**	**10.2**	**3.2**	**0.5**	**20.7**	**-**	**114.0**

הערות בסוף חלק 4.

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) - סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל							
	משקי בית[1]							
	סה"כ משקי בית	מזה: הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים[2]	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	105.9	65.3	(0.2)	22.7	7.3	-	2.7	138.4
הוצאות (הכנסות) ריבית מחיצוניים	19.5	-	7.3	(0.2)	0.6	0.4	4.7	32.3
הכנסות ריבית, נטו:								
מחיצוניים	86.4	65.3	(7.5)	22.9	6.7	(0.4)	(2.0)	106.1
בינמגזרי	(8.8)	(25.6)	8.4	(14.2)	(2.7)	1.0	16.3	-
סך הכנסות ריבית, נטו	**77.6**	**39.7**	**0.9**	**8.7**	**4.0**	**0.6**	**14.3**	**106.1**
סך הכנסות שאינן מריבית	14.8	6.8	1.0	3.9	4.0	-	4.1	27.8
סך ההכנסות	**92.4**	**46.5**	**1.9**	**12.6**	**8.0**	**0.6**	**18.4**	**133.9**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	24.3	8.9	-	(0.4)	-	-	1.2	25.1
הוצאות תפעוליות ואחרות	86.4	26.4	2.2	6.0	1.9	0.4	1.9	98.8
רווח (הפסד) לפני מיסים	**(18.3)**	**11.2**	**(0.3)**	**7.0**	**6.1**	**0.2**	**15.3**	**10.0**
הפרשה למיסים על הרווח	(7.3)	4.3	-	2.7	2.4	0.1	5.9	3.8
רווח נקי (הפסד)	**(11.0)**	**6.9**	**(0.3)**	**4.3**	**3.7**	**0.1**	**9.4**	**6.2**
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:								
הוצאות ישירות	51.2	14.6	1.2	3.3	1.0	0.1	1.4	58.2
הוצאות עקיפות	35.2	11.8	1.0	2.7	0.9	0.3	0.5	40.6
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**10.2**	**14.2**	**0.7**	**6.0**	**4.2**	**0.3**	**9.7**	**31.0**
יתרה ממוצעת של נכסים	9,378.9	7,902.7	7.4	1,299.6	432.4	-	3,823.1	14,941.4
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	9,378.9	7,902.7	7.4	1,299.6	432.4	-	178.9	11,297.2
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	9,451.6	8,024.2	86.6	1,078.5	534.1	-	193.6	11,344.4
יתרת חובות פגומים	17.3	7.0	-	1.7	-	-	3.6	22.6
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	154.7	150.5	-	3.2	-	-	-	157.9
יתרה ממוצעת של התחייבויות	7,320.7	-	1,959.4	855.8	754.5	983.2	2,099.4	13,973.0
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	7,320.7	-	1,959.4	855.8	754.5	983.2	-	11,873.6
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	7,653.0	-	1,996.9	796.8	759.1	580.2	-	11,786.0
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	6,270.7	4,477.9	15.7	1,394.9	718.1	2.2	963.6	9,365.2
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	6,355.8	4,564.2	14.8	1,404.8	848.7	2.9	961.2	9,588.2
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	1,949.0	459.8	693.1	158.3	458.6	95.3	1,045.7	4,400.0
פיצול הכנסות ריבית נטו:								
מרווח מפעילות מתן אשראי	72.1	38.2	-	8.1	3.6	-	1.2	85.0
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	4.0	-	0.9	0.2	0.4	0.6	-	6.1
אחר	1.5	1.5	-	0.4	-	-	13.1	15.0
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**77.6**	**39.7**	**0.9**	**8.7**	**4.0**	**0.6**	**14.3**	**106.1**

הערות בסוף חלק 4.

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) - סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל								
	משקי בית[1]				עסקים	עסקים			סכומים
	סה"כ משקי בית	מזה: הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	בינוניים וגדולים[2]	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי[3]	שלא הוקצו	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	409.2	303.1	-	46.0	11.5	-	12.5	-	479.2
הוצאות ריבית מחיצוניים	64.9	-	18.1	4.4	1.2	0.7	55.1	-	144.4
הכנסות ריבית, נטו:									
מחיצוניים	344.3	303.1	(18.1)	41.6	10.3	(0.7)	(42.6)	-	334.8
בינמגזרי	(115.2)	(174.5)	22.0	(12.4)	(0.5)	2.3	103.8	-	-
סך הכנסות ריבית, נטו	**229.1**	**128.6**	**3.9**	**29.2**	**9.8**	**1.6**	**61.2**	**-**	**334.8**
סך הכנסות שאינן מריבית	46.7	20.3	3.0	13.5	8.5	-	3.2	13.3	88.2
סך ההכנסות	**275.8**	**148.9**	**6.9**	**42.7**	**18.3**	**1.6**	**64.4**	**13.3**	**423.0**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(49.9)	(2.6)	-	0.2	(0.1)	-	0.3	-	(49.5)
הוצאות תפעוליות ואחרות	267.6	84.2	7.1	22.3	7.2	1.0	8.3	-	313.5
רווח (הפסד) לפני מיסים	**58.1**	**67.3**	**(0.2)**	**20.2**	**11.2**	**0.6**	**55.8**	**13.3**	**159.0**
הפרשה למיסים על הרווח	21.4	24.6	(0.1)	7.3	4.1	0.2	20.2	2.7	55.8
רווח נקי (הפסד)	**36.7**	**42.7**	**(0.1)**	**12.9**	**7.1**	**0.4**	**35.6**	**10.6**	**103.2**
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:									
הוצאות ישירות	146.7	43.4	3.4	10.3	2.9	0.3	6.3	-	169.9
הוצאות עקיפות	120.9	40.8	3.7	12.0	4.3	0.7	2.0	-	143.6
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**113.1**	**68.6**	**1.8**	**20.6**	**9.8**	**0.9**	**36.9**	**10.6**	**193.6**
יתרה ממוצעת של נכסים	9,978.9	8,454.1	4.2	1,334.9	416.2	-	3,724.6	-	15,458.8
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	9,978.9	8,454.1	4.2	1,334.9	416.2	-	130.0	-	11,864.2
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	10,612.2	9,168.4	-	1,158.3	374.7	-	114.9	-	12,260.1
יתרת חובות פגומים	11.3	3.7	-	4.5	-	-	3.7	-	19.5
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	113.0	109.1	-	1.3	-	-	-	-	114.3
יתרה ממוצעת של התחייבויות	7,775.0	-	2,156.0	878.3	757.9	609.1	2,231.9	-	14,408.2
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	7,775.0	-	2,156.0	844.8	757.9	609.1	-	-	12,142.8
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	7,739.2	-	2,151.1	908.0	770.8	562.8	-	-	12,131.9
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	6,685.1	4,892.2	16.7	1,502.0	662.5	5.0	966.4	-	9,837.7
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	7,292.3	5,384.3	17.2	1,522.8	720.4	4.1	807.7	-	10,364.5
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	2,035.7	399.3	1,055.7	172.6	418.9	103.1	1,048.4	-	4,834.4
פיצול הכנסות ריבית נטו:									
מרווח מפעילות מתן אשראי	207.6	122.8	-	27.3	8.7	-	4.8	-	248.4
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	14.4	-	3.9	1.1	0.9	1.6	-	-	21.9
אחר	7.1	5.8	-	0.8	0.2	-	56.4	-	64.5
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**229.1**	**128.6**	**3.9**	**29.2**	**9.8**	**1.6**	**61.2**	**-**	**334.8**

הערות בסוף חלק 4.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) - סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל							
	משקי בית[1]							
	סה"כ משקי בית	מזה: הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים[2]	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	322.5	205.1	0.1	44.4	11.2	-	10.1	388.3
הוצאות (הכנסות) ריבית מחיצוניים	44.7	-	14.5	3.1	1.9	1.4	6.3	71.9
הכנסות ריבית, נטו:								
מחיצוניים	277.8	205.1	(14.4)	41.3	9.3	(1.4)	3.8	316.4
בינמגזרי	(47.2)	(86.9)	18.0	(14.3)	0.3	2.9	40.3	-
סך הכנסות ריבית, נטו	**230.6**	**118.2**	**3.6**	**27.0**	**9.6**	**1.5**	**44.1**	**316.4**
סך הכנסות שאינן מריבית	39.2	18.6	3.2	16.0	8.4	-	61.4	128.2
סך ההכנסות	**269.8**	**136.8**	**6.8**	**43.0**	**18.0**	**1.5**	**105.5**	**444.6**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	89.5	11.5	-	0.6	(0.2)	-	5.5	95.4
הוצאות תפעוליות ואחרות	250.8	72.0	8.1	21.4	6.7	1.6	6.6	295.2
רווח (הפסד) לפני מיסים	**(70.5)**	**53.3**	**(1.3)**	**21.0**	**11.5**	**(0.1)**	**93.4**	**54.0**
הפרשה למיסים על הרווח	(26.4)	19.9	(0.5)	7.9	4.3	-	34.9	20.2
רווח נקי (הפסד)	**(44.1)**	**33.4**	**(0.8)**	**13.1**	**7.2**	**(0.1)**	**58.5**	**33.8**
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:								
הוצאות ישירות	138.3	36.1	4.2	10.7	3.2	0.6	4.3	161.3
הוצאות עקיפות	112.5	35.9	3.9	10.7	3.5	1.0	2.3	133.9
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**26.3**	**55.9**	**1.6**	**19.8**	**9.4**	**0.9**	**59.9**	**117.9**
יתרה ממוצעת של נכסים	9,174.2	7,715.2	7.6	1,152.2	531.9	-	3,647.1	14,513.0
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	9,174.2	7,715.2	7.6	1,152.2	531.9	-	168.3	11,034.2
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	9,451.6	8,024.2	86.6	1,078.5	534.1	-	193.6	11,344.4
יתרת חובות פגומים	17.3	7.0	-	1.7	-	-	3.6	22.6
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	154.7	150.5	-	3.2	-	-	-	157.9
יתרה ממוצעת של התחייבויות	7,185.0	-	1,915.9	849.9	741.7	793.7	2,051.2	13,537.4
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	7,185.0	-	1,915.9	849.9	741.7	793.7	-	11,486.2
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	7,653.0	-	1,996.9	796.8	759.1	580.2	-	11,786.0
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	6,228.0	4,438.5	15.4	1,391.7	662.5	1.8	974.7	9,274.1
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	6,355.8	4,564.2	14.8	1,404.8	848.7	2.9	961.2	9,588.2
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	2,012.8	483.5	716.5	166.4	452.6	95.5	1,012.1	4,455.9
פיצול הכנסות ריבית נטו:								
מרווח מפעילות מתן אשראי	210.5	112.3	-	25.4	8.4	-	5.9	250.2
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	14.2	-	3.6	1.6	1.1	1.5	-	22.0
אחר	5.9	5.9	-	-	0.1	-	38.2	44.2
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**230.6**	**118.2**	**3.6**	**27.0**	**9.6**	**1.5**	**44.1**	**316.4**

הערות בסוף חלק 4.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

4. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) - סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר) פעילות בישראל							
	משקי בית[1]							
	סה"כ משקי בית	מזה: הלוואות לדיור	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים[2]	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	433.3	285.1	0.3	59.4	15.4	-	13.1	521.5
הוצאות ריבית מחיצוניים	61.4	-	19.6	4.2	2.4	2.0	11.2	100.8
הכנסות ריבית, נטו:								
מחיצוניים	371.9	285.1	(19.3)	55.2	13.0	(2.0)	1.9	420.7
בינמגזרי	(67.9)	(127.5)	24.3	(19.4)	0.2	4.1	58.7	
סך הכנסות ריבית, נטו	**304.0**	**157.6**	**5.0**	**35.8**	**13.2**	**2.1**	**60.6**	**420.7**
סך הכנסות שאינן מריבית (3)	49.9	20.6	2.9	25.6	11.9	-	78.9	169.2
סך ההכנסות	**353.9**	**178.2**	**7.9**	**61.4**	**25.1**	**2.1**	**139.5**	**589.9**
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	97.2	10.4	(0.1)	0.6	(0.1)	-	4.8	102.4
הוצאות תפעוליות ואחרות (3)	348.1	99.8	10.8	28.5	8.9	2.2	9.1	407.6
רווח (הפסד) לפני מיסים	**(91.4)**	**68.0**	**(2.8)**	**32.3**	**16.3**	**(0.1)**	**125.6**	**79.9**
הפרשה למיסים על הרווח	(34.0)	25.2	(1.0)	12.0	6.0	-	46.7	29.7
רווח נקי (הפסד)	**(57.4)**	**42.8**	**(1.8)**	**20.3**	**10.3**	**(0.1)**	**78.9**	**50.2**
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:								
הוצאות ישירות	188.4	48.9	5.4	14.1	4.2	0.9	3.3	216.3
הוצאות עקיפות	159.7	50.9	5.4	14.4	4.7	1.3	5.8	191.3
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	**42.9**	**74.7**	**1.7**	**29.3**	**13.2**	**1.2**	**82.0**	**170.3**
יתרה ממוצעת של נכסים	9,209.4	7,753.3	6.6	1,248.7	441.1	-	3,732.2	14,638.0
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	9,209.4	7,753.3	6.6	1,248.7	441.1	-	165.9	11,071.7
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	9,322.8	7,941.9	2.8	1,162.6	424.2	-	160.2	11,072.6
יתרת חובות פגומים	16.6	7.1	-	1.7	-	-	3.5	21.8
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	126.9	123.1	-	1.1	-	-	-	128.0
יתרה ממוצעת של התחייבויות	7,277.2	-	1,942.6	832.3	746.2	758.0	2,098.9	13,655.2
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור	7,277.2	-	1,942.6	832.3	746.2	758.0	-	11,556.3
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	7,685.6	-	2,050.5	749.2	685.3	534.6	-	11,705.2
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	6,238.7	4,459.2	15.3	1,392.7	679.4	2.2	990.0	9,318.3
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	6,261.4	4,615.9	13.7	1,410.3	659.8	5.4	1,084.5	9,435.1
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	1,909.3	471.8	689.4	159.1	439.5	90.5	1,053.6	4,341.4
פיצול הכנסות ריבית נטו:								
מרווח מפעילות מתן אשראי	278.2	151.5	0.1	34.0	11.7	-	7.5	331.5
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	19.7	-	4.8	1.5	1.3	2.0	-	29.3
אחר	6.1	6.1	0.1	0.3	0.2	0.1	53.1	59.9
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	**304.0**	**157.6**	**5.0**	**35.8**	**13.2**	**2.1**	**60.6**	**420.7**

(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי. (2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי. (3) מגזר זה כולל תיק אשראי שנרכש המגובה בביטחונות.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות[1] ומכשירי אשראי חוץ מאזניים הפרשה להפסדי אשראי

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
	הפרשה להפסדי אשראי					
	אשראי לציבור				בנקים	
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	וממשלות	סך הכל
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה	13.0	56.5	91.5	161.0	-	161.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי	0.5	(2.0)	(22.0)	(23.5)	-	(23.5)
מחיקות חשבונאיות	(0.4)	-	(7.8)	(8.2)	-	(8.2)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	-	-	3.1	3.1	-	3.1
מחיקות חשבונאיות נטו	(0.4)	-	(4.7)	(5.1)	-	(5.1)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2021 (*)	**13.1**	**54.5**	**64.8**	**132.4**	**-**	**132.4**
(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	1.9	0.9	0.5	3.3	-	3.3
	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה	14.0	57.1	122.9	194.0	-	194.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי	0.4	(2.6)	(47.3)	(49.5)	-	(49.5)
מחיקות חשבונאיות	(1.4)	-	(21.0)	(22.4)	-	(22.4)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.1	-	10.2	10.3	-	10.3
מחיקות חשבונאיות נטו	(1.3)	-	(10.8)	(12.1)	-	(12.1)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2021 (*)	**13.1**	**54.5**	**64.8**	**132.4**	**-**	**132.4**
(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	1.9	0.9	0.5	3.3	-	3.3
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות[3], ועל חובות[3] בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות[3]						
שנבדקו על בסיס פרטני	661.3	3.7	7.6	672.6	-	672.6
שנבדקו על בסיס קבוצתי(**)	1,225.8	9,164.7	1,197.0	11,587.5	292.3	11,879.8
סך הכל חובות(1)	**1,887.1**	**9,168.4**	**1,204.6**	**12,260.1**	**292.3**	**12,552.4**
(**)מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור	239.2	8,803.9	-	9,043.1	-	9,043.1
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות[3]						
שנבדקו על בסיס פרטני	9.6	0.2	5.3	15.1	-	15.1
שנבדקו על בסיס קבוצתי(***)[4]	1.6	53.4	59.0	114.0	-	114.0
סך ההפרשה להפסדי אשראי	**11.2**	**53.6**	**64.3**	**129.1**	**-**	**129.1**
(***)מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור [2]	0.8	52.9	-	53.7	-	53.7

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0.1 אלפי ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 31.7 מיליוני ש"ח.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

(4) כולל יתרות הפרשה קבוצתית בעקבות משבר הקורונה בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך כ-13.4 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאור 16.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות[1] ומכשירי אשראי חוץ מאזניים הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)					
	הפרשה להפסדי אשראי					
	אשראי לציבור				בנקים	
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	וממשלות	סך הכל
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה	14.8	49.7	103.8	168.3	-	168.3
הוצאות בגין הפסדי אשראי	1.3	9.2	14.6	25.1	-	25.1
מחיקות חשבונאיות	-	(0.1)	(6.2)	(6.3)	-	(6.3)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.2	-	3.8	4.0	-	4.0
מחיקות חשבונאיות נטו	0.2	(0.1)	(2.4)	(2.3)	-	(2.3)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2020(*)	**16.3**	**58.8**	**116.0**	**191.1**	**-**	**191.1**
(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	1.7	0.5	0.3	2.5	-	2.5
	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה	10.1	46.5	58.0	114.6	-	114.6
הוצאות בגין הפסדי אשראי	7.1	11.3	77.0	95.4	-	95.4
מחיקות חשבונאיות	(1.5)	(0.4)	(28.6)	(30.5)	-	(30.5)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.6	1.4	9.6	11.6	-	11.6
מחיקות חשבונאיות נטו	(0.9)	1.0	(19.0)	(18.9)	-	(18.9)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2020(*)	**16.3**	**58.8**	**116.0**	**191.1**	**-**	**191.1**
(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	1.7	0.5	0.3	2.5	-	2.5
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות[1], ועל חובות[1] בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות [1]						
שנבדקו על בסיס פרטני	1,370.6	7.0	10.3	1,387.9	-	1,387.9
שנבדקו על בסיס קבוצתי(**)	714.1	8,017.2	1,225.2	9,956.5	115.4	10,071.9
סך הכל חובות[1]	**2,084.7**	**8,024.2**	**1,235.5**	**11,344.4**	**115.4**	**11,459.8**
(**)מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור	278.5	7,531.6	-	7,810.1	-	7,810.1
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות [1]						
שנבדקו על בסיס פרטני	4.8	0.3	7.9	13.0	-	13.0
שנבדקו על בסיס קבוצתי(***)(4)	9.8	58.0	107.8	175.6	-	175.6
סך ההפרשה להפסדי אשראי	**14.6**	**58.3**	**115.7**	**188.6**	**-**	**188.6**
(***)מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור [2]	1.0	51.5	-	52.5	-	52.5

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 27.5 מיליוני ש"ח.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

(4) עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך כ-62.1 מיליוני ש"ח, על רקע משבר הקורונה, לפרטים נוספים ראה ביאור 16.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות[1] ומכשירי אשראי חוץ מאזניים הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)					
	מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה	10.1	46.5	58.0	114.6	-	114.6
הוצאות בגין הפסדי אשראי	5.7	10.5	86.2	102.4	-	102.4
מחיקות חשבונאיות	(2.4)	(1.3)	(34.0)	(37.7)	-	(37.7)
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	0.6	1.4	12.7	14.7	-	14.7
מחיקות חשבונאיות נטו	(1.8)	0.1	(21.3)	(23.0)	-	(23.0)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה(*)	**14.0**	**57.1**	**122.9**	**194.0**	**-**	**194.0**
(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	1.7	0.8	0.3	2.8	-	2.8
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות[1], ועל חובות[1] בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות						
שנבדקו על בסיס פרטני	1,334.1	7.1	9.5	1,350.7	-	1,350.7
שנבדקו על בסיס קבוצתי(**)	648.6	7,934.8	1,138.5	9,721.9	120.1	9,842.0
סך הכל חובות[1]	**1,982.7**	**7,941.9**	**1,148.0**	**11,072.6**	**120.1**	**11,192.7**
(**)מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור	235.7	7,346.1	-	7,581.8	-	7,581.8
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
שנבדקו על בסיס פרטני	7.1	0.4	7.3	14.8	-	14.8
שנבדקו על בסיס קבוצתי(***) [4]	5.3	55.9	115.3	176.5	-	176.5
סך ההפרשה להפסדי אשראי	**12.4**	**56.3**	**122.6**	**191.3**	**-**	**191.3**
(***)מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור [2]	0.8	49.4	-	50.2	-	50.2

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 27.4 מיליוני ש"ח.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

(4) עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית לאנשים פרטיים שאינו לדיור בסך כ-61.1 מיליוני ש"ח, על רקע משבר הקורונה, לפרטים נוספים ראה ביאור 16.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות[1] 1. איכות אשראי ופיגורים

פעילות לווים בישראל	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)					
	בעייתיים [2]			חובות לא פגומים מידע נוסף		
	לא בעייתיים	לא פגומים	פגומים [3]	סה"כ	בפיגור של 90 ימים או יותר [4]	בפיגור של 30 ועד 89 ימים [5]
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן- בינוי	896.7	6.1	2.0	904.8	0.1	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	790.4	1.3	1.8	793.5	1.2	1.8
שירותים פיננסים	176.8	-	3.0	179.8	-	-
מסחרי- אחר	7.6	-	1.4	9.0	-	-
סך הכל מסחרי	**1,871.5**	**7.4**	**8.2**	**1,887.1**	**1.3**	**1.8**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור [6]	9,055.6	109.1	3.7	9,168.4	109.1	17.3
אנשים פרטיים - אחר	1,184.4	12.6	7.6	1,204.6	3.9	5.3
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	**12,111.5**	**129.1**	**19.5**	**12,260.1**	**114.3**	**24.4**
בנקים בישראל	292.3	-	-	292.3	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**12,403.8**	**129.1**	**19.5**	**12,552.4**	**114.3**	**24.4**
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-	-
סך הכל	**12,403.8**	**129.1**	**19.5**	**12,552.4**	**114.3**	**24.4**

פעילות לווים בישראל	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)					
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן- בינוי	1,121.1	11.5	-	1,132.6	2.1	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	642.3	1.1	1.7	645.1	1.1	-
שירותים פיננסים	105.3	-	-	105.3	-	-
מסחרי- אחר	198.1	-	3.6	201.7	-	-
סך הכל מסחרי	**2,066.8**	**12.6**	**5.3**	**2,084.7**	**3.2**	**-**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור [6]	7,799.8	217.4	7.0	8,024.2	150.5	9.9
אנשים פרטיים - אחר	1,209.1	16.1	10.3	1,235.5	4.2	3.0
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	**11,075.7**	**246.1**	**22.6**	**11,344.4**	**157.9**	**12.9**
בנקים בישראל	115.4	-	-	115.4	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**11,191.1**	**246.1**	**22.6**	**11,459.8**	**157.9**	**12.9**
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-	-
סך הכל	**11,191.1**	**246.1**	**22.6**	**11,459.8**	**157.9**	**12.9**

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות[1] 1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)					
	בעייתיים [2]			חובות לא פגומים מידע נוסף		
פעילות לווים בישראל	לא בעייתיים	לא פגומים	פגומים [3]	סה"כ	בפיגור של 90 ימים או יותר [4]	בפיגור של 30 ועד 89 ימים [5]
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן- בינוי	985.6	13.5	-	999.1	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	642.2	1.1	1.7	645.0	1.1	0.4
שירותים פיננסים	331.2	-	2.1	333.3	-	-
מסחרי- אחר	3.9	-	1.4	5.3	-	-
סך הכל מסחרי	**1,962.9**	**14.6**	**5.2**	**1,982.7**	**1.1**	**0.4**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור [6]	7,698.8	236.0	7.1	7,941.9	123.1	10.2
אנשים פרטיים - אחר	1,121.3	17.2	9.5	1,148.0	3.8	3.6
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	**10,783.0**	**267.8**	**21.8**	**11,072.6**	**128.0**	**14.2**
בנקים בישראל	120.1	-	-	120.1	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**10,903.1**	**267.8**	**21.8**	**11,192.7**	**128.0**	**14.2**
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-	-
סך הכל	**10,903.1**	**267.8**	**21.8**	**11,192.7**	**128.0**	**14.2**

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) סיכון אשראי פגום , נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 13.ב.2.ג להלן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 2.3 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (30.09.2020 ו-31.12.2020: 1.5 מיליוני ש"ח ו-1.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

(6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 5.9 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פירעונה (30.09.2021 ו-31.12.2020: 7.9 מיליוני ש"ח ו-6.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

בהתאם להוראות בנק ישראל לגבי טיפול חשבונאי בחובות ודיווח לציבור לאור משבר נגיף הקורונה, כאשר בוצעה דחיית תשלומים בשל אירוע נגיף הקורונה בחובות שהיו בפיגור לפני הדחיה, יש להתאים את מצב הפיגור חזרה למצב שהיה לפני שבוצעה הדחיה, ולמעשה להקפיא אותו במשך תקופת דחיית התשלום.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות[1] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)				
פעילות לווים בישראל	יתרת[2] חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית[3]	יתרת הפרשה פרטנית[3]	יתרת[2] חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית[3]	סך הכל יתרת[2] חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	2.0	2.0	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	1.8	1.8	2.0
שרותים פיננסים	-	-	3.0	3.0	3.0
מסחרי- אחר	-	-	1.4	1.4	1.4
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**8.2**	**8.2**	**6.4**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	3.7	3.7	3.7
אנשים פרטיים - אחר	-	-	7.6	7.6	25.8
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	**-**	**-**	**19.5**	**19.5**	**35.9**
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**-**	**-**	**19.5**	**19.5**	**35.9**
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	**-**	**-**	**19.5**	**19.5**	**35.9**
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	-	
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	7.6	7.6	

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות[1] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)				
פעילות לווים בישראל	יתרת[2] חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית[3]	יתרת הפרשה פרטנית[3]	יתרת[2] חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית[3]	סך הכל יתרת[2] חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	1.7	1.7	3.1
שרותים פיננסים	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	3.6	3.6	5.7
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**5.3**	**5.3**	**8.8**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	7.0	7.0	2.6
אנשים פרטיים - אחר	-	-	10.3	10.3	30.7
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	**-**	**-**	**22.6**	**22.6**	**42.1**
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**-**	**-**	**22.6**	**22.6**	**42.1**
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	**-**	**-**	**22.6**	**22.6**	**42.1**
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	-	
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	10.3	10.3	

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות[1] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)				
פעילות לווים בישראל	יתרת[2] חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית[3]	יתרת הפרשה פרטנית[3]	יתרת[2] חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית[3]	סך הכל יתרת[2] חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	1.7	1.7	3.1
שרותים פיננסים	-	-	2.1	2.1	2.1
מסחרי- אחר	-	-	1.4	1.4	1.4
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**5.2**	**5.2**	**6.6**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	7.1	7.1	7.0
אנשים פרטיים - אחר	-	-	9.5	9.5	29.8
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	**-**	**-**	**21.8**	**21.8**	**43.4**
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	**-**	**-**	**21.8**	**21.8**	**43.4**
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	**-**	**-**	**21.8**	**21.8**	**43.4**
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	-	-	-
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	9.5	9.5	-

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות[1] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות לווים בישראל

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)		
	יתרה ממוצעת של חובות פגומים[2]	הכנסות ריבית שנרשמו[3]	מזה נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים[2]	הכנסות ריבית שנרשמו[3]	מזה נרשמו על בסיס מזומן
ציבור- מסחרי						
בינוי ונדל"ן -בינוי	1.0	-	-	0.7	-	-
בינוי ונדל"ן -פעילות בנדל"ן	1.7	-	-	1.7	-	-
מסחרי- אחר	2.6	-	-	2.1	-	-
סך הכל מסחרי	**5.3**	**-**	**-**	**4.5**	**-**	**-**
אנשים פרטיים- הלוואות לדיור	3.7	-	-	4.7	-	-
אנשים פרטיים- אחר	7.8	0.2	0.2	8.1	0.5	0.5
סך הכל	**16.8**	**0.2**	**0.2**	**17.3**	**0.5**	**0.5**

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)		
	יתרה ממוצעת של חובות פגומים[2]	הכנסות ריבית שנרשמו[3]	מזה נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים[2]	הכנסות ריבית שנרשמו[3]	מזה נרשמו על בסיס מזומן
ציבור- מסחרי						
בינוי ונדל"ן -בינוי	-	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן -פעילות בנדל"ן	1.7	-	-	1.7	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	**1.7**	**-**	**-**	**1.7**	**-**	**-**
אנשים פרטיים- הלוואות לדיור	8.4	-	-	7.1	-	-
אנשים פרטיים- אחר	10.3	0.2	0.2	10.6	0.5	0.4
סך הכל	**20.4**	**0.2**	**0.2**	**19.4**	**0.5**	**0.4**

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 0.8 מיליוני ש"ח ו-0.2 מיליוני ש"ח, לתשעה ולשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2021 בהתאמה, ובסך 1.0 מיליוני ש"ח ו-0.6 מיליוני ש"ח, לתשעה ולשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2020 בהתאמה.

(5) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות[1] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעיתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)				
	יתרת חוב רשומה				
	שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר[2] בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר[2] בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר[2] לא בפיגור	סך הכל[3]
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	-	-	-
שירותים פיננסים	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	2.8	-	-	4.8	7.6
סך הכל	**2.8**	**-**	**-**	**4.8**	**7.6**

	יתרה ליום 30 ביוני 2020 (בלתי מבוקר)				
	יתרת חוב רשומה				
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	-	-	-
שירותים פיננסים	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	3.8	-	-	6.5	10.3
סך הכל	**3.8**	**-**	**-**	**6.5**	**10.3**

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות[1] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעיתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל (המשך)

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)				
	יתרת חוב רשומה				
			צובר[2] בפיגור של		
	שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר[2] בפיגור של 90 ימים או יותר	30 ימים ועד 89 ימים	צובר[2] לא בפיגור	סך הכל[3]
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	-	-	-
שירותים פיננסים	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	2.8	-	-	6.7	9.5
סך הכל	**2.8**	**-**	**-**	**6.7**	**9.5**

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

(4) יתרה הנמוכה מ 0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ליום 30 בספטמבר, 2021 לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

בהתאם לחוזר בנק ישראל, שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות[1] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעיתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל (המשך)

	ארגונים מחדש שבוצעו					
	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		
	(בלתי מבוקר)					
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	7.0	0.9	0.3	27.0	0.9	0.9
סך הכל פעילות בישראל	**7.0**	**0.9**	**0.3**	**27.0**	**0.9**	**0.9**

	ארגונים מחדש שבוצעו					
	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
	(בלתי מבוקר)					
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
ציבור מסחרי						
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	54.0	1.5	1.5	177.0	5.5	5.5
סך הכל פעילות בישראל	**54.0**	**1.5**	**1.5**	**177.0**	**5.5**	**5.5**

הערות בסוף חלק ב2ג.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות[1] (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעיתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל (המשך)

	ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו[2]			
	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021	
	(בלתי מבוקר)			
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי				
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**-**	**-**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	3.0	0.2	13.0	0.2
סך הכל	**3.0**	**0.2**	**13.0**	**0.2**

	ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו[2]			
	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020	
	(בלתי מבוקר)			
	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי				
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	**-**	**-**	**-**	**-**
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	43.0	0.3	44.0	0.4
סך הכל	**43.0**	**0.3**	**44.0**	**0.4**

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.

(2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(3) יתרה הנמוכה מ0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

בהתאם לחוזר בנק ישראל, שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן. לפרטים אודות החוזר ראה ביאור 17.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות[1] (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV) סוג החזר וסוג ריבית

		יתרה ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)			
		יתרת הלוואות לדיור			
		סך הכל	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל
שיעבוד ראשון: שיעור המימון	עד 60%	6,733.7	261.8	4,444.4	1,045.1
	מעל 60%	2,434.0	102.7	1,577.8	202.3
שיעבוד משני או ללא שיעבוד		0.7	-	0.5	0.1
סך הכל		**9,168.4**	**364.5**	**6,022.7**	**1,247.5**

		יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (בלתי מבוקר)			
		יתרת הלוואות לדיור			
		סך הכל	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל
שיעבוד ראשון: שיעור המימון	עד 60%	6,178.5	369.0	4,177.3	559.9
	מעל 60%	1,753.7	123.6	1,207.4	145.8
שיעבוד משני או ללא שיעבוד		1.0	-	0.8	0.1
סך הכל		**7,933.2**	**492.6**	**5,385.5**	**705.8**

		יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)			
		יתרת הלוואות לדיור			
		סך הכל	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל
שיעבוד ראשון: שיעור המימון	עד 60%	6,008.8	446.3	4,055.5	966.3
	מעל 60%	1,812.5	149.5	1,235.0	219.3
שיעבוד משני או ללא שיעבוד		1.0	-	0.7	0.2
סך הכל		**7,822.3**	**595.8**	**5,291.2**	**1,185.8**

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

איכות אשראי יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף תקופה

	30 בספטמבר 2021		30 בספטמבר 2020		31 בדצמבר 2020	
	(בלתי מבוקר)				(מבוקר)	
	יתרות חוזים[3]	יתרת הפרשה להפסדי אשראי[2]	יתרות חוזים[3]	יתרת הפרשה להפסדי אשראי[2]	יתרות חוזים[3]	יתרת הפרשה להפסדי אשראי[2]
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:						
ערבויות להבטחת אשראי[1]	124.7	0.4	81.1	0.4	119.5	0.4
ערבויות לרוכשי דירות	0.9	-	0.8	-	0.8	-
ערבויות והתחייבויות אחרות	122.1	0.2	123.5	0.2	120.4	0.3
מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	79.1	0.3	85.3	0.3	82.1	0.3
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה						
שלא נוצלו	44.0	0.2	30.5	-	39.0	-
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדין לא ניתן	2,111.8	2.2	1,436.1	1.6	1,890.0	1.8
סך הכל	**2,482.6**	**3.3**	**1,757.3**	**2.5**	**2,251.8**	**2.8**

(1) יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021					
	(בלתי מבוקר)					
	מטבע ישראלי	מטבע חוץ [1]				
		צמוד למדד			פריטים שאינם	
	לא צמוד	המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	כספיים	סך הכל
נכסים						
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,653.4	-	87.0	33.7	-	2,774.1
ניירות ערך	461.0	64.4	174.1	51.2	18.7	769.4
אשראי לציבור, נטו [2]	8,665.0	3,046.9	273.8	145.3	-	12,131.0
בניינים וציוד	-	-	-	-	168.1	168.1
נכסים בגין מכשירים נגזרים	-	-	1.1	-	2.8	3.9
נכסים אחרים	113.2	7.3	-	-	139.2	259.7
סך הכל נכסים	**11,892.6**	**3,118.6**	**536.0**	**230.2**	**328.8**	**16,106.2**
התחייבויות						
פיקדונות הציבור [3]	10,424.2	755.4	626.3	326.0	-	12,131.9
פיקדונות מבנקים	435.2	25.4	-	-	-	460.6
פיקדונות הממשלה	-	-	-	-	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	53.3	2,074.9	-	-	-	2,128.2
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.2	-	0.3	-	2.8	3.3
התחייבויות אחרות	228.3	-	-	-	52.3	280.6
סך הכל התחייבויות	**11,141.2**	**2,855.7**	**626.6**	**326.0**	**55.1**	**15,004.6**
הפרש	751.4	262.9	(90.6)	(95.8)	273.7	1,101.6
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(180.1)	-	81.9	98.2	-	-
סך הכל כללי	**571.3**	**262.9**	**(8.7)**	**2.4**	**273.7**	**1,101.6**

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) ליום 30 בספטמבר 2021 אין השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל.

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020					
	(בלתי מבוקר)					
	מטבע ישראלי	מטבע חוץ [1]				
		צמוד למדד			פריטים שאינם	
	לא צמוד	המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	כספיים	סך הכל
נכסים						
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,689.2	-	86.5	37.7	-	2,813.4
ניירות ערך	187.6	75.0	144.5	54.0	3.5	464.6
אשראי לציבור, נטו [2]	7,831.3	2,819.4	344.9	160.2	-	11,155.8
בניינים וציוד	-	-	-	-	162.5	162.5
נכסים בגין מכשירים נגזרים	-	-	0.2	0.3	0.8	1.3
נכסים אחרים	87.2	5.0	-	-	164.2	256.4
סך הכל נכסים	**10,795.3**	**2,899.4**	**576.1**	**252.2**	**331.0**	**14,854.0**
התחייבויות						
פיקדונות הציבור [3]	9,840.2	918.1	681.7	346.0	-	11,786.0
פיקדונות מבנקים	61.0	28.4	-	-	-	89.4
פיקדונות הממשלה	-	-	-	-	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	63.6	1,660.9	-	-	-	1,724.5
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	1.1	-	0.3	-	0.8	2.2
התחייבויות אחרות	218.7	-	-	2.0	46.1	266.8
סך הכל התחייבויות	**10,184.6**	**2,607.4**	**682.0**	**348.0**	**46.9**	**13,868.9**
הפרש	610.7	292.0	(105.9)	(95.8)	284.1	985.1
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(203.9)	-	108.4	95.5	-	-
סך הכל כללי	**406.8**	**292.0**	**2.5**	**(0.3)**	**284.1**	**985.1**

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) כולל תכניות חסכון מאוחד ובבנק, עם רצפה שקלית בסכום של 183.0 מיליוני ש"ח.

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020					
	(מבוקר)					
	מטבע ישראלי	מטבע חוץ [1]				
	צמוד למדד				פריטים שאינם	
	לא צמוד	המחירים	דולר של ארה"ב	אחר	כספיים	סך הכל
נכסים						
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,011.2	-	96.3	30.4	-	3,137.9
ניירות ערך	204.1	64.2	136.4	54.3	3.4	462.4
אשראי לציבור, נטו [2]	7,681.3	2,746.9	300.8	152.3	-	10,881.3
בניינים וציוד	-	-	-	-	163.2	163.2
נכסים בגין מכשירים נגזרים	0.1	-	0.2	0.3	0.8	1.4
נכסים אחרים	103.7	4.5	-	-	145.8	254.0
סך הכל נכסים	**11,000.4**	**2,815.6**	**533.7**	**237.3**	**313.2**	**14,900.2**
התחייבויות						
פיקדונות הציבור [3]	9,837.6	901.9	619.7	346.0	-	11,705.2
פיקדונות מבנקים	138.1	24.1	-	-	-	162.2
פיקדונות הממשלה	-	-	-	-	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	61.1	1,659.4	-	-	-	1,720.5
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	0.5	-	0.1	0.1	0.8	1.5
התחייבויות אחרות	255.8	-	8.0	2.1	44.9	310.8
סך הכל התחייבויות	**10,293.1**	**2,585.4**	**627.8**	**348.2**	**45.7**	**13,900.2**
הפרש	707.3	230.2	(94.1)	(110.9)	267.5	1,000.0
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(205.9)	-	96.6	109.3	-	-
סך הכל כללי	**501.4**	**230.2**	**2.5**	**(1.6)**	**267.5**	**1,000.0**

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) כולל תכניות חסכון מאוחד ובבנק, עם רצפה שקלית בסכום של 92.0 מיליוני ש"ח.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהוון בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי ההוגן.

חישוב השווי ההוגן נערך בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם במשכנתאות, פריסת פיקדונות העו"ש, והתנהגות בפועל של מפקידים עם אופציית משיכה ומבוססות על ניתוח אמפירי.

ב. השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים – לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים לפי נתוני שערוך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור – השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי ניכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסייה עיקריים בחלוקה לפי מגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הוונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. הנחות הפירעון המוקדם במשכנתאות מבוססות על בדיקות אמפיריות ועל מודל התנהגות של לווים בקשר עם שיעור הסילוקים המוקדמים מתוך סך המשכנתאות, על בסיס שנתי. ההנחות נבדקות מעת לעת מול הסילוקים המוקדמים בפועל.

השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. ההנחות ההתנהגותיות בפיקדונות, מבוססות על ניתוח אמפירי, והן נבדקות ומתעדכנות מעת לעת.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאלו בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי השווי ההוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי המהוון בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו הייתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה – היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכוני אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021				
	(בלתי מבוקר)				
		שווי הוגן			
	יתרה במאזן	רמה 1[1]	רמה 2[1]	רמה 3[1]	סה"כ
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,774.1	2,774.1	-	-	2,774.1
ניירות ערך [2]	769.4	687.6	81.8	-	769.4
אשראי לציבור, נטו [3]	12,131.0	-	-	12,170.3	12,170.3
נכסים בגין מכשירים נגזרים	3.9	3.0	0.9	-	3.9
נכסים פיננסיים אחרים	120.5	-	-	120.5	120.5
סך הכל הנכסים הפיננסיים [4]	**15,798.9**	**3,464.7**	**82.7**	**12,290.8**	**15,838.2**
התחייבויות פיננסיות					
פיקדונות הציבור	12,131.9	-	3,195.7	8,960.3	12,156.0
פיקדונות מבנקים	460.6	154.6	-	306.0	460.6
פיקדונות הממשלה	-	-	-	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	2,128.2	2,153.8	-	54.7	2,208.5
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	3.3	2.8	0.5	-	3.3
התחייבויות פיננסיות אחרות	228.3	-	-	228.3	228.3
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות [4]	**14,952.3**	**2,311.2**	**3,196.2**	**9,549.3**	**15,056.7**

הערות בסוף ביאור 15א.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020				
	(בלתי מבוקר)				
		שווי הוגן			
	יתרה במאזן	רמה 1[1]	רמה 2[1]	רמה 3[1]	סה"כ
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,813.4	2,813.4	-	-	2,813.4
ניירות ערך [2]	464.6	388.5	76.1	-	464.6
אשראי לציבור, נטו [3]	11,155.8	-	-	11,165.7	11,165.7
נכסים בגין מכשירים נגזרים	1.3	1.0	0.3	-	1.3
נכסים פיננסיים אחרים	43.6	-	-	43.6	43.6
סך הכל הנכסים הפיננסיים [4]	**14,478.7**	**3,202.9**	**76.4**	**11,209.3**	**14,488.6**
התחייבויות פיננסיות					
פיקדונות הציבור	11,786.0	-	2,922.6	8,874.4	11,797.0
פיקדונות מבנקים	89.4	-	-	89.4	89.4
פיקדונות הממשלה	-	-	-	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	1,724.5	1,667.8	-	63.8	1,731.6
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	2.2	0.8	1.4	-	2.2
התחייבויות פיננסיות אחרות	184.3	-	-	184.3	184.3
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות [4]	**13,786.4**	**1,668.6**	**2,924.0**	**9,211.9**	**13,804.5**

הערות בסוף ביאור 15א.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020				
	(מבוקר)				
		שווי הוגן			
	יתרה במאזן	רמה 1[1]	רמה 2[1]	רמה 3[1]	סה"כ
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,137.9	3,137.9	-	-	3,137.9
ניירות ערך [2]	462.4	383.9	75.1	-	459.0
אשראי לציבור, נטו [3]	10,881.3	-	-	10,881.0	10,881.0
נכסים בגין מכשירים נגזרים	1.4	0.8	0.6	-	1.4
נכסים פיננסיים אחרים	108.2	-	-	108.2	108.2
סך הכל הנכסים הפיננסיים [4]	**14,591.2**	**3,522.6**	**75.7**	**10,989.2**	**14,587.5**
התחייבויות פיננסיות					
פיקדונות הציבור	11,705.2	-	2,844.1	8,844.8	11,688.9
פיקדונות מבנקים	162.2	-	-	162.2	162.2
פיקדונות הממשלה	-	-	-	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	1,720.5	1,655.7	-	63.7	1,719.4
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	1.5	0.8	0.7	-	1.5
התחייבויות פיננסיות אחרות	265.9	-	-	265.9	265.9
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות [4]	**13,855.3**	**1,656.5**	**2,844.8**	**9,336.6**	**13,837.9**

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

(3) מזה, אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון לימים 30.09.2021, 30.09.2020 ו-31.12.2020 בסך 5.6 מיליוני ש"ח, 8.7 מיליוני ש"ח, ו-8.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(4) מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 30.09.2021, 30.09.2020 ו-31.12.2020 בסך 3,667.9 מיליוני ש"ח, 3,322.9 ש"ח ו3,709.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 30.09.2021, 30.09.2020 ו-31.12.2020 בסך 3,887.9 מיליוני ש"ח, 3,109.1 מיליוני ש"ח ו-3,111.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 15ב.

ביאור 15ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2021			
	(בלתי מבוקר)			
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	רמה 1[1]	רמה 2[1]	רמה 3[1]	סך הכל שווי הוגן
נכסים				
אגרות חוב זמינות למכירה :				
אגרות חוב ממשלת ישראל	484.3	-	-	484.3
מוסדות פיננסיים	31.3	-	-	31.3
של אחרים בישראל	100.5	-	-	100.5
של אחרים זרים	4.9	-	-	4.9
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה	**621.0**	**-**	**-**	**621.0**
מניות תעודות סל וקרנות שאינן למסחר	**4.5**	**81.8**	**-**	**86.3**
ניירות ערך למטרות מסחר :				
אגרות חוב ממשלת ישראל	24.9	-	-	24.9
מוסדות פיננסיים	0.8	-	-	0.8
של אחרים בישראל	9.8	-	-	9.8
של אחרים זרים	9.6			9.6
מניות ותעודות סל	17.0	-	-	17.0
סך הכל ניירות ערך למסחר	**62.1**	**-**	**-**	**62.1**
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי ריבית- אחר	0.3	-	-	0.3
חוזי מטבע חוץ	-	0.9	-	0.9
חוזי מניות	2.7	-	-	2.7
חוזים בגין נגזרי אשראי	-	-	-	-
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים	**3.0**	**0.9**	**-**	**3.9**
סך הכל הנכסים הפיננסים	**690.6**	**82.7**	**-**	**773.3**
התחייבויות				
פיקדונות מבנקים	154.6	-	-	154.6
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי מטבע חוץ	-	0.5	-	0.5
חוזי מניות	2.8	-	-	2.8
חוזים בגין נגזרי אשראי	-	-	2.0	2.0
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**2.8**	**0.5**	**2.0**	**5.3**
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות	**157.4**	**0.5**	**2.0**	**159.9**

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 15ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

	יתרה ליום 30 בספטמבר 2020			
	(בלתי מבוקר)			
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	רמה 1[1]	רמה 2[2]	רמה 3[3]	סך הכל שווי הוגן
נכסים				
אגרות חוב זמינות למכירה:				
אגרות חוב ממשלת ישראל	261.0	-	-	261.0
מוסדות פיננסיים	41.6	-	-	41.7
של אחרים בישראל	53.8	0.1	-	53.9
של אחרים זרים	5.2	-	-	5.2
סה"כ אגרות חוב זמינות למכירה	**361.7**	**0.1**	**-**	**361.8**
מניות תעודות סל וקרנות שאינן למסחר	**-**	**76.0**	**-**	**76.0**
ניירות ערך למטרות מסחר:				
אגרות חוב ממשלת ישראל	7.5	-	-	7.5
של אחרים בישראל	0.9	-	-	0.9
של אחרים זרים	14.9	-	-	14.9
מניות ותעודות סל	3.5			3.5
סך הכל ניירות ערך למסחר	**26.8**	**-**	**-**	**26.8**
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי ריבית שקל מדד	-	-	-	-
חוזי ריבית- אחר	-	-	-	-
חוזי מטבע חוץ	0.6	0.3	-	0.9
חוזי מניות	0.4	-	-	0.4
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים	**1.0**	**0.3**	**-**	**1.3**
סך הכל הנכסים הפיננסים	**389.5**	**76.4**	**-**	**465.9**
התחייבויות				
פיקדונות מבנקים	-	-	-	-
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי מטבע חוץ	0.2	1.4	-	1.6
חוזי מניות	0.6	-	-	0.6
חוזים בגין נגזרי אשראי	-	-	2.1	2.1
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**0.8**	**1.4**	**2.1**	**4.3**
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות	**0.8**	**1.4**	**2.1**	**4.3**

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 35ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)			
	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	רמה 1[1]	רמה 2[2]	רמה 3[3]	סך הכל שווי הוגן
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
אגרות חוב ממשלת ישראל	290.6	-	-	290.6
מוסדות פיננסיים	32.7	-	-	32.7
של אחרים בישראל	49.2	-	-	49.2
של אחרים זרים	4.9	-	-	4.9
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה	**377.4**	**-**	**-**	**377.4**
מניות תעודות סל וקרנות שאינן למסחר	**-**	**75.1**	**-**	**75.1**
ניירות ערך למטרות מסחר:				
אגרות חוב ממשלת ישראל	0.2	-	-	0.2
מוסדות פיננסיים	0.8	-	-	0.8
של אחרים בישראל	5.5	-	-	5.5
תעודות סל	3.4			3.4
סך הכל ניירות ערך למסחר	**9.9**	**-**	**-**	**9.9**
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי מטבע חוץ	-	0.6	-	0.6
חוזי מניות	0.8	-	-	0.8
חוזים בגין נגזרי אשראי				
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים	**0.8**	**0.6**	**-**	**1.4**
סך הכל הנכסים הפיננסים	**388.1**	**75.7**	**-**	**463.8**
התחייבויות				
פיקדונות מבנקים	26.0	-	-	26.0
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:	1.2	-	-	1.2
חוזי ריבית- שקל מדד				
חוזי ריבית- אחר	-	-	-	-
חוזי מטבע חוץ	-	0.7	-	0.7
חוזי מניות	0.8	-	-	0.8
חוזים בגין נגזרי אשראי	-	-	2.0	2.0
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	**0.8**	**0.7**	**2.0**	**3.5**
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות	**26.8**	**0.7**	**2.0**	**29.5**

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור15ג - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021						
	שווי הוגן לתחילת תקופה	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד	ברווח כולל אחר	רכישות	מכירות	שווי הוגן לסוף תקופה	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין המכשירים המוחזקים לסוף התקופה
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(2.0)	-	-	-	-	(2.0)	-
	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020						
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד	1.5	(1.5)	-	-	-	-	(1.5)
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(1.9)	(0.2)	-	-	-	(2.1)	(0.2)
	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021						
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(2.0)	-	-	-	-	(2.0)	-
	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020						
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד	1.4	(1.4)	-	-	-	-	(1.4)
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(1.3)	(0.8)	-	-	-	(2.1)	(0.8)
	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020						
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד	1.4	(1.4)	-	-	-	-	(1.4)
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	-	-	-	-	-	-
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(1.3)	(0.7)	-	-	-	(2.0)	(0.7)

ביאור 15ד – מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

	ליום 30 בספטמבר 2021 (בלתי מבוקר)			
	שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	ממוצע משוקלל
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(2.0)	היוון תזרימי מזומנים	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	2.50%
נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית -שקל מדד	-	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה	-

	ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)			
התחיבויות בגין נגזרי אשראי	(2.1)	היוון תזרימי מזומנים	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	2.30%
נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית -שקל מדד	-	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה	-

	ליום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)			
התחיבויות בגין נגזרי אשראי	(2.0)	היוון תזרימי מזומנים	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	2.30%
נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית -שקל מדד	-	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה	-

ביאור 16 נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך מאזן

1. במהלך שנת 2020 פרצה מגפת הקורונה בישראל ובעולם ברמות התפשטות משמעותיות אשר הביאה להרעה כלכלית מהותית ברמה עולמית ובפעילות המשק בישראל. התקדמות מבצע החיסונים, שהחל בישראל בדצמבר 2020, הצליח למתן מאוד את התחלואה וההדבקה וכתוצאה מכך בוטלו רוב המגבלות וחל שיפור בסביבה הכלכלית בישראל. לקראת סוף הרבעון השני לשנת 2021 חלה (שוב) עליה בהיקף התחלואה. ברבעון השלישי ניתן חיסון בוסטר (חיסון שלישי) לאוכלוסייה בישראל, אשר הביא להתמתנות משמעותית בהיקף התחלואה בקורונה.

לאור משבר נגיף הקורונה פרסמו רגולטורים שונים שורת הקלות ודחיות מועדי המחויבות. בפרט ניתן לציין את הוראת שעה ניהול בנקאי תקין 250 של הפיקוח על הבנקים שנתנה התייחסות שוטפת לצרכים המתהווים בשל התפשטות הנגיף. לעניין זה יוער, כי ביום 31 במרץ 2020 הכריז הפיקוח על הבנקים על הפחתת דרישות הלימות ההון מהבנקים, על מנת לאפשר לבנקים להגדיל את היצע האשראי ללקוחותיהם. הפחתת דרישת ההון מהבנקים נעשתה באמצעות הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים שהוארכה עד ליום 30 בספטמבר, 2021.

בהתאם, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, מיום 31 במרץ 2020 ולמשך תקופת הוראת השעה, עד ליום 30 בספטמבר 2021, הינם 8.6% ו- 11.5% בהתאמה (במקום 9.9% ו- 12.5% לפני הוראת השעה). כמו כן, התבקשו הבנקים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד ותכניות לרכישה עצמית של מניות, על רקע המשבר האמור. ביום 22 במרץ, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לנוהל בנקאי תקין 250 במסגרתו הוארכו תוקפן של מרבית הוראות הנוהל, לרבות ההקלות ההוניות, עד ליום 30 בספטמבר, 2021. ביום 30 בספטמבר 2021 הוחלט להאריך את תוקף הוראת השעה לשלושה חודשים עד ליום 31 בדצמבר 2021. יש לציין כי הבנק לא ניצל את ההקלות ההוניות. לפרטים נוספים אודות מדיניות חלוקת דיבידנד ראה לעיל בביאור 9 – הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים.

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים גיבש הפיקוח על הבנקים מתווה, שאומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות לדחות תשלומי הלוואות בנקאיות בשלושה מגזרי פעילות: משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי לעסקים.

ביום 30 בנובמבר, 2020 הודיע הפיקוח על הבנקים כי גובש מתווה נוסף, שאף הוא אומץ על ידי הבנק, המאפשר ללקוחות שדחו את הלוואותיהם בהתאם למתווים קודמים, להמשיך ולדחות את תשלומי המשכנתאות וההלוואות הצרכניות (להלן – המתווה הנוסף). יצוין, כי בשונה מהמתווים הקודמים, במתווה הנוסף ניתן דגש על חזרת הלווים לתשלום הלוואותיהם, וזאת באמצעות לוח תשלומים מקל. המתווה הנוסף נכנס לתוקף ביום 1 ינואר 2021.

בהתאם למתווה הנוסף, תאגיד בנקאי רשאי לא לסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי הלוואות לדיור, אשראי צרכני, ואשראי לעסקים קטנים וזעירים, שלא היו בפיגור של 30 ימים או יותר במועד דחיית התשלומים, שלגביהן בוצעו מיום 1 בינואר 2021 ועד ליום 31 במרץ 2021 דחיות תשלומים במסגרת המתווה המעודכן, גם אם הדחייה המצטברת עולה על 6 חודשים, השפעת יישום ההקלות בגין החובות שנדחו אינה מהותית.

ליום 30 בספטמבר 2021 יתרת האשראי בגינו נדחו התשלומים בהתאם למתווה לוח התשלומים המקל (המתווה הנוסף) עמדה על סך של כ- 929.4 מיליוני ש"ח ויתרת האשראי בגינו נדחו התשלומים בהתאם למתווה הקודם עמדה על סך של כ-24.4 מיליוני ש"ח.

על רקע אי הוודאות, נרשמו בשנת 2020 הפרשות להפסדי האשראי החזויים כתוצאה ממשבר נגיף הקורונה. בחישוב ההפרשה הבנק הביא בחשבון את היקף והרכב הלווים אשר ביקשו את דחיית התשלומים או שסיימו את ההקפאה, תחזית בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי וגם החמרה אפשרית ברמת הכשל העתידי של לקוחות הבנק אשר לא ביקשו דחיית תשלומים.

במהלך תשעת החודשים הראשונים לשנת 2021 המשיך הבנק לעקוב אחר ההתפתחויות הן ברמה המאקרו כלכלית והן על התנהגות תיק האשראי, לפיכך לאור קיטון משמעותי בהיקף דחיות תשלומי האשראי וחזרת הרוב המכריע של הלווים לתשלום שוטף ונאות ובהמשך להתאוששות המשק הישראלי ועדכון תחזיות חטיבת המחקר של בנק ישראל לגבי שיעור האבטלה החזוי, עדכן הבנק את ההפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים.

בתקופת הדוח נרשמה ירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים על רקע משבר הקורונה בסך של כ-60.7 מיליוני ש"ח לעומת גידול, על רקע משבר הקורונה, של 70.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בתקופת הדוח נובעת בעיקרה מירידה בהפרשה הקבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים על רקע משבר הקורונה בסך 53.9 מיליוני ש"ח לעומת גידול של 62.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ביאור 16 נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך מאזן (המשך)

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

לפרטים נוספים אודות שינויים והקלות רגולטוריות ראה להלן בדוח הכספי – ביאור 17 הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה.

2. הצעת הבנק לרכישת בנק מוניציפל בע"מ - לאחר שביום 27 במרץ, 2018 הגיש הבנק בקשה לדירקטוריון מוניציפל בנק בע"מ (לשעבר בנק דקסיה ישראל בע"מ – להלן: "מוניציפל") להיכנס למשא ומתן בדבר רכישה של 100% ממניות מוניציפל ע"י הבנק, ובנק מוניציפל דחה את הצעת הבנק, על שיפוריה במהלך התקופה ובחר לאשר את הצעתו של בנק דיסקונט לישראל בע"מ, החלטה שאושרה גם על-ידי רשות התחרות, ביום 25 בפברואר, 2020 מפי בית הדין לתחרות פסק דין אשר סילק את הערר שהגיש הבנק נגד הממונה על התחרות, על הסף. פרטים נוספים לגבי הצעות המיזוג, ההתכתבויות בין הבנק למוניציפל והחלטות הממונה על התחרות ובתי הדין הנכבד ניתן למצוא בביאור 35 לדוחות הכספיים לשנת 2018 ובביאור 35 לדוחות הכספיים לשנת 2019 ובדיווחים המיידיים שדיווח הבנק בנושא בשנת 2019 ו-2020.

ביום 16 באפריל, 2020 הבנק ערער לבית המשפט העליון על החלטת בית הדין לתחרות מיום 25 בפברואר, 2020 (כמפורט לעיל), בו מבקש הבנק לבטל את פסק הדין ולהורות לבית הדין לדון בערר לגופו, וזאת מכיוון שלגישת הבנק שגה בית הדין כשקבע כי הבנק איננו עומד בתנאים הנדרשים ממנו, בשלב מקדמי זה של ההליך, לצורך דיון בערר. לפרטים נוספים אודות הגשת הערעור ראו דיווח מיידי שדיווח הבנק ביום 16 באפריל, 2020 וביום 26 במרץ, 2020. ביום 29 באוגוסט, 2021 דחה בית המשפט העליון את ערר הבנק.

3. ביום 28 בינואר, 2021 הנפיקה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ אגרות חוב סדרה ט"ז, צמודות למדד ונושאות ריבית שנתית של 0.2%.

לצורך ההנפקה אישררו ביום 27 בינואר, 2021, חברות הדירוג מידרוג ומעלות S&P את דירוגיהן לבנק ולחברת ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilAA-' לאיגרות חוב בהיקף של עד 390 מיליוני ש"ח ע.נ. שיונפקו על ידי הבנק באמצעות סדרה ט"ז באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של הבנק מיום 27 בינואר, 2021, חברת הדירוג מידרוג הודיעה על מתן דירוג 'Aa3.il' באופק יציב למסגרת גיוס אגרות חוב (באמצעות סדרה ט"ז) בהיקף של עד 390 מיליון ש"ח ע.נ., שיונפקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של הבנק מיום 27 בינואר, 2021.

קרן אגרות החוב תפרע בארבעה תשלומים שווים, ביום 30 ביוני של כל אחת מהשנים 2025 ועד 2028 (להלן "אגרות החוב"). אגרות החוב הונפקו במחיר 102.8 אג' ל-1 ש"ח ע.נ., ובתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ-400 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ מיום 27 בינואר, 2021.

4. ביום 9 במרץ, 2021 הודיע הבנק על חתימת הסכם עם צד שלישי שאינו קשור לבנק או לבעל שליטה בו, למכירת מלוא זכויות הבנק בנכס מקרקעין אשר בבעלותו ברחוב קרן היסוד בירושלים, אשר שימש בעבר כמשכנו של סניף הבנק. ביום 16 ביוני, 2021 הושלמה העסקה. הבנק הכיר ברווח מהמכירה, לאחר מס, בסך כ-10.7 מיליוני ש"ח.

5. ביום 25 לאפריל, 2021, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O). ביום 13 במאי, 2021 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את הנושאים כדלקמן:

   א. מינוי מחדש של רואי החשבון המבקרים של הבנק ודיווח על שכרם.

   ב. תיקון תקנון הבנק לעניין הוראות שונות לרבות אישור כהונת דח"צ לתקופה שלישית.

   ג. תיקון תקנון לעניין הוראות הנוגעות לפטור לפי סעיף 259 לחוק החברות, עדכון מדיניות התגמול של הבנק (הוספת הוראות פטור לכל נושאי משרה ולרבות כל הדירקטורים בבנק). והענקת כתב פטור לכל נושאי המשרה ולרבות לכל הדירקטורים בבנק, המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת (ובכללם אלו שימונו בעתיד) לרבות המנכ"ל המכהן ו/או כל מנכ"ל שיכהן מעת לעת (וכזה שימונה בעתיד) ולרבות דירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק.

   ד. עדכון מדיניות התגמול של הבנק (הוספת האפשרות להעניק מענק משתנה נוסף "מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת") לעובדי הבנק וכן גם למנכ"ל, גיל טופז.

6. ביום 20 במאי, 2021 דיווחה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ כי בהתאם לדוח הצעת מדף שפרסמה חברת הבת. ביום 7 ביוני, 2016 ("דוח הצעת מדף") החליט דירקטוריון חברת הבת, כי תפדה ביוזמתה בפדיון מוקדם מלא את כתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה 11) בכפוף לעמידה בתנאי אישור המפקח על הבנקים. המפקח על הבנקים אישר את ביצוע הפדיון המוקדם, בכפוף להנפקת סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים טרם ייפרעו כתבי ההתחייבות הנדחים של סדרה 11. חברת הבת, אכן הנפיקה ביום 7 ביוני, 2021 סדרה של כתבי התחייבות נדחים (סדרה 17) בסך 142,500,000 ש"ח ערך נקוב. ופרעה בפירעון מוקדם את סדרה 11 בסך 128,400,000 ש"ח

ביאור 16 נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך מאזן (המשך)

ערך נקוב ביום 24 ביוני, 2021.

7. ביום 20 במאי, 2021 אישרה חברת מעלות את דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ilAA-/STABLE/ilA-1+.

8. ביום 25 במאי, 2021 הודיעה חברת הדירוג מידרוג על העלאת דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ברמה אחת, כדלקמן: הערכת איתנות פיננסית של הבנק (BCA) a1.il, פיקדונות לזמן ארוך ואגרות חוב Aa2.il, כתבי התחייבות נדחים (הון משני תחתון) Aa3.il, כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (הון רובד 2) A2.il (hyb) ופיקדונות לזמן קצר P-1.il. בנוסף, מידרוג קובעת דירוג A2.il (hyb) באופן יציב למסגרת גיוס כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים ("Coco") (סדרה 17) בסך של עד 150 מיליון ש"ח ע.נ שיונפקו על- ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בבעלות מלאה של בנק ירושלים בע"מ, אשר הינה זרוע ההנפקות של הבנק. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 20 במאי, 2021.

9. ביום 1 ביוני, 2021 דיווח הבנק כי בהתאם לתוכנית האסטרטגית של הבנק, אשר במרכזה צמיחה מבוקרת תוך התמקדות, בין היתר, בפיתוח הפעילות הקמעונאית של הבנק, ולאחר שהתקבל לכך אישורו של דירקטוריון הבנק, פנה הבנק לבנק ישראל בבקשה לקבלת רישיון להקמת תאגיד עזר בנקאי, אשר ירכוש מהבנק 95% מהאשראי הצרכני שיעמיד הבנק מעת לעת ("הפעילות המועברת"). בגדר כך, תרכוש החברה הבת 95% מתיק האשראי הצרכני הקיים של הבנק, ואשר היקפו מוערך, נכון למועד דוח זה, בכ- 1.2 מיליארד ש"ח. כמו-כן, דיווח הבנק כי בכוונתו להתקשר עם החברה הבת בהסכם לשירותי ניהול ותפעול לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול הנדרשים לפעילותה ולהתקשר עימה בהסכם לפיו יעמיד הבנק לחברה הבת מימון לשם רכישה של אשראי צרכני עתידי כחלק מהפעילות המועברת.

עוד דיווח הבנק כי מתנהל משא ומתן מתקדם עם קבוצת הפניקס להשקעה אפשרית של חברות מקבוצת הפניקס בהון החברה הבת, וזאת כנגד הקצאה של כ-20% מהון המניות של החברה הבת. הזרמת ההון צפויה, לפי הערכת הבנק, להגדיל את הון הבנק בסך של בין 44 מיליוני ש"ח ל-76 מיליוני ש"ח (בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר יועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שיקבע בהסכם), וצפויה, להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות. ההסכם עם הפניקס צפוי לכלול הוראות מקובלות ביחס לזכויות מיעוט ועבירות מניות והינו כפוף לאישור בנק ישראל, רשות התחרות, הסדר מס מקדמי ואישור האורגנים המוסמכים בבנק ובפניקס.

ביום 26 באוקטובר, 2021 עדכן הבנק כי, בהמשך לדיווחים לעיל:

- אישר דירקטוריון הבנק את הקמת החברה הבת (בכפוף לקבלת אישור בנק ישראל) ואת התקשרות הבנק בהסכמים עם החברה הבת ביחס להעברת פעילות האשראי הצרכני מהבנק לחברת הבת והשקעת קבוצת הפניקס בחברה הבת כנגד הקצאת המניות בחברה הבת.
- במסגרת אישור דירקטוריון הבנק, אושר גם עדכון למתווה העסקה, ואשר לפיו, בגדר הפעילות המועברת יעביר הבנק לחברה הבת 100% מהזכויות וההתחייבויות הכלכליות בפעילות המועברת ובתיק האשראי הצרכני הקיים.

ביום 16 בנובמבר, 2021 דיווח הבנק כי, בהמשך לדיווחים לעיל, נחתם הסכם בין הבנק וחברות מקבוצת הפניקס חברה לביטוח בע"מ.

10. המידע האמור לעיל בדבר החברה הבת, ההתקשרות של הבנק עמה, וההשקעה האפשרית של גוף חוץ בנקאי בחברה הבת הינו מידע צופה פני עתיד, אשר יתכן ולא יתממש, בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבדביום 7 ביולי, 2021 ביצעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ הרחבת סדרה יג', בסך 150,000,000 ש"ח ערך נקוב ובתמורה כוללת (ברוטו) 158,475,000 ש"ח. לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית בסך 0.68% כל 30 במאי החל משנת 2022, קרן האג"ח תיפרע ב-3 תשלומי קרן שווים החל משנת 2022.

אגרות החוב הוקצו לניצעים בדרך של הרחבת סדרה סחירה, שנרשמה לראשונה למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ("הבורסה") על פי דוח הצעת מדף מיום 10 בדצמבר, 2017 ("דוח הצעת המדף"), וזאת מכוח שטר נאמנות אשם נחתם ביום 7 בדצמבר, 2017 , בין חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ לבין מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ.

תנאיהן של אגרות החוב במסגרת ההקצאה הפרטית יהיו זהים לכל דבר ועניין, לתנאיהן של אגרות החוב כפי שתוארו בדוח הצעת המדף ובתשקיף המדף והן תהוונה, החל ממועד רישומן למסחר, סדרה אחת לכל דבר ועניין ביחד עם אגרות החוב (סדרה יג') שבמחזור שהנפיקה החברה כאמור ועם אגרות החוב (סדרה יג') שהונפקו בהרחבה הפרטית הראשונה, שבוצעה בחודש דצמבר 2019.

11. ביום 7 ביולי, 2021 אישרה חברת דירוג S&P מעלות מתן דירוג 'ilAA-' להנפקת איגרות חוב בהיקף של עד 150 מיליון ש"ח ע.נ.

12. ביום 7 ביולי, 2021 אישרה חברת מידרוג דירוג Aa2.il באופן יציב למסגרת גיוס אגרות חוב (סדרה יג') באמצעות הרחבת סדרה נסחרת בהיקף של עד 150 מיליון ש"ח ע.נ.

13. ביום 15 ביולי, 2021 החליט דירקטוריון הבנק, על הגדלת התגמול השנתי וגמול השתתפות בישיבות לדירקטורים של הבנק.

14. ביום 22 באוגוסט, 2021 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק, את מינויו של מר יהודה אורבך לכהונה שלישית כדירקטור חיצוני בבנק.

ביום 26 באוקטובר, 2021 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 26 באוקטובר, 2021 אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט–1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

ביאור 16 נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך מאזן (המשך)

לפרטים נוספים ראה לעיל בביאור 9 – הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים.

15. ביום 26 באוקטובר, 2021 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בגין רווחי שנת 2020 בסך 15.1 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך של כ-0.21 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.נ ישולם ביום 16 בנובמבר 2021, לבעלי המניות שיחזיקו במניות הבנק ביום 3 בנובמבר, 2021 (המועד הקובע).

16. ביום 7 בנובמבר, 2021 הודיעה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ על כוונה לפרסם דוח הצעת מדף להנפקת אגרות חוב סדרה י"ח מכח תשקיף מדף של החברה הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ מיום 28 בנובמבר, 2019.

לצורך ההנפקה קבעה חברת הדירוג מידרוג ביום 7 בנובמבר 2021 מתן דירוג 'Aa2.il' באופק יציב למסגרת גיוס אגרות חוב (באמצעות סדרה י"ח) בהיקף של עד 450 מיליון ש"ח ע.נ., שיונפקו על ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. ביום 8 בנובמבר, 2021 חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot הודיעה על מתן דירוג 'ilAA-' לאיגרות חוב בהיקף של עד 450 מיליוני ש"ח ע.נ. שיונפקו על ידי הבנק באמצעות סדרה י"ח באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ.

17. לפרטים נוספים אודות שינויים והקלות רגולטוריות ראה להלן בדוח הכספי – ביאור 17 הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה.

ביאור 17 – הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה

הוראות חוק ורגולציה אשר חלות על הבנק ואשר התקבלו עד למועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2020 תוארו בדוח השנתי של הבנק לשנת 2020. להלן בתמצית פירוט שינויי חקיקה ופיקוח רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

1. הוראות רגולטוריות לעניין הקלות זמניות לאור מצב החירום (התמודדות עם וירוס הקורונה)

א. לאור הנסיבות המיוחדות וההגבלות המוטלות על המשק בימי הקורונה (בין אם סגרים ובין מגבלות אחרות, קלות יותר), אשר מחד גרמו לכך שהגורמים במשק עובדים בכוח אדם מצומצם שלא מאפשר לבצע את כל המטלות הרגולטוריות הקיימות במועדים הקבועים לכך , ומאידך לא מאפשרים הגעה פיזית של אנשים לצורך ביצוע מטלות רגולטוריות, פרסמו רגולטורים שונים שורת הקלות ודחיות מועדים המחויבות מהנסיבות לעיל.

ב. בין היתר, נתנה הרשות לני"ע הקלות לעניין מועדי העברת דיווחים אליה בנושאים שונים, ניתנו היתרים של משרד העבודה לגבי העסקה בשעות נוספות וניהול כמות העובדים שרשאים להגיע לעבודה, ועוד.

ג. כחלק מההקלות האמורות, פרסם בנק ישראל שורה ארוכה של הקלות לבנקים בתחומים שונים (במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 250 ומכתבים פרטניים נוספים). הוראות אלו התעדכנו באופן שוטף, בהתאם לצורך, כפי שנקבע על ידי בנק ישראל ולבקשות המופנות אליו מהגופים המפוקחים וגורמים אחרים.

ד. ככלל, תוקף ההקלות שניתנו ע"י הפיקוח על הבנקים נקבע עד 30 בספטמבר 2020, אך לאור התמשכות הקורונה, הוארכו הרוב המוחלט של ההקלות האמורות עד ליום 31 בספטמבר 2021, וחלקן, שנמצא כי יש טעם בהן באופן קבוע, עוגן בהוראות הניהול הבנקאי התקין השונות.

לפירוט ההקלות האמורות ראה ביאור 37 לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2020.

ביום 19 ביולי, 2021, החל בנק ישראל להחזיר את פעילות התאגידים הבנקאיים לסידרה. באמצעות תיקון להוראה 250, תוקנה הוראה 355 ובוטלו ההקלות שניתנו בהקשר למועדי פתיחת הסניפים. מתוקף כך, נקבע כי כלל סניפי המערכת הבנקאית ייפתחו לקבלת קהל, ובסניפים ינתנו כלל השירותים שניתנו ערב משבר הקורונה.

הבנק למד את ההנחיות וההקלות שפורסמו על ידי בנק ישראל והרגולטורים האחרים, והטמיע אותן בהתנהלותו השוטפת.

הוראות קורונה שעדין בתוקף (הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 250)

ביום 30 בספטמבר, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 250 ובו הוארך תוקף ההוראה עד ליום 31 בדצמבר, 2021. יחד עם זאת, בתיקון זה בוטלו מרבית ההקלות שלא הוטמעו במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין הקיימות, למעט כפי שיתואר להלן:

עדכון סעיף 7א להוראת נוהל בנקאי תקין 311 בנושא "ניהול סיכון אשראי", אשר הוארכה עד ליום 31 בדצמבר, 2021, והמאפשר לראות דו"ח כספי כמעודכן גם אם חלפה התקופה הקבועה בהוראות ניהול בנקאי תקין 311 בכפוף לנדרש בהוראה.

עדכון סעיף 11 לנוהל בנקאי תקין 329 בנושא "מגבלות על הלוואות לדיור", אשר במסגרתו בוטל ההיתר לאישור הלוואה לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין ובמשכון דירה עד לשיעור של 70% חלף שיעור של 50% כקבוע בסעיף 4 להוראה.

עדכון לנוהל בנקאי תקין 331 בנושא "חלוקת דיבידנדים ע"י תאגידים בנקאיים", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לנקוט בגישה זהירה ושמרנית בחלוקת דיבידנד או ברכישה עצמית של מניות. במסגרת זו הובהר כי במסגרת גיבוש החלטת דירקטוריון בעניין חלוקה, על הדירקטוריון לערוך תחזית בכתב מבוססת בדבר יחסי ההון כנדרש בהוראה, והמתייחסת להשפעות העתידיות של המשבר על החשיפות בהון. בנוסף, עמדת הפיקוח על הבנקים הינה כי חלוקה בשיעור העולה על 30% מרווחי הבנק לא תחשב כתכנון הון זהיר ושמרני. עוד הדגיש הפיקוח על הבנקים כי הציפיה הינה שעודפי ההון והנזילות ינוצלו להגדלת האשראי והתמיכה בפעילות הכלכלית של המשק ולא לצורך חלוקה.

הקלות לפי סעיפים 3.א (בנושא "יעדי הון מזעריים"), 3ב (בנושא "יחס מינוף") – עד תום 24 חודשים מתום תוקף ההוראה (31 בדצמבר, 2023), כאשר נקבעו התניות נוספות לתחולה.

הקלות לפי סעיף 8 (בנושא "מגבלת חבות ענפית") – עד תום 24 חודשים מיום 31 בדצמבר, 2025 (31 בדצמבר, 2027) עם התניות נוספות לתחולה.

פעולות לפי סעיפים 13א, 13ב מחייבות השלמת חובות הזיהוי, האימות וההצהרה על נהנה בחתימת מקור בהתאם לנוסח הנדרש לפני מתן ההקלות, עד תום 3 חודשים ממועד תום תוקף ההוראה (31 במרץ, 2022).

2. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 222 בנושא "יחס מימון יציב"

ביום 21 ביוני, 2021 פרסם בנק ישראל את ההוראה המאמצת את המלצות באזל III לעניין חישוב יחס מימון יציב נטו (NSFR – Ratio Funding Stable Net). במסגרת הטיוטה נדרש תאגיד בנקאי להחזיק יחס מימון יציב נטו, בסך המימון היציב הזמין חלקי סכום המימון היציב הנדרש לפי ההוראה. סך המימון יחושב לפי סך המטבעות ושלא יפחת מ100% בכל זמן נתון. הדיווח על יחס מימון יציב נטו יהיה ביחס לכל המטבעות במאוחד, אך תאגיד בנקאי אמור לנטר ולבקר באופן פעיל את צרכי הנזילות הנדרשים ליחס מימון יציב נטו בכל אחד מהמטבעות העיקריים בפעילותו. על הנתון להיות מדווח להנהלה ולדירקטוריון לפחות אחת לרבעון. ההוראה תיכנס לתוקף ביום 31 בדצמבר, 2021.

ביאור 17 – הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה (המשך)

הבנק נערך ליישום ההוראה וצופה כי לא תהיה להוראה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3. נוהל בנקאי תקין מס' 250A בנושא "מעבר מריבית הלייבור"

ביום 30 בספטמבר, 2021 פרסם בנק ישראל את ההוראה המנחה את הבנקים להיערך לביטול ריביות הלייבור אשר צפוי להתבצע ביחס לדולר ביום 30 ביוני, 2023 וביחס למטבעות אחרים (יורו, יין יפני, פאונד, פר"ש) ביום 31 בדצמבר, 2021. במסגרת ההוראה הנחה בנק ישראל את התאגידים הבנקאיים לקיים בחינה מקיפה של החוזים אשר הם חתומים עליהם, בין אם מול תאגידים בנקאיים אחרים ובין מול לקוחותיהם, ולבחון כיצד מחליפים את עוגני הריבית המשתנה שמבוססים על ריבית הלייבור בעוגני ריבית אחרים שהחלו מתפתחים באלטרנטיבות מקובלות בקרב המוסדות הפיננסיים והבנקים המרכזיים בעולם. בנק ישראל הנחה כי את החלפת העוגנים יש לבצע תוך הקפדה על הוגנות כלפי הלקוחות ושהפגיעה בהם תהיה מינימלית ככל שניתן. ההוראה נכנסה לתוקף ותהיה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר, 2023.

הבנק נערך ליישום ההוראה בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו בה וצופה כי לא תהיה להוראה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

4. נוהל בנקאי תקין מס' 311A – בנושא "ניהול אשראי צרכני"

ביום 2 בפברואר, 2021 פורסמה הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 311A בנושא "ניהול אשראי צרכני". ההוראה מסדירה את החובות החלות על הבנק בהקשר למתן אשראי צרכני החלה על תאגיד בנקאי, תאגיד עזר וסולק כהגדרתו בחוק הבנקאות רישוי. ההוראה כוללת הנחיות בקשר עם קביעת אסטרטגיית ניהול ושיווק האשראי הצרכני, מדיניות האשראי, שיווק האשראי ותהליכי אישורו.

מסמך המדיניות יכלול, בין השאר, את פירוט סוגי ההלוואות ותהליכי אישור מוצר חדש, קווים מנחים למתן אשראי ותמחור הוגן שלו, תנאים מחייבים להלוואות עם מאפיינים ייחודיים, קריטריונים להעמדת אשראי, התייחסות לשימוש במאגרי מידע, ממקורות מידע פנימיים וחיצוניים, מדדים כמותיים ודרישות מינימום להערכת יכולת הפירעון של הלקוחות, קווים מנחים לפרסום ושיווק אשראי לרבות אשראי יזום, ומנגנוני קביעת יעדים הערכה תגמול ובקרה על עובדים העוסקים בשיווק אשראי לרבות עובדי מיקור חוץ.

לעניין שיווק אשראי, נדרש כי תאגיד בנקאי יעסיק בשיווק אשראי צרכני בנקאים בעלי הכשרה נאותה, שיווק האשראי ללקוחות יתנהל בהתאם לתסריטי שיחה שהוכנו ונבדקו מראש, וכן כי יקבע ויובא לידיעת הלקוח מנגנון פשוט וגלוי להסרת פרטיו מרשימת שיווק, על פי בקשתו. לעניין שיווק אשראי יזום, נקבע כי ככלל יש להימנע משיווקו לאוכלוסיות מוחלשות ולצעירים עד גיל 21, וכן להימנע משיווק אגרסיבי ומהפעלת לחץ על הלקוח. לטובת הלקוח נקבעו מנגנוני הגנה בדמות יכולת ביטול עסקת האשראי במהלך 3 ימי עסקים מיום ההתקשרות, ללא עמלות. כמו-כן נקבע כי יש להימנע מפנייה יזומה ללקוח אשר השיב בשלילה להצעת אשראי בעבר (3 חודשים לפחות), למעט חריגים. בנוסף נקבע כי את כל שיחת שיווק אשראי יש לתעד. לעניין שיווק האשראי שמתבצע בנקודות מכירה (שלא לטובת מימון רכישת או שכירת מוצר או שירות המשווק בנקודת המכירה), יש לבצע את השיווק במלואו במתחם ייעודי (שאינו בקופות), על ידי עובד או נציג התאגיד הבנקאי בלבד. מעבר לכך, העמדת האשראי תותנה בקבלת הסכמה באמצעי הסכמה נוסף ולא באותו מעמד.

ההוראה בתוקף מיום 2 בנובמבר, 2021, למעט ההוראות החלות לגבי שיווק אשראי צרכני, אשר תחילתם חלה ביום 2 במאי, 2021.

הבנק התאים את אופי פעילותו לקבוע בהוראה. לא צפוי שלהוראה תהיה השפעה על הדוחות הכספיים.

5. נוהל בנקאי תקין מס' 314 – בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים"

ביום 2 בפברואר, 2021 פורסם תיקון להוראה 314 בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים". לאור קביעתם של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים (CECL), בוטלה הדרישה להפרשה קבוצתית בשיעור מינימלי של 0.35% בגין הלוואות לדיור ובוטלה הדרישה לשמירה על הפרשה מינימלית לפי שיטת עומק הפיגור. במקביל, נקבע כי על תאגיד בנקאי לנכות מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיור שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות.

התיקון להוראה יכנס לתוקף ביום 1 בינואר, 2022.

הבנק נערך להתאמת אופי פעילותו לקבוע בהוראה, הבנק נמצא בשלבים מתקדמים של הערכות ליישום ההוראות.

6. נוהל בנקאי תקין מס' A314 בנושא "ניהול הסדרי חוב ותהליכי גביה של חובות מהותיים בקשיים"

ביום 30 בספטמבר, 2021, פורסמה ההוראה הקובעת כי חובות מהותיים בקשיים (חבות בסכום העולה על 50 מיליוני ש"ח או חבות בסכום נמוך יותר, אם היא עומדת בפרמטרים כמותיים או איכותיים שהוגדרו על ידי הבנק) יטופלו על ידי פונקציה ייעודית בבנק, בעלת התמחות מתאימה. עוד נקבעו התהליכים אותם על הבנק לנקוט בטרם החוב הופך לבעייתי (החל בהליך החיתום) ובמהלך חיי החוב.

תחילת ההוראה מיום 1 באפריל, 2022.

הבנק נערך להטמעת ההוראה, תוך התאמת ההיערכות לגודלו של הבנק ולסדרי הגודל של נכסי לקוחותיו. לא צפויה להיות להוראה השפעה על הדוחות הכספיים.

ביאור 17 – הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה (המשך)

7. שו"ת לנוהל בנקאי תקין מס' 329 – בנושא "הלוואות לדיור"

ביום 6 באוקטובר, 2021 פורסם עדכון למסמך שאלות ותשובות בהקשר להוראת נוהל בנקאי תקין מס' 329 בנושא "הלוואות לדיור". במסגרת העדכון נקבעו כללים שמטרתם להקשיח את האפשרות של הלקוחות ליטול הלוואות לצורך רכישת דירת להשקעה. כך, למשל, הובהר כי הבנק אינו רשאי להעמיד הלוואה נוספת לצורך מימון הון עצמי לרכישת דירה, אלא לצורך מימון ביניים למשפרי דיור כהלוואת גישור בלבד; הובהר כי סיוע צד ג' למימון הון עצמי באמצעות הלוואה מוגבל לבני משפחה בדרגה ראשונה; סיווג הלוואה המיועדת למחזור הלוואה קיימת תסווג בהתאם למטרת ההלוואה המקורית; בעת סיווג הלוואה לכל מטרה יש לכלול הלוואה במשכון דירת מגורים שאינה מיועדת לרכישת הזכויות במקרקעין וכי שיעור המימון המרבי ל"הלוואה לכל מטרה" הוא 50% מהנכס המשועבד;

הבנק נערך ליישום העדכון להוראה ובוחן את השפעתה על הדוחות הכספיים.

כמו כן, נקבע כי הדרישה להגדלת יעד ההון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור מתייחסת ליעד הון עצמי רובד 1 בלבד, ואין חובה ליישמו ביחס ליעד ההון הכולל.

הבנק עדכן את יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ל11.5% לעומת 12.1% (לאחר השפעת ההקלות על רקע משבר הקורונה) טרם פרסום ההבהרה לפרטים נוספים ראה ביאור 9.

8. נוהל בנקאי תקין מס' 336 – בנושא "שיעבוד נכסי תאגיד בנקאי"

ביום 15 ביוני, 2021, פרסם בנק ישראל את הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 336 בנושא "שיעבוד נכסי תאגיד בנקאי". עדכון ההוראה נבע מכך שבשנים האחרונות חלה עליה בהיקף השעבודים הנדרשים מתאגידים בנקאיים, בשל רפורמות שונות ברגולציה הבינלאומית. ההוראה בנוסחה המעודכן, אשר תיכנס לתוקף ביום 1 בינואר, 2022, משנה מקצה אל קצה, את המגבלה החלה על תאגיד בנקאי מלשעבד נכסיו לטובת פעילותו העסקית. בעוד שלפי ההוראה אשר תוקפה יפוג בסוף 2021 הוגבל תאגיד בנקאי בשיעור הנכסים שהוא רשאי לשעבד, הרי שלפי ההוראה המעודכנת המגבלה תוסר. תחת המגבלה הכמותית, יידרש תאגיד בנקאי לנהל את שיעבוד נכסיו לפי אסטרטגיה (שתיקבע ע"י הדירקטוריון) ומדיניות (שאותה תקבע ההנהלה ותאושר בדירקטוריון) ולנהל אותה באופן שיאפשר ניהול נאות של נכסיו המשועבדים.

הבנק נערך להתאמת אופי פעילותו לקבוע בהוראה, לא צפוי שלהוראה תהיה השפעה על הדוחות הכספיים.

9. נוהל בנקאי תקין מס' 359A – בנושא "מיקור חוץ"

ביום 21 ביוני, 2021 פרסם בנק ישראל תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' A359 בנושא "מיקור חוץ". עניינו של התיקון הוא ביטול סעיף 38 להוראה אשר לא התיר להוציא למיקור חוץ פעילות שעניינה הוא פנייה יזומה למשקי בית לצורך הפנייתם לבנק לקבלת אשראי, אלא בתנאים מסוימים אשר נקבעו באותו סעיף. בסעיף 38 זה נקבע כי האיסור הקבוע בו יוסר עם ביטולו של הסעיף מההוראה. כאמור, בעדכון ההוראה בוטל הסעיף כך שממועד פרסומה ניתן להוציא למיקור חוץ פעילות שעניינה פנייה יזומה כאמור.

הבנק צופה כי לתיקון ההוראה תהיה השפעה לחיוב על פעילותו והוא נערך ליישמו.

10. תיקון לנוהל בנקאי תקין מס' 367 בנושא "בנקאות בתקשורת".

ביום 25 ביולי, 2021, על רקע הניסיון שנצבר במערכת הבנקאית בישראל בשנים האחרונות בנוגע לפתיחת חשבון מרחוק, ובפרט הניסיון שנצבר בשימוש בטכנולוגיות בהיבט זה, פורסם תיקון לנוהל בנקאי תקין מס' 367 בנושא "בנקאות בתקשורת". בתיקון זה מבקש הפיקוח על הבנקים לאפשר לתאגיד בנקאי, לפי שיקול דעתו, להציע ללקוחותיו לבצע פעילות בחשבון שנפתח מרחוק ושאינו מסווג כחשבון בסיכון גבוה בהיבטי איסור הלבנת הון ומימון טרור, מיד עם פתיחתו, וללא צורך בביצוע בדיקה באמצעות בנקאי בהיבטי איסור הלבנת הון ומימון טרור. כחלופה, נדרש התאגיד הבנקאי לבצע בדיקה מדגמית על חשבונות אלו, בהקדם האפשרי לאחר מועד פתיחתם.

לתיקון להוראה לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים.

11. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 – בנושא "בנקאות פתוחה"

ביום 24 בפברואר 2020, פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין 368 בנושא "בנקאות פתוחה", אשר מחייבת את הבנקים לשתף מידע בנקאי של הלקוח, בהסכמת הלקוח, עם ספקי צד ג' מורשים ולאפשר ביצוע תשלומים בחשבונו של לקוח באמצעות צד ג' המפוקח לעניין זה. כך, ספקי צד ג' יוכלו להציע ללקוחות מוצרים חדשים, מותאמים אישית ללקוח תוך שיפור חווית הלקוח. שירות זה יאפשר ויעודד כניסה של שחקנים חדשים בעולמות התשלומים, המידע, השיווק, והתיווך, וכל זה במטרה לאפשר תמחור טוב יותר ללקוח.

מטרת ההוראה היא להגדיר את התשתית של בנקאות פתוחה בישראל ובכך לחזק את השליטה של הלקוח במידע הפיננסי אודותיו ואת אופן ביצוע הפעולות בחשבון שלו. ההוראה מסדירה, בין השאר, את החובות של הבנק במסגרת הבנקאות הפתוחה, את ההגנות ללקוח, הכלים לניהול הסיכונים של הבנק בסביבה של בנקאות פתוחה, ובכלל זה את האפשרות של מקור המידע (בנק או חברת כרטיסי אשראי) להשעות הסכמה להעברת מידע במקרה של חשד סביר לפרצת אבטחת מידע אצל צד שלישי. הוראה זו קובעת את הדרישות מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי בתפקידם כמנהלי חשבון תשלום, כמקור מידע וכן כצרכני מידע ויוזמי תשלומים בעצמם.בראיית הבנק, "בנקאות פתוחה" מהווה מהלך

ביאור 17 – הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה (המשך)

משמעותי במגמה להפיכת העולם הפיננסי לפתוח, שקוף ותחרותי יותר. על מנת להתחרות באפקטיביות, הבנק נערך לקראת יישום השינויים הרגולטוריים.

מחד, תפקידו של הבנק כספק מידע ובמצע פעולות לפי הוראות של אחרים מוגדר על-ידי הרגולטור, אולם לבנק עומדת גם האפשרות לעשות שימוש ברגולציה החדשה במעמד של "צרכן מידע" מתאגידים בנקאים אחרים, על מנת לספק שירותים מקיפים יותר ללקוחותיו (וללקוחות חדשים שירכוש בשל פיתוח היכולות הללו), ולכן לבנק הזדמנות גדולה להגדיר תפקידו מחדש בעולם בו מתקיימת "בנקאות פתוחה". מאידך, כניסתה של "הבנקאות הפתוחה" מאיימת על נתח פעילות הבנק בתחום הארנק הדיגיטלי. הבנק מתייחס ל"בנקאות פתוחה" כנושא אסטרטגי לפעילותו העתידית, פועל להתאמת הנכסים הטכנולוגיים, ובד בבד לגידור הסיכון העסקי, כפי שצוין לעיל. הבנק בוחן, באופן סדור, את סביבת התחרות במטרה לזהות הזדמנויות נוספות אשר צפוי כי תתקיימנה לאור השינויים המהותיים בעולם הפיננסי שבו "בנקאות פתוחה" תהא משמעותית.

תחילת ההוראה נקבעה ליום 31 בדצמבר, 2020 (למעט סעיפים מסוימים ממנה), ולאור מצב החירום שהוכרז לאור מגפת הקורונה, נדחתה התחולה ב-3 חודשים, ליום 31 במרץ 2021. ביום 5 באפריל, 2021, פרסם בנק ישראל חוזר אשר דוחה במספר חודשים את היישום המתוכנן, על מנת שיתאפשר לבנק ישראל לתת התייחסות נאותה לסוגיות שונות שעלו במהלך ההיערכות ליישום, ומתוך רצון לבסס את מערכת הבנקאות הפתוחה. לפיכך נדחה שלב 2 ליום 31 בדצמבר, 2021 (חלף 10 באוקטובר, 2021) ושלב 3 נדחה בחודשיים, ליום 31 במאי, 2021.

הדחייה אמורה לאפשר למערכת הבנקאית לייצב את השירותים הניתנים באמצעות המערכת, על מנת שזמינותה תהיה איתנה והשירותים בה יענו על דרישות השוק. הבנק קיבל אורכה מהפיקוח על הבנקים לגבי יישום חלק מהסעיפים אשר נקבעו בהוראה, עד ליום 31 בדצמבר, 2025 (עם אפשרות להארכת הדחייה ליישום מלוא ההוראה בשנתיים נוספות).

הבנק נערך ליישום ההוראה. בעת הזו מעריך הבנק כי ליישומה לא תהיה השפעה מהותית אך הפוטנציאל הגלום בה עשוי ליצור הזדמנויות מהותיות שישפיעו לחיוב על ביצועי הבנק בעתיד.

12. נוהל בנקאי תקין מס' 420 – בנושא "משלוח הודעות בתקשורת"

ביום 25 בפברואר, 2021 פורסם תיקון לנוהל בנקאי תקין מס' 420 בנושא משלוח הודעות בתקשורת", המסדיר את האופן בו על הבנק למלא את החובה החדשה שהוטלה עליו בתיקון מס' 14 לחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א – 1981. לפי התיקון, נדרש הבנק לשלוח הודעה ללקוח בדבר צורך להפקיד כספים בחשבון על מנת למנוע החזרת שיק שנמשך מחשבונו מעילת "אכ"מ". בתיקון האמור נקבעו הנחיות בדבר תוכן ההודעה שתשלח, הגורמים אליהם היא תשלח, מועד משלוח ההודעה ודרכי המסירה ללקוח.

התיקון נכנס לתוקף ביום 8 באוגוסט, 2021 (מועד כניסתו לתוקף של תיקון מס' 14 לחוק שיקים ללא כיסוי).

ביום 6 ביוני, 2021 פורסם תיקון נוסף להוראה, אשר מסדיר הקלות לבנקים בהקשר לאופן משלוח הודעות שונות ללקוחותיהם. יישום הקלות אלו יאפשר להקטין את העלויות הכרוכות בהפקת ההודעות ומשלוחן. החידוש העיקרי בתיקון זה הינו ביטול החובה לשלוח הודעות מסוימות בדואר פיזי, ומתן אפשרות לשלוח גם הודעות אלו ללקוח באופן דיגיטלי, בכפוף לקיום הבקרות והתנאים המפורטים בתיקון להוראה. מועד כניסתו לתוקף של תיקון זה להוראה הינו שנה מיום הפרסום (6 ביוני, 2022), אך הבנקים רשאים להקדים את השימוש בהקלות המפורטות בתיקון לזה, ככל שיעמדו במלוא התנאים שנקבעו בהקשר לכך בתיקון האמור. הבנק נערך ליישום הוראות התיקון להוראה, במטרה להיטיב עם לקוחותיו ולהקדים ולהשתמש בהקלות הגלומות בו אף במועד מוקדם יותר מהקבוע בו.

לא צפוי שלהוראה תהיה השפעה על הדוחות הכספיים.

13. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 443 בנושא "פיקדונות ללא תנועה וחשבונות שבעליהם נפטרו"

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה שמטרתה לקבוע את אופן הטיפול בפיקדונות ללא תנועה ובחשבונות שבעליהם נפטרו. במסגרת ההוראה הורחבו חובות האיתור החלות על תאגיד בנקאי ביחס לבעלי פיקדונות וחשבונות אלו. עוד נקבע כי על תאגיד בנקאי להגדיר פונקציה ייעודית (ניתן גם להגדיר כמטלה נוספת של פונקציה קיימת) לטיפול בנושא, שתפקידה יהיה לטפל בפיקדונות אלה. במסגרת ההוראה חודדה אף החובה על תאגיד בנקאי לדווח לאפוטרופוס הכללי אודות קיומם של פיקדונות ללא תנועה (מעל 5,000 ש"ח) ואף חובה לפעול ליצירת קשר עם בעליו סמוך לפני שיקיים את חובת הדיווח האמורה.

יישום ההוראה יחייב את הבנק להשקיע תשומות בהקשר לאיתור בעלי חשבונות הפל"ת, וכן ידרוש היערכות תפעולית ומיחשובית.

ההוראה נכנסה לתוקף מיום 15 בנובמבר, 2021.

במקביל לקביעת הוראת ניהול בנקאי 443, פרסם בנק ישראל טיוטת צו המעדכנת את אופן ניהול השקעת כספי פיקדונות ללא תנועה. טיוטת הצו טרם קיבלה תוקף, ואין וודאות כי אכן יאומצו השינויים שפורסמו בטיוטה.

14. חוק המידע הפלילי ותקנת השבים התשע"ט -2019

ביום 16 בינואר, 2021 אמור היה להיכנס לתוקף חוק המידע הפלילי ותקנות השבים, אשר מחליף את חוק המרשם הפלילי. בהתאם להוראות החוק, אסור לשאול אדם שאלות

ביאור 17 – הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה (המשך)

לגבי רישום פלילי שיש לו, ובמקרים בהם מגיע לידי גורם כלשהוא מידע כאמור על אדם – אסור לו לקחת זאת בחשבון במסגרת שיקוליו לגבי אותו אדם.

מי שדרש, במישרין או בעקיפין, מידע פלילי על אדם, דינו – מאסר שנה; עשה כן לשם העסקה או לשם קבלת החלטה בעניין האדם שהמידע נוגע לו, דינו – מאסר שנתיים. כנ"ל לגבי גוף, מעסיק או עוסק שהביא מידע פלילי בחשבון בין שיקוליו בקבלת החלטה שהוא אינו זכאי לקבלו או הביא בחשבון מידע נוסף הנוגע למידע פלילי כאמור, דינו – מאסר שנה. להוראות חוק זה ישנן השלכות משמעותיות על המערכת הבנקאית, במיוחד בהקשר של גיוס עובדים ללא יכולת לברר האם היה להם עבר פלילי, אך גם בהקשר של מגבלות לא סבירות לגבי אופן ביצוע "הכר לקוח", וכד'. לאור הבעייתיות ביישום הוראות החוק, דחה המחוקק את תחילתו של החוק לחודש יוני 2022. בפרק זמן זה העוסקים במשק יתאימו עצמם להוראות החדשות. כמו כן, אפשר ופרק המזמן הנוסף יאפשר לבצע תיקוני חקיקה שיקלו על יישומו.

15. **רפורמה צרכנית להגברת שקיפות המידע ללקוחות הבנקים ולשיפור סביבת התחרות בשוק המשכנתאות**

ביום 14 בנובמבר, 2021 פרסם בנק ישראל הודעה על קידום שורה של צעדים צרכניים בתחום המשכנתאות, שנועדו להקל על הלווים בתהליך נטילת המשכנתא בשלושה היבטים: שקיפות ויכולת השוואה, פשטות ויכולת הבנה ויעילות בביצוע התהליך.

- במסגרת הצעדים יחויבו הבנקים לספק ללקוח אישור עקרוני בפורמט אחיד, שבו יוצגו, בנוסף לסל המשכנתא המוצע על ידם, שלושה סלים אחידים שהרכבם נקבע על ידי בנק ישראל, כאשר אורך תקופת ההלוואה ייבחר על ידי הלקוח.
- בכל אחד מהסלים יוצגו: הריבית הכוללת החזויה, סך התשלומים החזוי בכל תקופת המשכנתא והתשלום החודשי הגבוה ביותר הצפוי על פי התחזיות.
- הזמן למתן האישור העקרוני יקוצר לימים ספורים בלבד ותתאפשר הגשת הבקשה וקבלת האישור באופן מקוון בכלל הבנקים.
- בעקבות הרפורמה, הלקוח יוכל להבין טוב יותר את תנאי המשכנתא המוצעים לו והשלכותיהם על התשלומים העתידיים, להשוות באופן מושכל וביתר קלות בין ההצעות השונות הניתנות לו מכמה בנקים ולהגיש בקשה לקבלת הצעת משכנתא בצורה מהירה ונוחה יותר. כל אלו יגבירו את כוחם של הלקוחות ובכך ישפרו את הסביבה התחרותית בשוק.
- לצורך גיבוש הצעדים הקים נגיד בנק ישראל צוות מיוחד אשר התייעץ עם מספר מומחים בעלי שם עולמי בתחום המשכנתאות ובתחום הכלכלה ההתנהגותית, עם גורמים מרשות התחרות ועוד. בנוסף לכך, ועל-מנת לטייב את הצעדים, נעזר הבנק בקבוצות מיקוד, שהורכבו ממשתתפים בעלי רקע מגוון.

הבנק נערך ליישום הצעדים הנכללים ברפורמה. בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעתה.

הדירקטוריון	152
הנהלה ונושאי משרה בכירה	152
עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים	153
המבקר הפנימי	155
מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים	155
דירוג האשראי של הבנק	155
נספח – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	156

הדירקטוריון

נכון למועד הדוח וליום פרסומו, מונה דירקטוריון הבנק 9 דירקטורים, מתוכם 3 דירקטורים חיצוניים לפי חוק החברות, התשנ"ט – 1999 ("חוק החברות") שהנם גם דירקטורים חיצוניים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 ("הוראה 301"). מספר הדירקטורים כאמור לעיל הנו בהתאמה לסעיף 22 להוראה 301.

בתקופת הדוח לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון.

במהלך החודשים ינואר-ספטמבר 2021 קיים דירקטוריון הבנק 13 ישיבות מליאה ו-38 ישיבות של וועדות הדירקטוריון.

ביום 18 במאי, 2021 אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק, בין היתר, את תיקון סעיף 83 לתקנון הבנק, לפיו ניתן למנות דירקטור חיצוני לתקופה מקסימלית וכוללת של תשע שנים, כפי שמאפשר סעיף 245(א) לחוק החברות, וזאת במקום הגבלת כהונה כוללת של עד שש שנים כפי שהופיע בתקנון הבנק עד למועד זה.

הנהלה ונושאי משרה בכירה

בתקופת הדוח חלו השינויים הבאים בנושאי המשרה הבכירה בבנק ביחס לפירוט בדוח השנתי לשנת 2020 (עמודים 288-284):

ביום 1 בינואר, 2021 החל לכהן מר בעז ליבוביץ כסמנכ"ל, מנהל סיכונים ראשי ומנהל חטיבת הסיכונים.

ביום 24 בינואר, 2021 החלה לכהן עו"ד מיכל קופרשטיין כמזכיר הבנק.

ביום 1 באוגוסט, 2021 הודיע מר מריו ויינגורטין, סמנכ"ל, על על סיום כהונתו כמנהל חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגיות. מר ויינגורטין סיים תפקידו בבנק ביום 31 באוקטובר, 2021.

ביום 26 באוגוסט 2021 הודיע מר דודי לוי, משנה למנכ"ל, על סיום כהונתו כמנהל החטיבה הקימעונאית. מר לוי צפוי לסיים תפקידו בבנק ביום 26 בנובמבר, 2021.

ביום 26 באוקטובר, 2021 אישר דירקטוריון הבנק את מר יעקב פלד כמשנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית, חלף מר דודי לוי. מינוי מר פלד כפוף לאישור בנק ישראל.

מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2022-2020

ביום 11 לדצמבר, 2019, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת התגמול) (להלן: "ועדת התגמול"), את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2022-2020 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה"), בהתאם לסעיף 267א ו 267ב לחוק החברות, תשנ"ט1999, להוראות ניהול בנקאי תקין A301 ולהוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו 2016 (להלן: "חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים").

ביום 13 במאי, 2021 אישרה אסיפת בעלי מניות (מס' אסמכתא: 2021-01-085776) לאחר אישור דירקטוריון הבנק, והמלצת ועדת התגמול לתקן את מדיניות התגמול של נושאי המשרה. התיקון האמור, מעדכן את מדיניות התגמול הקיימת לנושאי המשרה בשני נושאים: הוספת האפשרות של הענקת מענק משתנה נוסף שיקרא "מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת" והוספת האפשרות להעניק פטור בהתאם לסעיף 259 לחוק החברות (להלן: "הפטור") לכל נושאי המשרה בבנק, ובכללם למנכ"ל הבנק וכל חברי הדירקטוריון בבנק.

בהתייחס למתן הפטור הוחלט כי הפטור לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא המשרה בבנק יש בה עניין אישי. עוד הוחלט באסיפת בעלי המניות להעניק כתב פטור לכל נושאי המשרה ולרבות לכל הדירקטורים בבנק, המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת (ובכללם אלו שימונו בעתיד) לרבות המנכ"ל המכהן ו/או כל מנכ"ל שיכהן מעת לעת (וכזה שימונה בעתיד) ולרבות דירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק ובהתאמה לעדכן את מדיניות התגמול הקיימת לנושאי המשרה בבנק לשנים 2022-2020.

לפרטים בדבר מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה ראו בביאור 22 לדוחות הכספיים לשנת 2020.

ביום 22 באוקטובר, 2020 על רקע ובעקבות המשבר העולמי אשר נגרם בעקבות התפרצות נגיף הקורונה, והשפעתו על פעילות הבנק, הוחלט על יישום תכנית התייעלות בבנק, במטרה לצמצם את הוצאות הבנק, ובכלל זה עלויות השכר. תכנית ההתייעלות כללה, בין היתר, הקפאה של שכר והטבות לעובדים, צמצום פעילות רווחה, ניוד, פרישה מוקדמת וצמצומי תקנים. ההקפאה האמורה תשוב ותיבחן בתום הרבעון הראשון של שנת 2021. בנוסף, הסכימו חברי ההנהלה, מנכ"ל הבנק, יו"ר הדירקטוריון וחברי הדירקטוריון, להפחתה של 4% משכרם, ההקפאה הסתיימה בתום הרבעון הראשון. הבנק צופה ומעריך כי העלות של הפרישה המוקדמת, עד סוף שנת 2021 תהיה בסכום של כ- 5.1 מיליוני ש"ח.

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2020-2022

ביום 31 לאוקטובר, 2019, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2022-2020 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לעובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה"), בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין A301. ואשר עדכונה של המדיניות אושר על ידי הדירקטוריון ביום 26 במרץ 2020 (וביום 23 בפברואר, 2021).

ביום 23 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול לתקן את מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה ולהוסיף האפשרות של הענקת מענק משתנה נוסף שיקרא "מענק מיוחד בקשר לעסקה מיוחדת"

לפרטים בדבר מדיניות התגמול החדשה לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה ראו בביאור 22 לדוחות הכספיים לשנת 2020.

עסקאות עם בעל שליטה וצדדים קשורים

ביום 13 באפריל 2021 אישרה ועדת ביקורת להתקשר בעסקה לקבלת שירותי אדריכלות מחברת אי.טי.פי ליין בע"מ בקשר לשיפוץ מבנה למוקד הבנק בירושלים. החברה הינה בבעלותם של מר רון גרינהולץ וגב' יעל שובל, שהינה קרובה של בעלי השליטה בבנק. בטרם ההתקשרות, קוים "הליך תחרותי" בו התקבלו שלוש הצעות מחיר לאספקת השירותים וכן התקיימה ועדת רכש פנימית בה הוצגו תוצאות התהליך התחרותי והתקבלה החלטה לאשר התקשרות עם אי.טי.פי ליין בע"מ אדריכלות ועיצוב פנים. עוד קבעה הועדה כי ההתקשרות אינה "עסקה חריגה", רכישת שירותי אדריכלות נעשית בשגרה במהלך העסקים הרגיל של הבנק ולטובת הבנק; העסקה הינה בתנאי שוק על בסיס חוות דעת שהוצגה בפניה ותוצאות הליך תחרותי שבוצע וכי סכומה אינו עשוי להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכושו או התחייבויותיו. העסקה הינה עסקה זניחה בהתאם לקריטריונים כמתואר בעמוד 243 בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2020.

אישור ביטוח

ביום 25 לאפריל, 2021, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O). כמו כן, ביום 18, במרץ 2021 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) בישיבתה מיום 14, במרץ 2021, את חידוש פוליסת הביטוח לדירקטורים ולנושאי משרה (כולל בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת, עד לתאריך 9 במאי, 2021. כמו כן, אישר הדירקטוריון לאחר אישור ועדת הביקורת כאמור לעיל, רכישת ביטוח מיום 10 במאי 21 ועד ליום 31 במרץ, 2022, בהתאם לגבולות החלטת המסגרת ובכפוף לקבלת אישור אסיפת בעלי המניות של הבנק להארכת נוספת של החלטת המסגרת כאמור. לפרטים נוספים ראו דיווחים מיידיים שדיווח הבנק ביום 21 במרץ, 2021 וביום 25 באפריל, 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-040284 ו 2021-01-069939, בהתאמה).

בהמשך להחלטת הדירקטוריון הנ"ל, אישר הדירקטוריון בישיבתו הנ"ל, כי התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על מנכ"ל הבנק וכן על נושאי משרה שהם קרוביהם של בעלת השליטה המכהנים בבנק במועד החלטה זו, וכי תנאי ההתקשרות עמם זהים לתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בבנק, ההתקשרות הינה בתנאי שוק, ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכושו או התחייבויותיו.

מתן פטור

ביום 13 במאי, 2021 אישרה אסיפת בעלי מניות (מס' אסמכתא: 2021-01-085776) לאחר אישור דירקטוריון הבנק, והמלצת ועדת התגמול להעניק כתב פטור לכל נושאי המשרה ולרבות לכל הדירקטורים בבנק, המכהנים ו/או שיכהנו מעת לעת (ובכללם אלו שימונו בעתיד) לרבות המנכ"ל המכהן ו/או כל מנכ"ל שיכהן מעת לעת (וכזה שימונה בעתיד) ולרבות דירקטורים בבנק שהינם ו/או קרוביהם בעלי שליטה בבנק. כתב הפטור כאמור לא יחול ביחס למעשה או מחדל של נושא משרה בנוגע להחלטה או עסקה שלבעל השליטה או לנושא המשרה בחברה יש בה עניין אישי. כמו כן ועל אף האמור לעיל, הבנק אינו רשאי לפטור מראש דירקטור מאחריותו כלפיו עקב הפרת חובת הזהירות ב"חלוקה" (כהגדרת מונח זה בחוק החברות).

עדכון גמול דירקטורים

ביום 15 ביולי, 2021, החליט דירקטוריון הבנק, בהתאם לתקנות 1א(2) ו-1ב(א)3 לתקנות החברות (הקלות בעסקאות בעלי עניין), תש"ס-2000 ולאחר קבלת אישור ועדת הביקורת בישיבתה כוועדת תגמול מיום 11 ביולי, 2021, על הגדלת הגמול השנתי לדירקטורים של הבנק לסך של 73,949 ש"ח צמוד למדד (נכון למדד שיפורסם בגין חודש ספטמבר 2021) ובתוספת הפרשי הצמדה על פי תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000 (להלן: "תקנות הגמול") ובתוספת מע"מ. כמו כן, הוחלט על הגדלת גמול ההשתתפות לישיבה לסך של 2,580 ש"ח (נכון למדד שיפורסם בגין חודש ספטמבר 2021) ובתוספת הפרשי הצמדה על פי תקנות הגמול ובתוספת מע"מ. עדכון גמול דירקטורים בוצע במועד אישור הארכת כהונתו של מר אורבך כדירקטור חיצוני כאמור להלן. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי שדיווח הבנק ביום 15 ביולי, 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-117792).

מינוי דירקטור חיצוני

ביום 22 באוגוסט, 2021, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את מינויו מחדש של מר יהודה אורבך כדירקטור חיצוני לפי חוק החברות ולפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי

תקין לתקופת כהונה נוספת (שלישית) של שלוש שנים שתחל ביום 13 בספטמבר, 2021. הגמול שישולם למר אורבך, ככל שימונה, יהיה זהה לזה הניתן לשאר הדירקטורים בחברה (למעט יו"ר הדירקטוריון). כמו כן, בזהה לשאר הדירקטורים בחברה, מר אורבך זכאי לפטור, שיפוי וביטוח להם זכאים דירקטורים המכהנים בבנק. לפרטים נוספים ראו דוח זימון אסיפה של הבנק מיום 15 ביולי, 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-117798 ודוח מיידי בדבר תוצאות האסיפה מיום 22 באוגוסט, 2021 מס' אסמכתא: 2021-01-135687).

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח השנתי לשנת 2020.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2021 אושרה בועדת ביקורת ביום 8 בדצמבר 2020 , ובדירקטוריון ביום 12 בינואר , 2021.

הדוח השנתי של המבקר הפנימי לשנת 2020 נדון בועדת ביקורת ביום 3 במרץ, 2021 ובדירקטוריון ביום 9 במרץ, 2021.

ביום 22 באוקטובר, 2020, אישר דירקטוריון הבנק את הארכת כהונתו של המבקר הפנימי החל מיום 30 באוקטובר, 2020 לתקופת כהונה נוספת של שנתיים, תוך אפשרות למתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים, בכתב ומראש, לסיום תקופת ההתקשרות קודם למועד זה.

מגבלות חקיקה והנחיות פיקוח החלות על הבנק

סקירה כללית של הוראות חוק ורגולציה אשר חלות על הבנק, ובכלל זה הוראות אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2020 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2020.

סקירה של עדכוני הרגולציה אשר פורסמו בשלושת הרבעונים הראשונים של שנת 2021 נכללת במסגרת ביאור 17 לדוחות הכספיים.

דירוג האשראי של הבנק

ביום 11 בדצמבר, 2019 וביום 17 בדצמבר, 2019, אישררו חברות הדירוג את דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת של הבנק "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ בבוא חברת הבנק להנפיק לציבור סדרת אג"ח ט"ו והרחבה באמצעות הנפקה פרטית סדרת אג"ח י"ג. לפרטים נוספים ראה דיווחי הבנק מימים 11 בדצמבר ו17 בדצמבר, 2019 (מס' אסמכתא 201901108408, 201901108417, 201901110436 ו-201901110508).

ביום 7 במאי 2020, אישרה חברת הדירוג מעלות את דירוג הבנק ilAA-/STABLE/ilA-1+, לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 7 במאי, 2020 (מספר אסמכתא: 202001045330).

ביום 7 ליוני 2020 אישרה חברת הדירוג מידרוג כי היא מותירה הערכת איתנות פיננסית a2.il, דירוג פיקדונות לזמן ארוך ואג"ח Aa3.il, כתבי התחייבות נדחים A1.il, כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים A3.il(hyb) ופיקדונות לזמן קצר P1.il. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 7 ליוני,2020 (מספר אסמכתא: 202015057855).

ביום 27 לינואר, 2021 לצורך הנפקה של סדרה חדשה ט"ז, הודיעו חברות הדירוג מידרוג ומעלות S&P את דירוגיהן לאיגרות חוב בהיקף של עד 390 מיליוני ש"ח ע.נ. שיונפקו באמצעות הנפקת סדרה חדשה, סדרה ט"ז על ידי הבנק באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ.

חברת הדירוג מעלות S&P הודיעה על מתן דירוג 'ilAA' לאיגרות חוב בהיקף של עד 390 מיליוני ש"ח ע.נ. כאמור לעיל.

חברת הדירוג מידרוג הודיעה על מתן דירוג 'Aa3.il' לאיגרות חוב בהיקף של עד 390 מיליון ש"ח ע.נ כאמור לעיל.

ביום 20 במאי 2021, אישררה חברת הדירוג מעלות את דירוג הבנק ilAA-/STABLE/ilA-1+, לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 20 במאי, 2021 (מספר אסמכתא: 202101087615).

ביום 20 במאי, 2021 לצורך הנפקה של כתבי התחייבות נדחים מסדרה חדשה (סדרה 13), הודיעה חברת מעלות S&P את דירוגה לאיגרות חוב נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים בהיקף של עד 150 מיליוני ש"ח ע.נ. שיונפקו על ידי הבנק באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ.

ביום 25 במאי, 2021 הודיעה חברת הדירוג מידרוג על העלאת דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ בדרגה אחת, כדלקמן:

הערכת איתנות פיננסית של הבנק a1.il (BCA), פיקדונות לזמן ארוך ואגרות חוב Aa2.il, כתבי התחייבות נדחים (הון משני תחתון) Aa3.il, כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (הון רובד 2) A2.il (hyb) ופיקדונות לזמן קצר P-1.il. בנוסף, מידרוג קובעת דירוג A2.il (hyb) באופן יציב למסגרת גיוס כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים ("Coco") (סדרה 13) בסך של עד 150 מיליון ש"ח ע.נ שיונפקו על- ידי ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בבעלות מלאה של בנק ירושלים בע"מ ("הבנק"), אשר הינה זרוע ההנפקות של הבנק. לפרטים נוספים, ראה דיווח מידי של החברה מיום 20 במאי, 2021 (מספר אסמכתא: 2021-01-089949).

ביום 7 בנובמבר, 2021 לצורך הנפקה של אגרות חוב מסדרה חדשה (סדרה י"ח), קבעה חברת הדירוג מידרוג את דירוגה לאיגרות חוב בהיקף של עד 450 מיליוני ש"ח ע.נ. שיונפקו על ידי הבנק באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ. ביום 8 בנובמבר, 2021 לצורך הנפקה של אגרות חוב מסדרה חדשה (סדרה י"ח), הודיעה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot את דירוגה לאיגרות חוב בהיקף של עד 450 מיליוני ש"ח ע.נ. שיונפקו על ידי הבנק באמצעות ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו[1] וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית נכסים

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
	יתרה ממוצעת [2]	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת [2]	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה
	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור [3][6]	12,006.6	161.7	5.50	11,259.8	137.3	4.97
פיקדונות בבנקים	305.8	-	-	196.8	-	-
פיקדונות בבנקים מרכזיים	2,211.6	0.5	0.09	2,406.0	0.5	0.08
אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה [4]	588.0	1.2	0.82	318.7	0.6	0.76
אגרות חוב למסחר [4]	52.2	-	-	30.4	-	-
נכסים אחרים	-	-	-	39.8	-	-
סך כל הנכסים נושאי ריבית	**15,164.2**	**163.4**	**4.38**	**14,251.5**	**138.4**	**3.94**
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים						
ריבית	20.4	-	-	18.3	-	-
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית [5]	375.0	-	-	671.6	-	-
סך כל הנכסים	**15,559.6**	**163.4**	**4.27**	**14,941.4**	**138.4**	**3.76**

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
	יתרה ממוצעת [2]	הוצאות ריבית	שיעורי הוצאה	יתרה ממוצעת [2]	הוצאות ריבית	שיעורי הוצאה
	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור	10,118.8	29.2	1.16	10,043.3	27.7	1.11
לפי דרישה	895.2	0.2	0.07	758.8	-	0.02
לזמן קצוב	9,223.6	29.0	1.27	9,284.5	27.7	1.20
פיקדונות מבנקים	111.8	0.6	2.16	74.0	0.3	1.63
פיקדונות הממשלה	1.3	-	-	0.4	-	-
אגרות חוב	1,865.8	19.6	4.27	1,776.6	4.3	0.97
סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית	**12,097.7**	**49.4**	**1.64**	**11,894.3**	**32.3**	**1.09**
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית	2,071.6	-	-	1,830.3	-	-
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית [7]	339.1	-	-	248.4	-	-
סך כל ההתחייבויות	**14,508.4**	**49.4**	**1.37**	**13,973.0**	**32.3**	**0.93**
סך כל האמצעיים ההוניים	**1,051.2**	**-**	**-**	**968.4**	**-**	**-**
סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים	**15,559.6**	**-**	**-**	**14,941.4**	**-**	**-**
פער הריבית	**-**	**-**	**2.74**	**-**	**-**	**2.85**
תשואה נטו [8] על נכסים נושאי ריבית	**15,164.2**	**114.0**	**3.04**	**14,251.5**	**106.1**	**3.01**

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו[1] וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב' יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית התחייבויות והון

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
	יתרה ממוצעת [2]	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת [2]	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה
	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור [3][6]	11,830.0	474.6	5.38	11,009.6	384.0	4.68
פיקדונות בבנקים	290.8	-	-	212.2	-	-
פיקדונות בבנקים מרכזיים	2,254.4	1.6	0.09	2,414.0	2.5	0.14
אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה [4]	531.3	3.0	0.75	208.7	1.8	1.15
אגרות חוב למסחר [4]	47.6	-	-	17.0	-	-
נכסים אחרים	-	-	-	16.4	-	-
סך כל הנכסים נושאי ריבית	**14,954.1**	**479.2**	**4.30**	**13,877.9**	**388.3**	**3.75**
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים						
ריבית	18.7	-	-	19.1	-	-
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית [5]	486.0	-	-	616.0	-	-
סך כל הנכסים	**15,458.8**	**479.2**	**4.15**	**14,513.0**	**388.3**	**3.58**

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

סכומים מדווחים

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
	יתרה ממוצעת [2]	הוצאות ריבית	שיעורי הוצאה	יתרה ממוצעת [2]	הוצאות ריבית	שיעורי הוצאה
	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור	10,048.4	89.3	1.19	9,734.5	65.6	0.90
לפי דרישה	925.5	0.6	0.08	940.6	0.5	0.07
לזמן קצוב	9,122.9	88.7	1.30	8,793.9	65.1	0.99
פיקדונות מבנקים	108.2	1.6	1.98	71.2	0.8	1.50
פיקדונות הממשלה	1.1	-	-	0.6	-	-
אגרות חוב	1,849.8	53.5	3.87	1,747.4	5.5	0.42
סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית	**12,007.5**	**144.4**	**1.61**	**11,553.7**	**71.9**	**0.83**
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית	2,094.4	-	-	1,751.7	-	-
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית [7]	306.3	-	-	232.0	-	-
סך כל ההתחייבויות	**14,408.2**	**144.4**	**1.33**	**13,537.4**	**71.9**	**0.71**
סך כל האמצעיים ההוניים	**1,050.6**	**-**	**-**	**975.6**	**-**	**-**
סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים	**15,458.8**	**-**	**-**	**14,513.0**	**-**	**-**
פער הריבית	**-**	**-**	**2.69**	**-**	**-**	**2.92**
תשואה נטו [8] על נכסים נושאי ריבית	**14,954.1**	**334.8**	**3.00**	**13,877.9**	**316.4**	**3.05**

הערות בסוף הנספח.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו(1) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
	יתרה ממוצעת (2)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעורי הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת (2)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעורי הכנסה (הוצאה)
	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז
מטבע ישראלי לא צמוד						
סך נכסים נושאי ריבית	11,379.3	103.8	3.70	10,457.2	90.3	3.50
סך התחייבויות נושאות ריבית	8,973.5	(21.2)	(0.95)	8,424.1	(10.6)	(0.50)
פער הריבית	-	-	**2.75**	-	-	**3.00**
מטבע ישראלי צמוד למדד						
סך נכסים נושאי ריבית	3,000.5	57.4	7.87	3,041.3	43.8	5.89
סך התחייבויות נושאות ריבית	2,573.5	(28.0)	(4.42)	2,814.8	(20.9)	(3.00)
פער הריבית	-	-	**3.45**	-	-	**2.89**
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
סך נכסים נושאי ריבית	784.4	2.2	1.13	753.0	4.3	2.30
סך התחייבויות נושאות ריבית	550.7	(0.2)	(0.15)	655.4	(0.8)	(0.49)
פער הריבית	-	-	**0.98**	-	-	**1.81**
סך פעילות בישראל						
סך נכסים נושאי ריבית	15,164.2	163.4	4.38	14,251.5	138.4	3.94
סך התחייבויות נושאות ריבית	12,097.7	(49.4)	(1.64)	11,894.3	(32.3)	(1.09)
פער הריבית	-	-	**2.74**	-	-	**2.85**

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו[1] וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
	יתרה ממוצעת [2]	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעורי הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת [2]	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	שיעורי הכנסה (הוצאה)
	מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז
מטבע ישראלי לא צמוד						
סך נכסים נושאי ריבית	11,244.6	310.3	3.70	10,333.0	295.9	3.84
סך התחייבויות נושאות ריבית	8,900.7	(62.6)	(0.94)	8,447.5	(54.1)	(0.85)
פער הריבית	-	-	**2.76**	-	-	**2.99**
מטבע ישראלי צמוד למדד						
סך נכסים נושאי ריבית	2,918.6	158.4	7.30	2,782.7	76.3	3.67
סך התחייבויות נושאות ריבית	2,545.4	(80.8)	(4.25)	2,406.0	(14.3)	(0.79)
פער הריבית	-	-	**3.05**	-	-	**2.88**
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
סך נכסים נושאי ריבית	790.9	10.5	1.77	762.2	16.1	2.83
סך התחייבויות נושאות ריבית	561.4	(1.0)	(0.24)	700.2	(3.5)	(0.67)
פער הריבית	-	-	**1.53**	-	-	**2.16**
סך פעילות בישראל						
סך נכסים נושאי ריבית	14,954.1	479.2	4.30	13,877.9	388.3	3.75
סך התחייבויות נושאות ריבית	12,007.5	(144.4)	(1.61)	11,553.7	(71.9)	(0.83)
פער הריבית	-	-	**2.69**	-	-	**2.92**

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו[1] וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ד ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2021 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020		
	גידול (קיטון) בגלל שינוי[9]			גידול (קיטון) בגלל שינוי[9]		
	כמות	מחיר	שינוי נטו	כמות	מחיר	שינוי נטו
	מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור בישראל	10.1	14.3	24.4	32.9	57.7	90.6
נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל	0.5	0.1	0.6	1.7	(1.4)	0.3
סך הכל הכנסות הריבית	**10.6**	**14.4**	**25.0**	**34.6**	**56.3**	**90.9**
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור בישראל	0.2	1.3	1.5	2.8	20.9	23.7
התחייבויות נושאות ריבית אחרות	1.1	14.5	15.6	3.5	45.3	48.8
סך כל הוצאות הריבית	**1.3**	**15.8**	**17.1**	**6.3**	**66.2**	**72.5**

(1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו בימים 30.09.2021 ו-30.09.2020 בסך 0.4 מיליון ש"ח ו-1.7 מיליון ש"ח בהתאמה ולתשעה חודשים שהסתיימו בימים 30.09.2021 ו-30.09.2020 בסך 0.1 מיליון ש"ח ו-0.6 מיליון ש"ח, בהתאמה.

(5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(6) עמלות בסך 4.5 מיליוני ש"ח ו-2.0 מיליוני ש"ח, 11.7 מיליוני ש"ח ו-7.0 מיליוני ש"ח נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.09.2021 ו-30.09.2020 בהתאמה.

(7) לרבות מכשירים נגזרים.

(8) תשואה נטו הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

(9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

אינדקס ומילון מונחים

למילון המונחים ששימשו בעריכת דוח זה, ראה בדוח הכספי השנתי של הבנק לשנת 2020 (עמודים 289-290)

אינדקס

א	אומדנים חשבונאיים קריטיים	69
	אקטוארי	26,21,86,96
ב	באזל	66,146
ד	דירוג	15,16,17,42,47,48,49,58,61,143,144,145,151,155,161
ה	הון והלימות הון	29
	הלבנת הון	13,67,68
	הלוואות לדיור	3,5,30,31,39,42,44,46,47,48,49,50,53,54,55,82,93,98,109,119,128
	הפרשה להפסדי אשראי	53,61,69,76,80,115,116,117,129,160
ח	חובות בעייתיים	43,47,50,100,133,134,135,148
	חובות פגומים	10,45,47,65,100,101,102,119,121,122,124,125,131,133,134,135,136,137,138,139,140,141,171
י	יעד הון	30,31,98,148
מ	מגזרי פעילות	3,5,7,14,23,34,35,37,72,109,110,111,112,113,114,142
	מדיניות חשבונאית	69,80,81,82
	מזומנים ושווי מזומנים	156
	מינוף	8,9,10,13,26,32,97,98,99
	מיסוי	13
	מסגרת אשראי	128
נ	נגזרים	23,29,31,33,45,52,53,54,67,69,70,77,81,83,90,112,113,114,115,116,117,118,145,146,147,148,149,150,151,152,153,154
	ניירות ערך	5,7,26,29,42,62,76,87,88,89,90,101,109,133,136,160
	נזילות	4,6,28,60,66,68
	נכסי סיכון	30,107,119,121,123,124,125
ס	סיכון אשראי	3,5,6,38,42,47,48,49,53,57,60,69,72,80,91,92,93,94,106,107,108,115,116,117,118,119,120,121,122,123,124,125,126,127,128,129,133
	סיכון נזילות ומימון	27,66
	סיכון ריבית	3,63,68
	סיכונים אחרים	4,67
ע	עמלות	10,11,19,20,37,74,100,132,145,155
פ	פיקדונות הציבור	5,21,22,28,29,36,38,71,77,81,89,105,119,121,123,124,125,145,146,147,149,150,151
ש	שווי הוגן	6,26,62,63,72,87,88,89,90,108,133,134,135,136,137,138,139,160

סניפי בנק וחברות בנות	
ההנהלה המרכזית	רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה מען לדיוור: רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022
סקטור נדל"ן	רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה
סניף בנקאות פרטית	רח' גרשון אגרון 30 ירושלים (וולדורף אסטוריה)
סניף גאולה – רוממה	רח' שמגר 21, ירושלים 9446124
סניף תל אביב	רח' אחד העם 21, ת"א 6515103
סניף באר שבע	רח' הדסה 90, באר שבע 8422133
סניף חיפה	רח' פלים 9 (בית צים), חיפה 3309512
סניף בני ברק	רח' ז'בוטינסקי 9, מגדל הכשרת הישוב, בני ברק 5126417
סניף אשדוד	שדרות ירושלים 12, בניין K טאוור אשדוד 7752305
סניף ראשון לציון	רח' הרצל 63, ראשל"צ 7526202
סניף פתח תקווה	רח' ההגנה 10, פ"ת 4959103
סניף נתניה	רח' הרצל 45, נתניה 4239015
סניף מודיעין עילית	רח' אבני נזר 18, מודיעין עילית 7181018
סניף קיריון	דרך עכו 192, קרית ביאליק 2723206
סניף נצרת	רחוב 1100 בית 2 צומת אום וואסף נצרת
סניף סחנין	קניון סחנין מול, כביש ראשי סחנין
סניף כרמיאל	רח' מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל, כרמיאל 2165006
סניף אום אל פחם	קניון אלהרם, כביש ראשי, אום אל פחם
סניף אלעד	רח' רבי יהודה הנשיא 94, אלעד 4082414
סניף בית שמש	רח' רבין 2, קניון נעימי, בית שמש 9958551
סניף ביתר עלית	רח' ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן – תמרים, ביתר עלית 9055702
ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ	רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה
עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 9463201
כתובתנו באינטרנט:	www.bankjerusalem.co.il